

ZBERATEĽ

2001

9

Ročník VII.
Cena 44 Sk

MESAČNÍK O FILATELII ★ NUMIZMATIZME ★ FILOKARTII ★ TELEFÓNNYCH KARTÁCH
INFORMÁCIE ★ ODBORNÉ ČLÁNKY ★ INZERCIA ★ ROZŠÍRENÉ VYDANIE - 48 STRÁŇ

ZO SEPTEMBOVEJ
PONUKY FIRMY
ZBERATEĽ
(strana 45)

Radi zostavujete puzzle?

Ak áno, potom si iste so záujmom prečítate 4. pokračovanie prehľadu Mariána Jobeka o puzzle zostavených z telefónnych kariet (rubrika Malé okienko telekartistu, str. 24-26). Na reprodukciu je puzzle zostavené z 12 kusov telefónnych kariet ostrova Jersey, ktorého rozlúštenie symbolického námetu je možno ešte zaujímavejšie, ako vlastné zloženie puzzle.

ZBERATEĽ

SLOVENSKO

4Sk

Pamiatke
obeti
politických
procesov

Výtvarný návrh K. Ondreičku na poštovú známku, ktorú Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky vydá 9. 10. 2001. Bude mať však pozmenenú nominálnu hodnotu na 10 Sk

Z DNEŠNÉHO OBSAHU

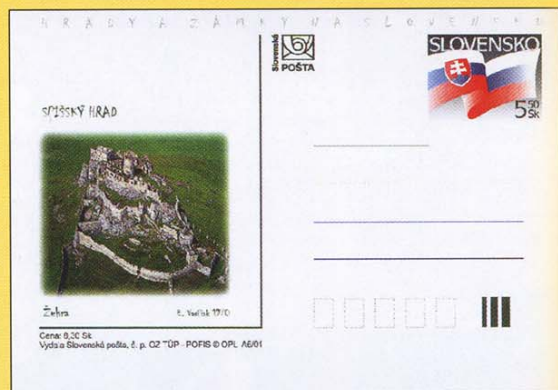
SLOVENSKO

Rovnaký deň MDPT SR vydá aj poštovú známku venovanú Poštovému múzeu v Banskej Bystrici. Autorom výtvarného návrhu na túto poštovú známku je D. Kállay.

Nová strieborná miléniová minca v nominálnej hodnote 500 Sk, ktorú v najbližších dňoch vydá Národná banka Slovenska (píšeme o nej na str. 2-3)

Jeden z prvých slovenských obrazových poštových lístkov, ktoré predstavuje čitateľom vo svojom príspevku J. Tekeľ (str. 17-18)

Osudy človeka vyobrazeného na tejto rumunskej poštovej známke a ktorého životná dráha je zaujímavým spôsobom spätá s históriou poštovníctva i filatelie, čitateľom približuje príspevok s názvom „JULIO POPPER – LEGENDA A SKUTOČNOSŤ“ (str. 38-39)

Maďarská známka vľavo s portrétom legendárneho polárneho bádateľa Roalda Amundsena ilustruje článok, ktorý je napísaný pri príležitosti 75. výročia preletu vzducholode NORGE cez Severný pól (str. 35-37)

Z OBSAHU

- Emisný plán pamätných mincí na rok 2003 a poštových známok na rok 2002 (5-6)
- Potvrdenka o podaní telegramov z obdobia ČSR I. - F.Marada (8-10)
- Rozhovor s D.Evinicom o poštovej histórii, jej kráse i úskaliach (11-14)
- Doklady poľnej pošty o pôsobení Wehrmachtu na Slovensku - J.Korený (15-17)
- Nové slovenské celiny - obrazové poštové lístky - J.Tekeľ (17-18)
- Slovenské vlakové pošty (1945-1947) - J.Tekeľ (19)
- Vydania „EUROPA 2001“ - J.Benedikty (21-23)
- MOT 41 - Puzzle z TK - Európske štáty, IV. časť - M.Jobek (25-27)
- Sprievodné zoznamy balíkov maďarskej pošty - T.Kotek, E.Evinic (29-31)
- Spomienka na slovenskú známku spred 60 rokov - S.Zrubec (33-34)
- 75.výročie transpolárneho letu vzducholode Norge - V.K.Németh (35-37)
- Julio Popper - legenda a skutočnosť - šjip (38-39)

CONTENTS

- Acquittances about handing in telegrams from ČSR I. - F.Marada (8-10)
- Interview with D.Evinic on postal history, its beauty and dangers (11-14)
- Philatelic items of field post about Wehrmacht activity in Slovakia - J.Korený (15-17)
- Safe conduct lists of transmittal for parcels of Hungarian post - T.Kotek, D.Evinic (29-31)
- Reminiscence of a Slovak stamps issued 60 years ago - S.Zrubec (33-34)
- 75th anniversary of the airship Norge transpolar flight - V.K.Németh (35-37)
- Julio Popper - the legend and the reality - šjip (38-39)

Vážení čitatelia,
aj na stránkach nášho časopisu sú stále frekventovanejšie state, články a glosy zaoberajúce sa problematikou známokovej tvorby. Skutočnosť, že sa stále vo väčšej miere sústreďujeme na túto problematiku, nie je náhodná. Skôr naopak - je téma veľmi aktuálna nielen v slovenských reláciách, ale globálnych, ktorou sa zaoberajú na medzinárodnej úrovni aj Svetová poštová únia (UPU), Medzinárodná filatelistická federácia (FIP) a ďalšie významné organizácie, ktoré majú čo do činenia poštovými známkami a filateliou.

Pravda, o tom, čo sa na tomto poli deje vo svete, prinášame informácie iba stručne a sporadicky (napríklad naposledy v Zberateľovi 5 / 2001 príspevok

Známková tvorba v popredí záujmu

Quo vadis, filatelia?). Nedisponujeme totiž analytickými materiálmi UPU, FIP ani iných organizácií, ktoré stoja v popredí tohto diania. Žiaľ, aj naše možnosti sledovať túto problematiku na stránkach zahraničnej tlače sú veľmi obmedzené. Preto len viac-menej z úzadia môžeme sledovať počiny takeho druhu, ako napríklad bolo ustanovenia Svetovej organizácie pre rozvoj filatelie (WADP). Táto platforma vytvára nádejné predpoklady na zblíženie názorov a prehĺbenie vzájomných vzťahov medzi poštovými správmi, filatelistami, obchodníkmi so známkami a inými subjektami, ktorých záujem je sústredení okolo poštových známok a filatelie. Koordinácia záujmov a dialóg medzi tak rozdielnymi subjektami však zrejme nebude jednoduchým ani krátkym procesom. Dôležité však je, že začal, a je dobré, že aj v tomto smere sa lady pohli aj u nás.

Ako príklad takehoto procesu na Slovensku môžeme spomenúť spoločný seminár MDPT SR a ZŠF pod názvom „Známková tvorba Slovenskej republiky“, ktorý sa prvýkrát uskutočnil v Bratislave 18. 12.2000. Nuž a práve tento seminár popri svojom nespornom prínose a význame poodhalil aj niektoré slabé miesta a rezervy v súčinnosti tvorcov i zberateľov poštových známok. Myslíme si, že pre podobné dialógy môže byť užitočnou diskusia aj na stránkach Zberateľa.

Do diskusie sa žiada vstúpiť aj s názormi, ktoré sa opierajú o niektoré trendy vývoja filatelie i stratégie emisnej činnosti poštových správ vo svete a nabadajú k ich aplikácii aj v našich podmienkach. Mnohé z týchto názorov stráňa skúsenostiam z veľkých svetových a medzinárodných výstav a veľtrhov, ktorých organizátori robia z nich veľkolepé show a business s množstvom atrakcií pre návštevníkov, kde samotné vystavené filatelistické exponáty sa pomaly dostávajú na druhú koľaj a pri poštových známkach čoraz výraznejšie sa presadzujú komerčné záujmy. Je tu nový, veľmi prístupný prístup k poštovým známkam a ich zbieraní, ktoré dodávajú aj známokovej tvorbe iné dimenzie, než na aké sme boli doteraz zvyknutí. Budúci vývoj filatelie v značnej miere sa bude odvíjať od toho, akým smerom sa bude uberať známoková tvorba, čiže akých spoločenských a kultúrnych hodnôt budú poštové známky nositeľmi, za aké ideály sa budú zasadzovať a akým príznačným výtvarným prejavom budú verejnosť oslovovať.

Nenahovárajme si, že je to jednoduché a nevieme vylúčiť ani riziká, ktoré každá diskusia a triebenie názorov zákonite prináša. Dialóg zrejme bude zápasit aj s psychologickými bariérami, vyplývajúcou z výhradného postavenia vydavateľa známok. Je to citlivá otázka všade vo svete. U nás o to citlivejšia, že je tu ešte reziduum z nedávnej minulosti, kedy politické ciele determinovali činnosť aj v tejto oblasti. Sú tu však aj mnohé iné úskalia, napríklad postavenie známokovej tvorby v hierarchii samotnej filatelie. Byť odborníkom v oblasti teritoriálnej, námetovej filatelie, či poštovej histórie, to sa cení. Ale v oblasti známokovej tvorby? „Nič moc!“ - odborníkom pre túto problematiku sa totiž číti byť každý. Aj preto je táto otázka aktuálna. Vaša redakcia.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY

VDANIA MDPT SR

SPRAVODLIVÝM MEDZI NÁRODMÍ

MDPT SR, vydalo dňa 9.9.2001 pri príležitosti Pamätného dňa obetiam holokaustu a rasového násillia v SR príležitostnú poštovú známku venovanú Spravodlivým medzi národmi, s nominálnou hodnotou 14 Sk. Ilustrácia na známke: Smutná tvárička dieťaťa, podávaná ruka, vetvička stromu a hviezda. Na FDC je ilustračný motív stromu. Autorom výtvarných návrhov emisie je Ivan Schurmann. Rytiny vytvoril Rudolf Cigánik. Viacfarebnú známku s rozmermi obrazovej časti 40 x 23 mm (na šírku) vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha rotačnou ocelotlačou v kombinácii s hlbkotlačou na tlačových

listoch po 50 ks známok v náklade 1 mil.kusov. FDC vytlačila uvedená tlačiareň ocelotlačou z plochých platní jednofarebne v náklade 6 tisíc kusov. Číslo zn. je 245.

K poštovej známke riaditeľ Múzea židovskej kultúry v Bratislave Prof.Pavol Mešťan uvádza: Od roku 1953 udeľuje jeruzalemský pamätník obetiam a hrdinov holokaustu Jad Vašem titul „Spravodliví medzi národmi“ (Chasidej umot haolam) ľuďom, ktorí v období nacizmu pomáhali prenasledovaným Židom. Často pri tom riskovali vlastné životy a životy svojich blízkych. Každý z ocenených získava pamätnú medailu a diplom Jad Vašem, je zapísaný do tejto inštitúcie a jeho meno je vytesané do Múru cti v Záhrade Spravodlivých v Jad Vašem. Medzi Spravodlivými nájdeme viac než štyristo občanov zo Slovenskej republiky. Väčšina z nich získala ocenenie po roku 1990, kedy boli znovu obnovené diplomatické styky medzi Československom a štátom Izrael. Mená všetkých významných sú uvedené aj v zozname, ktorý je vystavený v Múzeu židovskej kultúry v Bratislave. Znáмка vychádza pri príležitosti Pamätného dňa obetiam holokaustu a rasového násillia v Slovenskej republike (9. 9.).

ALEXANDER DUBČEK

MDPT SR vydá 18.9.2001 pri príležitosti blížiaceho sa 80. výročia narodenia Alexandra Dubčeka príležitostnú poštovú známku venovanú tejto významnej osobnosti. Znáмка s nominálnou hodnotou 18 Sk vychádza z hárčekovej úpravy. Dominantným motívom na známke je portrét Alexandra Dubčeka, v pravej časti známky je ilustračný motív (ruža, holubica). Na medzipolí hárčeka je symbolická kresba (štylizovaný kvet s letopočtom

1968 uprostred, silueta Prahy, silueta Bratislavy, československá a slovenská vlajka). Na FDC je ilustračný motív (ruža, číslica 80, obrys mapy Slovenska, rodny dom).

Autorom výtvarných návrhov emisie je Jozef Baláž. Rytinu známky a hárčeka vytvoril Martin Činovský, rytinu FDC F.Horniak. Viacfarebnú známku vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha ocelotlačou z plochých platní v kombinácii s ofsetom v náklade 180 tisíc kusov. FDC vytlačila tlačiareň TAB, s.r.o., Bratislava ocelotlačou z plochých platní jednofarebne v náklade 6 000 kusov. Číslo známky je 146.

Spoločnosť Alexandra Dubčeka k poštovej známke uvádza: Alexander Dubček sa narodil 27.11.1921 v obci Uhrovec. Už v mladosti sa zapájal do ilegálnej protifašistickej činnosti, bojoval v Slovenskom národnom povstaní. Od roku 1949 sa profesionálne venoval verejnej a politickej práci. Od januára 1968 sa pod jeho vedením začal obrodny proces „česká a slovenská jar“, úsilie o demokratizáciu spoločnosti, ktoré si získalo ohlas a sympatie na celom svete. Po násilnom prerušení tohto procesu v auguste 1968 bol dvadsať rokov vystavený perzekúcií. Zachoval si však svoju tvár, kritizoval systém, udržoval svojimi článkami a vystúpeniami ducha existencie a vieru v pokrok a slobodu. Po páde totality v novembri 1989 sa opätovne vrátil do aktívnej politiky, bol zvolený za predsedu Federálneho zhromaždenia ČSFR. Zomrel 7.novembra 1992 v Prahe na následky ťažkej autohavárie. Alexander Dubček sa ešte za svojho života stal symbolom úsilia o demokraciu a humanitu. Svojou statočnosťou a skromnosťou si tento charizmatičký politik získal sympatie a úctu miliónov prostých ľudí i významných verejných činiteľov. Vo svojej dobe sa stal najznámejším Slovákom v Európe i vo svete. □ vkn

NOVÉ MINCE

ZAČIATOK TRETIEHO TISÍCROČIA

Národná banka Slovenska (NBS) v októbri tohto roku vydá pamätnú striebornú mincu nominálnej hodnoty 500 Sk pri príležitosti začiatku tretieho tisícročia. Jej vydanie nadväzuje na vydanie pamätnej jednostranne trímatalovej mince v hodnote 5 000 Sk, ktorú NBS vydala v decembri minulého roka a medzi zberateľmi vzbudila veľký záujem - jej náklad 8 000 kusov bol v krátkom čase vypredaný. Z tohto dôvodu Banková rada NBS schválila zaradenie vydania pamätnej mince k tejto príležitosti aj do tohtoročného emisného plánu.

Pamätná 500-korunová strieborná minca, pripomínajúca významný časový mezník v dejinách ľudstva, má trojuholníkový tvar so zaoblenými stranami a je na nej rovnaký motív ako na trímatalovej minci. Autor pôvodného výtvarného návrhu Patrik Tovačovský po dohode s NBS upravil na výtvarnom návrhu len nominálnu hodnotu z 5000 Sk na 500 Sk a uskutočnil drobné úpravy v reliéfe reverznej strany (vyobrazenie mince je aj na 2.strane obálky).

Na líci päťstokorunáka sú v strede mincového poľa zobrazené kruhy znázorňujúce vesmír s trojuholníkom vo vnútri. V centrálnej časti znázorneného vesmíru je umiestnené štylizované Slnko a linkami vytvorené štylizované oko s astrologickými symbolmi planét na dúhovke. Smerom k spodnej časti päťstokorunáka sú vyobrazené časti obežných dráh s hviezdami a planétami. Ďalej na líčnej strane je uvedený názov štátu SLOVENSKÁ REPUBLIKA, štátny znak a leto počet 2001. V spodnej časti mince je označenie nominálnej hodnoty mince 500 Sk, vpravo od nej iniciály autora výtvarných návrhov P. Tovačovského „PK“ a vľavo značka Mincovne Kremnica „MK“.

Na rubu pamätnej mince je vyobrazená kompozícia troch rúk, ktoré vychádzajú z vrcholov mince a ukazovákmi sa spájajú v jej strede. Vľavo je umiestnené písmeno gréckej abecedy „α“ a vpravo „Ω“. Po stranách je umiestnený slovenský nápis NOVÉ TISICROČIE a latinský nápis TERTIO MILLENNIO.

Minca je vyrazená v tvare trojuholníka so zaoblenými stranami zo zliatiny obsahujúcej 999 dielov striebra. Hmotnosť mince je 31,1035 g (1 oz). Opísaný priemer cez vrcholy je 45 mm a hrúbka 2,9 mm, vzdialenosť vrcholov od stredu protiláhlych strán je 39,2 mm. Hrany mince sú hladké.

Plánovaný počet pamätných mincí: Bežné vyhotovenie 13 400 kusov a vo vyhotovení PROOF 3 600 kusov (spolu 17 000 kusov) □ Pripravil vkn

NOVÉ PEČIATKY

Informácie o nových príležitostných poštových pečiatkach, ktoré sa budú používať na Slovensku od polovice septembra roku 2001 podľa oficiálnych údajov Slovenskej pošty, š.p. (získané do 25. augusta 2001):

- 14.9.2001 Bratislava 1: **7. EURÓPSKY KONGRES FAIR PLAY / ZAKLADATEL A ČESTNÝ PREDSEDA MVFP - JEAN BOROTVA**
- 14. a 15.9.2001 Bratislava 35: **VINOBRANIE RAČA 2001**
- 19.9.2001 Trenčín 1: **130. VÝROČIE OCHOTNÍCKEHO DIVADLA V TRENČÍNE / 1871-2001**
- 20.9.2001 Trenčín 1: **100 ROKOV ŽELEZNICE A VLAKOVEJ POŠTY 306 / TRENČÍN-TOPOLČANY**
- 20.9.2001 Hlohovec 1: **MEDZINÁRODNÁ VÝTVARNÁ SŤAŽ PRE DETI / EX LIBRIS**
- 28.9.2001 Nitra 1: **300 ROKOV PIARISTICKÉHO GYMNAZIA V NITRE**
- 4.10.2001 Bratislava 1: **FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A INFORMATIKY STU**
- 5. a 14.10.2001 Žilina 1: **ŽILINFILA 2001**
- 9.10.2001 Banská Bystrica 1: **OTVORENIE DETSKEJ POŠTY**

- 9.10.2001 Banská Bystrica 1: **OTVORENIE 1. STÁLEJ EXPOZÍCIE POŠTOVÉHO MÚZEA SP. Š.P.**
- 13.10.2001 Žilina 1: **VI. VALNÉ ZHROMAŽDENIE ZSF**
- 25.10.2001 Trenčianske Stankovce-Sedličná: **PLK. JÁN LIPSKÝ - KARTOGRAF - 1766-1826**
- 29., 30 a 31.10.2001 Bratislava 1: **BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA 2001** □ Pripravil J. Soukup

Trenčianska sa už pripravujú na rok 2002

Filatelisti v Trenčíne už predstavili prvý variant návrhu podujatí, ku ktorým hodljú zabezpečiť používanie príležitostných poštových pečiatok. V ňom sa uvažuje s pečiatkami pre nasledovné jubileá:

- 935 rokov najstaršej písomnej zmienky o Trenčíne vo Viedenskej maľovanej kronike „CHRONICA PICTUS“ pri príležitosti 590. výročia kráľovských výsad pre mesto Trenčín / 1412-2002,
- 365 rokov knihtačiarne Jána Václava Vokála v Trenčíne,
- 190. výročie narodenia prof. Jána Petku, geológa a mineralóga z Drietomej,
- 120. výročie narodenia Jozefa Braneckého,
- 80. výročie založenia Zemskej hasičskej jednoty na Slovensku a 70. výročie úmrtia jej prvého veliteľa Vojtecha Nemáka,
- 60. výročie 1. Padákovskej školy na Slovensku (realizácia leteckej pošty).

Termíny podujatí budú včas oznámené □ J. Korený

NEÚRADNÉ PRÍTLAČE

„SSS 2001“ malo aj poštársky úspech

Svetové stretnutie Spišiakov 2001 (SSS 2001) vo svojej podstate okrem iného znamenalo veľa podujatí (hlavne kultúrnych), veľké množstvo zahraničných hostí a aj domácich návštevníkov. Dvojtyždňový program stretnutia bol rozložený do deviatich miest a obcí Spiša. Chybov by bolo, keby Slovenská pošta i samotný región takúto kumuláciu ľudí viac či menej komerčne nevyužili. Pravda, chce

to trochu zatraktívniť ponuku služieb. Preto Mestský úrad v Spišskej Novej Vsi, Slovenská pošta a Klub filatelitov KF 54-03 v Spišskej Novej Vsi pripravili obálky a poštové listky s prítláčami. Jedna z prítláčí znázorňuje Provinčný dom a r.k. kostol Panny Márie v Spišskej Novej Vsi (kostol sa pýši najvyššou kostolnou vežou na Slovensku - 87 m; Provinčný dom bol pôvodne mestskou radnicou, po vyňatí 16-tich spišských miest z poľského zálohu sa tento objekt stal sídlom správy Provincie 13, resp. 16 spišských miest), druhá vo farebnej podobe

popularizuje historický erb Spišskej župy (obe na obr.). Tieto dve prítláče boli použité iba na obálkach. Na poštových lístkoch bol taktiež vytlačený erb Spišskej župy, avšak v inom grafickom a farebnom vyhotovení.

Tým záujmom, ktorým sa to málo, Slovenská pošta ponúkala aj pamätné listy. V súvislosti s týmito aktivitami sa žiada uviesť, že ponúkané služby a materiály sa v jednom prípade (boli aj výnimky) stretli s veľkým záujmom, ba stalo sa aj to, že ponúkaný tovar sa stihol vpredať ešte pred koncom prevádzkových hodín. K veľkému záujmu prispelo aj to, že spomínaný materiál sa predával za ceny viac-menej zodpovedajúce výrobným nákladom.

A čo teda na tom bolo to horevedené komerčné? Nuž, len nepriamo, pretože Spišiáci sa trochu viac zviditeľnili (môžu očakávať prinos v oblasti turistiky), niektoré podnikateľské subjekty ponúkajúce svoje služby na jednotlivých podujatiach mali celkom zaujímavé tržby, filatelisti spopularizovali svoju činnosť (ako aj filateliu samotnú) a môžu očakávať, že do svojich radov získajú nejakého nového adepta filatelistického ošialu, no a Slovenská pošta na filatelistoch následne tiež rada čo-to „trhne“. Na zahodenie tiež nie je budovanie si dobrého mena □ MKr

SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV

HISTORICKÝ ERB SPIŠKEJ ŽUPY

Rotačná ocelotlač kombinovaná hĺbkotlačou v PL v šachovnicovite usporiadanej sútláči s 50 ks známok. Katalogové číslo zn.0300-0303 □ vkn

Maďarsko: Vodné pólo a skauting

Maďarská pošta v júni vydala dve emisie venované dvoch medzinárodným podujatiam: Príležitostná známka vydaná 14.6.2001 je venovaná **ME vo vodnom póle**, ktoré sa uskutočnili v Budapešti v dňoch 15.- 24. 6. 2001. Výtvarný návrh vyhotovil I. Dudás, ktorý pre známku zvolil výjav dvoch pólistov v zápale boja o loptu. Kresbu dopĺňa logo ME. Znamka má nominálnu hodnotu 150 Ft ■ Rovnakú nominálnu hodnotu 150 Ft má aj druhá známka, ktorá bola vydaná 21.6. 2001 pri príležitosti **4. európskej konferencie skautov - seniárov**. Autor výtvarného výtvarného návrhu G.Szőnyi obraz známky riešil vytvo-

rením symbolických štyroch radov skautských klubúkov typickej žltohnedej farby rozostavaných na zelenej, postupne do žltá prechádzajúcej ploche. Obraz doplna emblém skautov □ vkn

Rakúsko: Turistika a poľná pošta

Dve rakúske príležitostné známky, ktoré boli vydané 22.júna 2001, sú tematicky i výtvarne rozdielne. Prvá, ktorá je venovaná **olympiáde pešej turistiky** a akciám poriadaným v jej rámci, prináša detskú žartovne ladenú kresbu M.Schneeweiserovej turistu s batohom na chrbte. Toto zvláštne športové podujatie organizuje rakúsky krajský zväz peších turistov, ktorý v súčasnosti má vyše dvesto miestnych spolkov a jeho akcie sú veľmi obľúbené. Centrom tohtoročnej olympiády, v poradí už siedmej, je alpské mestečko Seefeld a jeho okolie. Tlač je viacfarebná hĺbkotlač. ■ Druhá známka je svojim spôsobom tiež osobitná. Nou poštová správa pripomenula **činnosť rakúskych vojenských jednotiek a ich poľných pŕšt v cudzine** v akciách Organizácie spojených národov v rôznych častiach sveta v rokoch 1974-1999. Vidíme na

REPUBLIK ÖSTERREICH

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

ČR: Ochrana prírody - zvieratá ZOO

Česká pošta 5.9.2001 vydala štvorznamkovú emisiu známok venovanú ochrane prírody. Námet známok, ktoré všetky majú nominálnu hodnotu 5,40 Kč a vytlačené boli sútláčou vo dvojiciach, sa tento rok sústreďuje na zvieratá zoológických záhrad: Fenek (Fennecus zerdá) + panda malá (Ailurus fulgens), ussurijský tiger (Panthera tigris altaica) + orangután (Pongo pygmaeus). Ďalšie zvieratá sú zobrazené na obálkach prvého dňa vydania: Žirafa, antilopa, koň a opica. Výtvarné návrhy emisie pripravili L.Knotková a J.Knotek, rytiny Martin Srb. Tlač:

nej úrad poľnej pošty v Famaguste na Cypre doplnený príslušnými emblémami. Známkou navrhla M.Sieglová. Vyťažená je štvorfarebnou hĺbkotlačou. Obe známky majú nominálnu hodnotu 7 šilingov □ Zc

INFORMÁCIE · SPRÁVY

■ Emisný plán slovenských pamätných mincí na rok 2003

Národná banka Slovenska v týchto dňoch oznámila emisný plán pamätných mincí na rok 2003. Emisný plán uvažuje s vydaním štyroch pamätných mincí a jedného osobitného súboru pamätných mincí. Pri zostavovaní emisného plánu NBS vychádzala zo skutočnosti, že počet vydávaných mincí je limitovaný kapacitou trhu, pri ktorom aktuálny dopyt je ovplyvnený frekvenciou nových emisií, ako aj ich nominálnou hodnotou. Z tohto hľadiska sa ako optimálne javí vydanie 3 - 4 pamätných mincí ročne.

Prvé dve pamätné mince v roku 2003 budú mať námet zameraný k 10.výročíu vzniku Slovenskej republiky. Prvá pamätná minca bude zlatá a bude mať nominálnu hodnotu 10 000 Sk, druhá pamätná minca bude strieborná s nominálnou hodnotou 1 000 Sk. Tretia pamätná minca nominálnej hodnoty 200 Sk bude strieborná a pripomenie 100.výročie narodenia Imricha Karvaša (25.2.1903 - 22.2.1981), významného odborníka v oblasti národného hospodárstva, finančníctva a praktickej politiky a guvernéra Slovenskej národnej banky, ktorý sa svojou činnosťou významne zaslúžil o hospodársky rozvoj Slovenska. Štvrtá pamätná minca, taktiež strieborná nominálnej hodnoty 200 Sk, bude venovaná 150.výročíu narodenia Jozefa Škultétyho (25.11.1853 - 19.1.1948), prozaika, jazykovedca, literárneho historika a kritika, významného organizátora literárneho a kultúrneho života, stúpenca a obhajcu svojbytnosti slovenského národa.

V roku 2003 bude vydaný súbor pamätných mincí obdĺžnikového tvaru s motívmi všetkých slovenských bankoviek, ktoré pripomenú 10.výročie vzniku Národnej banky Slovenska a slovenskej meny. Súbor bude adjustovaný v spoločnom obale a mince budú emitované a predávané len ako celok. Mince nominálnej hodnoty 20, 50, 100, 200 a 500 Sk budú ražené zo striebra, mince nominálnej hodnoty 1000 a 5000 Sk budú tiež strieborné, ale budú doplnené zlatou platinčovou charakterizujúcou metalizovanú fóliu na bankovkách.

Plánované termíny emisií jednotlivých pamätných mincí sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

Pamätná minca, jej nominálna hodnota a námet	Plánovaný termín emisie
Pamätná zlatá minca 10 000 Sk Vznik Slovenskej republiky, 10.výročie	december 2002
Pamätná strieborná minca 1 000 Sk Vznik Slovenskej republiky, 10.výročie	január 2003
Pamätná strieborná minca 200 Sk Imrich Karvaš, 100.výročie narodenia	február 2003
Pamätná strieborná minca 200 Sk Jozef Škultéty, 100.výročie narodenia	október 2003

Pamätná minca, jej nominálna hodnota a námet	Plánovaný termín emisie
Súbor pamätných strieborných mincí obdĺžnikového tvaru s motívmi slovenských bankoviek 20, 50, 100, 200, 500, 1000 a 5000 Sk	august 2002

□ Pripravil vkn

■ 18. Dni filatelie Slovenska v Žiline

V tomto roku sa konali v poradí už 18. Dni filatelie Slovenska, na ktorých usporiadanie sa podujali žilinskí filatelisti. Uskutočnili sa cez prvý júlový víkend (7. - 8.7. 2001), keď sa tu stretli filatelisti i nefilatelisti z blízka i z ďaleka, Slovenska i zo zahraničia. Svojou účasťou podujatie poctila Ing. J. Brichtová, riaditeľka sekcie pošty MDPT SR, Dr.Š.Kollár, vedúci Poštového múzea v Banšej Bystrici, členovia Rady ZSF na čele s predsedom doc. L. Flochom a ďalší hostia.

Samotným dňom predchádzali aj iné podujatia, ktoré pripravil organizačný výbor pod vedením JUDr.T.Rapčanovej. Žilinské Dni ohlásila už 1.októbra minulého roku letecká pošta Žilina-Trenčín a v rámci týchto Dní bola 1.júla 2001 otvorená aj expozícia poštovej histórie a začiatkov filatelie na Slovensku v SNM - Múzeu Andreja Kmeťa v Martine.

Organizačný výbor pripravil pre účastníkov prednáškovú časť, vystúpenia predsedov komisií ZSF a zasadnutie Slovenského filatelistického vedeckého spoloočenstva. Reprezentačné priestory Mestského úradu v Žiline zaplnila aj filatelistická výstavka, ako i výstavka návrhov deťí na poštové známky s tematikou filatelie a pošty. Prvýkrát na Dňoch bol vydaný Zborník prednášok, ale zaujímavé boli aj ďalšie filatelistické materiály, napríklad bulletin s kresbami deťí, bulletin k 20.výročíu FIPOM-Su, prítláče na poštových lístkoch, príležitostné pečiatky a ďalšie. Súčasťou Dní bola aj burza filatelistického materiálu, filokartie a telefónnych kariet. Novinkou, ktorá bude mať možno pokračovanie, bola tombola, ktorá zaujala takmer dvesto prítomných.

Podujatie nadviazalo na Dni z predošlých rokov a dalo prísľub, že ich tradícia bude úspešne pokračovať a rozvíjať sa aj v tomto storočí. Dni filatelie Slovenska sú otvorené pre každého, kto má záujem získať odborné poznatky, poučenie a predovšetkým stretnúť sa s dávnejšími, nedávnymi a novými priateľmi, priaznivcami poštovníctva a filatelie □ ov/TR

■ Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2002

Uverejňujeme emisný plán slovenských poštových na budúci rok, ktorý nám dal k dispozícii vydavateľ známok koncom augusta tohto roku. Plán uverejňujeme na nasledujúcej strane. Po skúsnostiach z predchádzajúcich rokov so zmenami v emisnom pláne je potrebné mať (napríklad v prípade úpravy poštových sadzieb) □ (R)

EMISNÝ PLÁN SLOVENSKÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMOK NA ROK 2002

P. č.	Dátum vydania	Názov emisie	Nom. v Sk	Formát v mm	Tlač	Počet FDC	Náklad v mil. ks
01	15. 1.	Osobnosti: Milan Rastislav Štefánik	6	30x23	OTr	1	5,0 mil.
02		Juraj Papánek	10	30x23	OTr	1	2,0 mil.
03		Björnsterne Björnson	14	30x23	OTr	1	1,0 mil.
04	25. 1.	Zimné olympijské hry	18	40x23	OTr	1	1,0 mil.
05	15. 2.	Veľkonočná známka (kraslice)	5,50	30x23	OTr	1	3,0 mil.
06	15. 2.	Levoča - výplatná	12	19x23	OTr	1	5,0 mil.
07	15. 2.	ME v psích záprahoch	6	30x23	OTr	1	3,0 mil.
08	20. 3.	Prvé slovenské gymnáziá: Revúca	9	30x23	OTr	1	0,8 mil.
09		Martin	13	30x23	OTr	1	0,8 mil.
10		Kláštor pod Znievom	19	30x23	OTr	1	0,8 mil.
11	6. 5.	EUROPA: Cirkus	18	23x40	OTp	1	1,0 mil.
12	6. 5.	Kežmarok - výplatná	10	19x23	OTr	1	5,0 mil.
13	26. 6.	Ochrana prírody: Motýle	10	30x23	OTp/O	1	0,1 mil.
14		Motýle	15	30x23	OTp/O	1	0,1 mil.
15		Motýle	25	30x23	OTp/O	1	0,1 mil.
16	4. 7.	Alexander Rudnay		23x30	OTr	1	
17	20. 8.	Krásky našej vlasti: Klišské Podhradie	12	40x23	OTp	1	0,1 mil.
18		Rotunda v Skalici	14	40x23	OTp	1	0,1 mil.
19		Spišská Kapitula	22	40x23	OTp	1	0,1 mil.
20	10. 9.	Technické pamiatky: Vinohradnícke nástroje	7	40x23	OTr	1	0,8 mil.
21		Z vinohradníckeho života	12	40x23	OTr	1	0,8 mil.
22	12. 10.	Čínsko-slovenské vydanie: Čínsky hrad		40x26	OTp/O	1	
23		Bojnický zámok		40x26	OTp/O	1	
24	15. 10.	Umenie: Ladislav Medňanský	18	40x50	OTp	1	0,1 mil.
25		Majster Pavol z Levoče	20	40x50	OTp	1	0,1 mil.
26		Koloman Sokol	24	40x50	OTp	1	0,1 mil.
27	15. 10.	Betlehem z Rajeckej Lesnej	5,50	30x23	OTr	1	5,0 mil.
28	18. 12.	Deň poštovej známky - NITRAFILA 2003	6	40x23	OTr	1	1,0 mil.

Poznámka: Vydavateľ - MDPT SR - si vyhradzuje právo na zmeny v emisnom pláne

■ Automatová poštová známka

Odbor marketingu Slovenskej pošty, š.p., Technická ústredňa pôst k vydaniu automatovej poštovej známky a jej základných parametroch poskytlo svojim obchodným partnerom nasledujúce informácie:

MDPT SR pripravuje v treťom štvrtroku 2001 vydanie automatovej poštovej známky. Autorom výtvarného návrhu známky so značkou Slovenskej pošty na štylizovanej obálke a nápisom Slovensko je Miroslav Cipár. Znáмка bude mať rozmery 25,5 x 43 mm a bude vytlačovaná na ceninovom papieri ofsetom spôsobom, ktorý znemožní prípadné falšovanie. Známkysú navinuté na rolke štandardnej veľkosti po 2000 ks za sebou a spojené atypickou perforáciou po dlhšej strane. Nominálnu hodnotu na známku dotlačí automat špeciálnym atramentom na základe výberu zákazníka podľa prednastavených tarifných hodnôt Slovenskej pošty. Automat umožňuje tlač nominálnych hodnôt v rozsahu od 0,1 až do 99,9 Sk, čo umožní Slovenskej pošte prednastaviť voľbu nominálnych hodnôt podľa aktuálnej tarifnej politiky.

Prvý automat pre tento druh známok bude umiestnený na pošte Bratislava 1 na námestí SNP a bude určený pre širokú verejnosť ako náhradné predajné miesto poštových známok v mimopracovnom čase pôst. S požiadavkami filatelistov na konkrétnu potrebu automatových poštových známok je možné sa obrátiť na Slovenskú poštu, OZ TÚP Bratislava.

Toliko písomná informácia. Presný dátum uvedenia automatu do prevádzky sa nám do uzávierky tohto čísla nepodarilo zistiť. Napriek tomu veríme, že po niekoľkých preloženiach termínu, v krátkom čase sa prvé slovenské automatové známky stanú skutočnosťou □ (R)

■ Emisný plán slovenských celín, NL, ZZ, CM a PT do konca roka 2001

Do konca roka 2001 budú vydané nasledovné poštové lístky s prílohou (číslovanie podľa OZ TÚP):

11.9.2001 • PL 62 Seminár Helskej únie Fair play
4.10.2001 • PL 63 Oslavy 60.výročia výchovy inžinierov

- 5.10.2001 • PL 64 ŽILINFILA 2001 / 5.-14.2001
 9.10.2001 • PL 65 Poštové múzeum / Otvorenie prvej expozície
 9.10.2001 • Otvorenie Detskej pošty SP, PM
 18.12.2001 • PL 67 Deň slovenskej poštovej známky a filatelie

Nálepné listy:

- 9.10.2001 • NL Poštové múzeum
 9.-10. mesiac NL Most Stúrovo-Ostrihom

Známkové zošity:

- 15.8.2001 • ZZ Bienále ilustrácií Bratislava
 18.12.2001 • ZZ Vianoce, Rokový Betlehem

Carte maximum:

- 15.10.2001 • CM Vianoce, Rokový betlehem

Príležitostná tlač (čiernotlač):

- 5.10.2001 • PT ŽILINFILA 2001

Podrobnejšie informácie o vydaní týchto materiálov uverejníme priebežne po ich vydaní □ (R)

prevádzkou v tomto regióne z rozpätí rokov 1698 až 1998. Táto zbierka v rozsahu 2800 albumových listov sa dnes nachádza v Hornonitriskom múzeu, ktorému ju venoval. Na dopĺňaní zbierky však stále pokračuje, lebo napriek obrovskému množstvu materiálu a jej vysokej kompletnosti, v širokom zábere 40 pošt okruhu Prievidza, vždy sa ešte nájdu aj biele miesta - napríklad aj poštové pečiatky. Sice mu chýba iba šesť odtlakov pečiatok za celé obdobie - ako prezradil svojim kolegom. Ako člen klubu filatelistov

53-01 v Prievidzi vykonával rôzne funkcie a dodnes je členom výboru. Aktívne sa podieľal na poriadaní všetkých desiatich výstav, ktoré tento klub doteraz usporiadal. Dodnes je činným publicistom a prispievateľom do výstavných katalógov, okresných novin a tiež do celoštátnych filatelistických časopisov. Z poverenia prievidzského poštového strediska chodí všade, kde sa v okrese používa príležitostná pečiatka a záujemcom ich odtláča na zásielky - pravdaže, v perfektnej kvalite a k spokojnosti všetkých záujemcov, najmä filatelistov, ktorí pekné odtlaky na zásielkach vedia najlepšie oceniť.

Je nositeľom zlatého Čestného odznaku Zväzu slovenských filatelistov a viacerých filatelistických ocenení.

Milý Inco, ešte veľa chuti pri dopĺňovaní Tvojej zbierky a veľa príjemných strávených nad známkami!

Menom členov klubu a priateľov Peter Školna

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Vzácne jubileum I.Privitzera

Známy filatelista, pán Inocent Privitzer, sa v týchto dňoch dožíva vzácného životného jubilea - 75 rokov. Narodil sa v Prievidzi dňa 3. septembra 1926.

Vďaka svojmu otcovi, ktorý ho prvý zaučil do tajomstva zbierania poštových známok, filatelii sa venuje už od svojho detstva a tento koniček je mu potešením aj v rokoch, keď patrí do kategórie „skôr narodených“. V Prievidzi je uznávaný ako špičkový odborník - filatelista. Výsledkom jeho vyše 40 ročnej aktívnej zberateľskej činnosti je zbierka Poštovníctvo Hornej Nitry, ktorá obsahuje okolo 5800 dokumentov súvisiacich s poštovou

Krásna lichtenštajnského vidieka

Obdivuhodná je vynaliezavosť lichtenštajnskej poštovej správy pri objavovaní a propagovaní svojej krajiny. Každý rok vydáva štvorznačkovú sériu známok, na ktorých predstavuje svoje sídla a prírodné scenérie. Iniciátorom tejto myšlienky bol viedenský maliar O.Zeiller, ktorý skvele vedel vyhladávať malebné zákutia vidieckych obydľí a inej architektúry v objatí hôr a dolín. Nakreslil takmer stovku týchto krajinniek. Emisný rad týchto známok vychádza v grafickej úprave jeho žiačky M.Sieglovej. Viackrát zvíťazili tieto známky v ankete o najkrajšiu známku kniežatstva. V tomto roku môžeme na známkach obdivovať vidiecke scenérie z okolia Schellenbergu (70 R), Malbunu (1,80 F), Balzeru (2,20 F) a Bendenu (4,50 F). Príťažlivosť diel maliara z málo známych častí Lichtenštajnska zdôrazňuje päťfarebná hĺbkotlač □ Zc

Vzácna skamenelina morskej hviezdice

Morská hviezdička, známy mäkkýš morských vôd na celom svete, prežila takmer bez žiadnych vonkajších zmien od praveku až po dnes. Mnohé jej morské sprievodkyne, najmä v ulitách, zachovali svoju podobu aj po prírodných katastrofách, čo dokazujú ich viaceré skameneliny. Skameneliny hviezdice sú však veľmi zriedkavé a to tiež iba ich časti. Vzácnym exemplárom skameneliny hviezdice opatruje vo svojich paleontologických zbierkach Prírodovedecké múzeum v Lublani. Pochádza z hĺbok Jadranského mora pri Hornej Kugote. Teraz ho môžeme obdivovať na známke (107 SIT) z 21.marca tohto roku □ Zc

POTVRDENKY O PODANÍ TELEGRAMOV Z OBDOBIA ČSR I.

Zaujímavým objektom zberateľského záujmu sú potvrdenky o podaní telegramov z obdobia prvej československej republiky. Pošta obvykle odosielateľovi nepotvrďovala odoslanie telegramov a pokiaľ odosielateľ potvrdenie požadoval, pošta tak urobila na zvlášťnej celine s natlačenou známkou. Nebolo to však vždy - pošta používala aj rôzne neplatné formuláre, provizória, s dodržiavaním doby platnosti si tiež nerobili veľké starosti a zdá sa, ako to uvidíme aj na našich ukážkach, ani s výškou poplatku to nebolo vždy v súlade s tarifami.

Na úvod si stručne pripomeňme celiny - podacie lístky na telegramy (katalógové označenie majú CPL), ktoré pre tento účel boli vydané. Prvé československé podacie lístky CPL 1 boli vydané v roku 1919, pravdepodobne niekedy v mesiaci august alebo v septembere. Presný dátum vydania nie je známy, podobne, ako nie je známy ani ich náklad a nie sú známe ani pošty, ktorým boli zo začiatku pridelené. Celiny majú v pravom hornom rohu natlačenú dopltnú 15 halierovú známku DL 3 *Secesná ornamentálna kresba* (návrh A. Mucha) s olivovo-zelenou až do hnedo prechádzajúcou farbou. Uprostred hore mali vytlačený názov a to v troch jazykových variantoch:

- CPL 1 A - s českým textom *PODATKA*
- CPL 1 B - s česko - nemeckým textom *PODATKA / AUFGABESCHEIN*
- CPL 1 C - so slovenským textom *POISTENKA*

Nominálna hodnota známky 15 halierov označovala predajnú hodnotu podacieho lístka. S platnosťou od 27.4.1920 však bola ich cena zvýšená z 15 na 50 halierov. Niektoré pošty toto zvýšenie ceny označovali odtlačkami pečiatky „Cena 50 h“ alebo niekedy aj rukou napísanou poznámkou. Vyskytujú sa aj prípady, kedy zvýšenie ceny na celine pošta nevyznačila.

V roku 1921 bola vydaná celina CPL 2, ktorá sa od prvého vydania líšila iba vytlačením rozlišovacích písmen A, B alebo C pod osobným rámečkom v ľavom dolnom rohu celiny a to podľa jazykového variantu nápisu (A - český text, B - česko - nemecký text a C - slovenský text). Nominálna hodnota vytlačená na známke zostala nezmenená.

V rokoch 1930 - 1938 boli potom vydané celiny CPL 3 v novej úprave a s

Príloha
prof. J. J. J.
 POISTENKA
 24. V. 1917
 C.S.P.
 DOPLATITELNÁ ZNÁMKA 15 HALIEROV
 na telegram čis. *24* slovami
 na ad. *Korunomyslný*
 v *Korunomyslný*
 podaný o *Korunomyslný* hod. min. dop. odp.
 Poplatky *14* h
 Deponované v peniazoch K *1* h
 Pošta *[signature]* ①

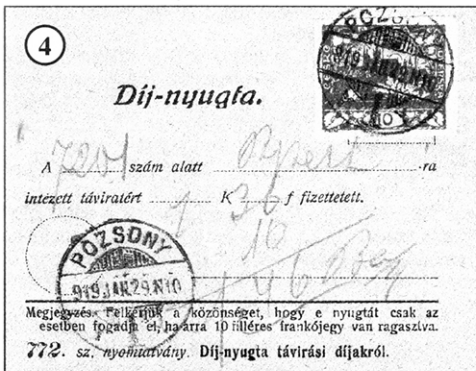
Príloha
 POISTENKA
 24. V. 1917
 C.S.P.
 DOPLATITELNÁ ZNÁMKA 15 HALIEROV
 na telegram čis. *619* slovami
 na ad. *St. Lorenzfeld*
 v *Freiburg a. Br.*
 podaný o *7* hod. min. dop. odp.
 Poplatky *3.00* h
 Deponované v peniazoch K *10* h
 Pošta *[signature]* ②

Príloha
 POISTENKA
 24. V. 1917
 C.S.P.
 DOPLATITELNÁ ZNÁMKA 15 HALIEROV
 na telegram čis. *74* slovami
 na ad. *Korunomyslný*
 v *Korunomyslný*
 podaný o *14* hod. min. dop. odp.
 Poplatky *14* h
 Deponované v peniazoch K *1* h
 Pošta *[signature]* ③

atlačenou známkou *Stredný štátny znak* opäť s označením jazykového variantu v ľavom dolnom rohu, tentoraz až štyroch (A - český text, B - česko - nemecký text, C - slovenský text, D - slovensko - maďarský text).

Prejdeme teraz k jednotlivým ukázkam. Na prvej z nich (**obr.1**) je poistenka prvého vydania podaná 4.júna 1921 na pošte Bratislava 1. Telegram bol adresovaný do Budapešti a nie je bez zaujímavosti, že ho podával gróf Pálffy. Skutočnosť, že ide CPL 1 nám dokladá chýbajúce písmeno C v ľavom dolnom celiny.

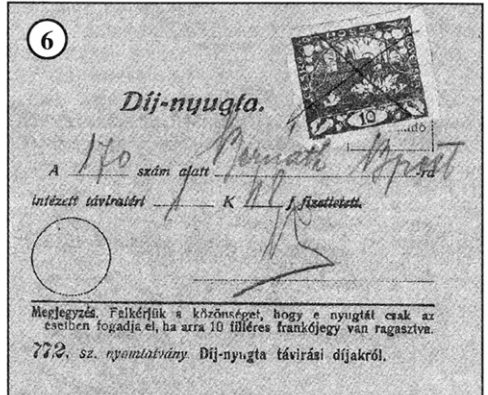
Na druhej ukázke (**obr.2**) vidíme poistenku druhého vydania t.zn. CPL 2, kde písmeno C je v ľavom dolnom rohu zreteľne vytlačené. Poistenka bola vystavená v Bratislave 26.apríla 1922 na telegram č.619 odoslaný do Bojníc. Na poistenke je zaujímavý výpočet poplatku: Poplatok za telegram je uvedený v sume 7,50 Kč, ku ktorému bola prirátaná suma 50 a potom 20 halierov. Prvá suma mohla byť cena poistenky (od 27.4.1920 bola zvýšená na 50 halierov), ale začo vyberala pošta ešte 20 halierov navyše?

„Správne“ dofrankovaná poistenka CPL 1 na predajnú cenu 50 h je nasledovná celina (**obr.3**). Bola vystavená na pošte Bratislava 1 na telegram č.280 adresovaný do Budapešti. Správne bola dofrankovaná len zdanlivo, lebo jednak v čase podania platnosť celín CPL 1 i CPL 2 už skončila (platilo do 15.8.1928) a dolepenie známkami Hradčany je unikátne, pretože v tom čase už 12 rokov boli neplatné - ich platnosť totiž skončila už 30.4.1921!

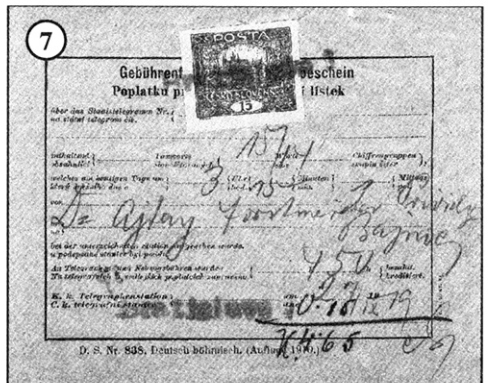
Osobitnú kapitolu tvoria rôzne provizórne podacie listky na telegramy vystavené poštou v období pred zavedením celín na tento účel vyhotovených (PCL 1, PCL 2

a PCL 3), keď môžeme hovoriť o nich ako predchodcov, i v období po ich vydaní, teda používanými súbežne s celinovými podacími listkami vydanými už česko-slovenskou poštovou správou.

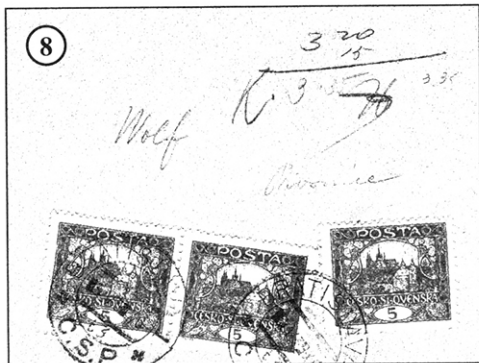
Takýto provizórný predbežný podací listok na telegram môžeme vidieť na **obr.4**. Na tento účel bolo použité maďarské tlačivo - potvrdenka na telegram („Dij-nyugta“, tlačivo č.772, vytlačené v Szegede roku 1917), ktoré bolo vyfrankované 10-halierovou známkou Hradčany. Poplatok za vystavenie potvrdenky, ktoré neskor sa uhrádzalo vo forme predaja podacieho listka na telegram, po vzniku Československa bol stanovený na 10 halierov a toto platilo až do 14.5.1919, kedy bolo zvýšené na 15 halierov. Nie je bez zaujímavosti, že potvrdenka podaná 29.1.1919 v Bratislave bola opečiatkovaná ešte maďarskou dennou pečiatkou POZSONY 1.

Na ďalšej ukázke vidíme podobnú potvrdenku, ktorá pochádza z marca 1919 (**obr.5**). Aj v tomto prípade bolo použité maďarské tlačivo č.772 a na vyfrankovanie sa taktiež použila 10-halierová známka Hradčany. Na pošte Bratislava 1 však tentokrát bola opečiatkovaná provizórnou jednoradkovou gumovou pečiatkou fialovej farby „BRATISLAVA 1“, ktorá nahrádzala dennú poštovú pečiatku. Zaujímavé je, že pošta spodnú časť tlačiva č.772 s poznámkami zrezaním odstránila.

Ďalšia ukážka je rovnaká s predchádzajúcimi až na to, že pracovník pošty pravdepodobne nemal poruke dennú pečiatku a známku Hradčany 10 h znehodnotil preškrtnutím ceruzkou (obr.6). Preto na podacom lístku pre telegram č.170 adresovaný p.Bernáthovi do Budapešti nemôžeme identifikovať miesto a dátum podania.

Na nasledujúcej ukážke (obr.7) vidíme podací listok na telegram vyhotovený na tlačive s nemecko-českým textom, ktorú mohli používať iba pre C.k. štátne inštitúcie za bývalej monarchie a tie boli úhrady poplatkov zbažené (tlačivo č.838, vydané roku 1910). Telegram bol odoslaný 27.9.1919 s určením pre Dr.Ajtányu v Bojniciach, správne vyfrankovaný 15-halierovou známkou Hradčany a opečiatkovaný provizórnou dennou gumovou pečiatkou „Bratislava 1“ modrofialovej farby (rozdielného typu a veľkosti ako na ukážke č.5).

Na dnešnej poslednej ukážke (obr.8) je provizórný podací listok na telegram vyhotovený na kúsku čistého papiera, presnejšie na rube telegrafného tlačiva č.799 z roku 1910. Táto poistenka na telegram, ktorý posielal p.Wolf do Prvonic 3.5.1933 z pošty Bratislava 1, je po viacerých stránkach v rozpore s platnými predpismi: Po prvé, za poistenku pošta inkasovala 15 halierov (tri známky Hradčany 5 h), hoci v tom čase poplatok za podací listok na telegram bol stanovený na 50 halierov. Po druhé, vynára sa otázka, prečo pošta nepoužila na tento účel vydanú celinu CPL 3, ktorá v tom čase už bola v obeh. Po tretie, veľkou záhadou ostáva aj to, prečo pošta opäť použila už dávno neplatné známky Hradčany.

Pri použití neplatných známok je v oboch prípadoch nápadné miesto a dátum ich podania: Pošta Bratislava 1 dňa 3.5.1933! Dokonca aj hodina podania a rozlišovacie označenie pečiatky 13 je v oboch prípadoch rovnaké. Rozhodla sa pošta tento deň takýmto spôsobom likvidovať svoje staré zásoby neplatných známok? Alebo si pracovník pošty týmto spôsobom súkromne urobil „zárobkovú“ činnosť? Alebo...? Nech je už tak, či o-
nak, použitie známok Hradčany po tak dlhej dobe ukončenia platnosti je ojedinelé.

Ako vidno, aj také filatelistické materiály, akým sú podacie lístky na telegramy, môžu pred zberateľa predostrieť nielen rad zaujímavých poznatkov, ale ho aj inšpirovať k ďalšej zberateľskej činnosti viacerými interesantnými otázkami □ **František Marada**

Ide na známke Bojnice o doskovú chybu?

František Marada

Hoci od vydania poštových známok Slovenska 1939-1945 uplynuli už desaťročia, predsa ešte aj v dnešných dňoch môžeme na nich objaviť niečo nové, s čím sa zberatelia doteraz nestretli, neobjavili alebo to jednoducho prehliadali. Skutočnosť, že takéto prípady sa vyskytujú, mi potvrdili viacerí priatelia a známi z radov filatelistov, ktorí zbierajú slovenské známky z tohto obdobia. Pri prezeraní mojej zbierky som tiež prišiel k jednému zaujímavému zisteniu.

Pri podrobnejšom skúmaní celých priehradkových listov ako aj mnohých rohových štvorblokov známok emisie Slovenské hrady a zámky z roku 1941 (kat. č 52-55), som zistil na jednej známke Bojnice 2 Ks (č.55) pravidelne sa opakujúce odchýlky v obraze známky, ktoré podľa mojej myšlienky možno z dostačujúcou určitostou považovať za doskovú chybu. Práve pravidelnosť výskytu tejto odchýlky nasvedčuje, že sa nejedná o náhodnosť alebo výrobnú chybu, ale o doskovú chybu. K tomuto záveru som dospel po prezretí 25 kusov štvorblokov a celých priehradkových listov, kde na každom 180-tom známkovom poli sa táto chyba nachádza!

O akú chybu ide? Nad pravou vežou Bojnického zámku a vedľa tejto veže vpravo sa nachádzajú tma-
vozelené väčšie i menšie body pripomínajúce hviezdy na nebi (pozri obr.). Väčšie body sú viditeľné voľným okom a menšie pod jednoduchou lupou. Ich počet a veľkosť je na každej známke 180. známkového pola rovnaká, čo utvrdzuje domnienku autora, že v tomto prípade ide o doskovú chybu.

Odporúčam zberateľom prezrieť si svoje zbierky a porovnať známky Bojnice so známkou na 180. známkovom poli. Osobitne vhodný na identifikáciu polohu známky v tomto prípade je pravý dolný rohový 4-blok s DZ. Na tomto štvorbloku sa známka 180. ZP nachádza vpravo hore. Som presvedčený, že so „súhvzdím“ sa na uvedenom ZP stretnú všetci zberatelia ☺

„Nelutujte čas venovaný priateľom a literatúre“

V tomto roku sa dožil významného životného jubileum - 55. výročia narodenia - Dušan Evinic, člen rady Zväzu slovenských filatelistov a predseda výboru Združenia klubov filatelistov Východné Slovensko Košice, dlhoročný aktívny funkcionár, vystavovateľ, publicista a prednášateľ v oblasti poštovej histórie. Pri tejto príležitosti sme jubilanta požiadali, aby sa s nami podielil o niektoré svoje zberateľské poznatky a skúsenosti.

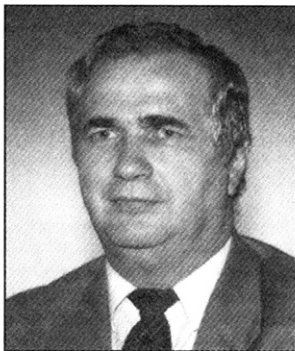
Podobne ako pri návšteve lekára sa nás vypytujú na choroby, ktoré sme prekonalí v detstve, tak zvyčajne rozhovory pri životných jubileách filatelistu sa začínajú otázkami o jeho zberateľských začiatkoch. Nie je to o originálne, ale aj náš rozhovor začneme tradičnou otázkou: Aké boli začiatky filatelie v Tvojom prípade?

D.E.: Tak ako väčšina mladých ľudí známky som začal zbierať počas základnej školskej dochádzky v Bzinciach pod Javorinou, kde som sa narodil. Moje zbieranie bolo zamerané hlavne na množstvo známok a čím väčší počet „štátov“, ktoré som mal v zbierke. Dodnes mám odložený zásobník formátu A6, ktorý som dostal od matky k 10. narodeninám. Vážnejšie som sa filatelii začal venovať až neskôr. Bolo to na jeseň roku 1970 v Poprade, kde som v tom čase pracoval a kde som sa náhodne dozvedel, že existujú katalógy poštových známok a zberatelia majú aj svoje kluby. Následne som sa stal členom popradského klubu filatelistov, s ktorého činnosťou ma oboznámil pán Černý. Za prvé poznatky o filatelii vďačím aj Ing. Martini Hrnčiarovi, Dr. Jozefovi Slaninovi, Milanovi Palubiakovi a ďalším popradskými filatelistom.

■ Čo konkrétne si začal zbierať a kedy si sa začal zaujímať o oblasť poštovej histórie?

D.E.: Filatelia ma zo začiatku priťahovala mnohorakosťou námetov na známkach, ako aj pestrosťou ich formátov a tvarov. K poštovej histórii som sa dostal až neskôr a to aj „vďaka“ stereotypnosti známkových výberov. Od roku 1972 som totiž v klube bol správcom kolovania a dostával som v priemere až tri výbery týždenne. Výberové zošitky boli od rôznych majiteľov, ale v prevažnej miere mali podobný obsah a tým sa mi zmeňovala možnosť na získanie nových známok do zbierky. Aj preto sa môj záujem postupne začal viac sústreďovať na celiny a celistvosti. Vzormi mi boli a ešte stále sú hlavne filatelistickí publicisti ako Dr. S. Zrubec, Dr. V. Palkoska, J. Ježek a v nemalej miere aj L. Novotný a jeho špecializovaný katalóg z roku 1949. Títo autori mi prístupným a populárnym spôsobom priblížili mnohorakosť filatelie. Významným momentom pre voľbu zberateľskej oblasti sa mi stala prehliadka výstavy MARTINIA 1974, na ktorej som prvýkrát videl aj exponáty so zameraním na poštovú históriu a kde som nadobudol pocit, že to je tá pravá oblasť, v ktorej nájdem možnosť sebarealizácie.

■ Oblasť poštovej histórie je veľmi široká, ako sa začal Tvoj záujem sústreďovať špeciálne na problematiku balíčkovej pošty?

D.E.: Ako prvé z oblasti poštovej histórie som začal zbierať rozličné doklady poštovej prevádzky, kde ma okrem iného upútali na pohľad nie príliš pekné číselné pečiatky okresných poštových úradov. Obdobne číselné údaje som neskôršie našiel i na niektorých balíkových podaciach nálepkách a tým som sa vlastne ocitol v oblasti balíčkovej pošty. Poštová história, resp. zbieranie jej dokladov, umožňuje nájsť si aj doteraz nevychovenú „cestičku“ a tým aj široké pole na získavanie nových poznatkov, či nových pohľadov na známe doklady. Navyše, nemusí to byť iba finančne náročná oblasť, ale i bežne dostupné materiály, na ktorých zberateľ pri pozornejšom pohľade môže odhaliť skutočnosti dokladujúce odlišnosti od bežného stavu.

■ Pre rozvinutie konkrétneho zberateľského zámeru veľmi pozitívnu rolu zohrávajú aj osobné rozhovory a výmena názorov zberateľa s kolegami z rovnakej brandže. Akú úlohu, rolu u Teba hrali kolegovia - členovia komisie poštovej histórie?

D.E.: Do kolektívu zberateľov poštovej histórie som sa dostal koncom roku 1977, keď som sa presťahoval do Košíc. Medzi seba ma prijali skúsení zberatelia z tejto oblasti ako Dr. V. Chmelár, E. Hudák a ďalší. Onedlho vznikla Krajská komisia poštovej histórie a celin ZSF, v rámci ktorej sme mali v priebehu rokov viacero neformálnych stretnutí so zberateľmi podobného zamerania. To bol rad príležitostí na zoznamovanie sa, prednášanie svojich poznatkov a skúseností, v nemalej miere i na získavanie nie bežne dostupných filatelistických materiálov.

■ V komisii si dlhú ruku vykonával aj funkcie. Ale nielen v komisii. Aké funkcie to boli?

D.E.: Od založenia Krajskej komisie poštovej histórie a celin v Košiciach som hneď začal robiť jej tajomníka, neskôr aj predsedu a v záverečnom období činnosti komisie som bol členom vedenia. Od roku 1978 som súbežne zastával funkcie aj vo Východoslovenskom KV ZSF po činnic náhradníkom, členom pléna, členom predsedníctva a podpredsedu až do ukončenia činnosti tohto orgánu. Od roku 1984 som vykonával funkcie aj v ústredných orgánoch ZSF - člena pléna, člena predsedníctva a od roku 1999 som členom Rady ZSF. Pôsobil som aj v celoslovenskej i federálnej komisii PHC, v roku 1990 aj v KPHC FIP, ale na tejto činnosti som sa pre finančné a jazykové bariéry nezapojil a po krátkom čase som na túto funkciu abdikoval. Tých funkcií ešte bolo viac...

■ Zrejme zoznam Tvojich funkcií by bol dlhý, z doteraz nespomenutých uviedme ešte, že si sa podieľal aj

V Leopoldove dňa 7. III. 1940

príjať k veľkonočným sviatkom
 kg a kúpiť si vedľajšie požitky
 obe od 16 -- 28 marca t. r. -
 bo len vtedy si môžem prikúpiť,
 slané. Liehoviny a tabak alebo
 než 5 kg príjať je zakázané.

Terence Szabó

Obyčajný poštový lístok s natlačenou známkou A.Hlinka 50 h bol dofrankovaný na hodnotu 1,20 Ks (poplatok za lístok do blízkej cudziny) a odoslaný z Leopoldova 9.3.1940 do Šiah na maďarskom zabranom území. Na druhej strane lístka je súkromná (úradná?) prítač, ktorú si zabezpečila pravdepodobne správa väznice v Leopoldove. Text prítače informuje adresáta lístka, že môže väzňovi zaslať balík k veľkonočným sviatkom do hmotnosti 5 kg. Na ľavej strane adresnej časti lístka je rukopisná správa odosielateľa adresátovi napísaná v maďarskom jazyku.

na utvorení Zdrúženia klubov filateliov Východné Slovensko a kde od roku 1999 vykonáva funkciu predsedu. Kus užitočnej práce si odviezol aj vo viacerých organizačných výboroch košických filatelistických výstav. Obráťme však pozornosť viac na otázky odbornej činnosti. Napríklad o Tvojej publikačnej činnosti - kedy si vzal do ruky pero a začal písať?

D.E.: Ťažko jednoznačne povedať, čo ma viedlo k začiatku písania článkov z oblasti filatelie. Zo začiatku možno na to malo vplyv aj moje zamestnanie, ktoré si v prípade potreby vyžadovalo prácu v teréne „v piatok i sviatok“, bez ohľadu na počasie a dennú hodinu, vo veľmi rôznorodom pracovnom kolektíve, kde sa niekedy dlhé hodiny odlúdenia priam zvädzali k pokusom niečo si prečítať alebo napísať. Štúdium filatelistického materiálu a odbornej literatúry mi väčšinou prinášalo pohodu a nové poznatky často vo mne vyvolávali potrebu podeliť sa s nimi aj s inými. Zberateľ by nemal byť iba pasívnym príjemcom informácií, získané poznatky by si nemal nechávať iba pre seba.

■ Tak by to malo byť a že si tento princíp dodržiaval dokazuje dlhý rad Tvojich príspevkov v periodikách ako Filatelie, Slovenská filatelia a v ostatných rokoch aj v časopise Zberateľ. Sú tu však aj výstavné katalógy, spravodaje KPHC, zborníky Košice vo filatelii a rad ďalších. Ale za vrchol Tvojej publikačnej činnosti možno považovať prácu Balíková pošta na Slovensku 1918-1985, ktorá bola vydaná ako 16.zväzok edície Filatelistickej state ZSF v roku 1985. Ako sa zrodila táto po každej stránke priekopnícka práca?

D.E.: Pri súhrnnom spracovaní niekoľko sto strán poznámok z oblasti balíkového pošty získaných z poštových vestníkov, učebníc, pomôcok i vlastných poznatkov, v roku 1984 som spracované materiály z rokov 1919 až 1945 ponúkol na uverejnenie v niektorom zborníku v

rámcí filatelistických štátí. Vtedajší predseda Redakčnej rady ZSF dr.S.Zrubec mi odporučil, aby som prácu rozšíril o obdobie po roku 1945 a potom by bolo aktuálne jeho vydanie v samostatnom zväzku. Tak som sa znova pustil do práce. Pri tejto práci som využil i zborník seminára PHC 1982 Trenčín, kde bol vďaka I.Tvrďému a jeho manželky uverejnený môj rozsiahly príspevok o problematike balíkového pošty z obdobia po roku 1945. Pri spracovaní obdobia po roku 1945 mi výdatne pomohol aj F.Hažlinský, ktorý mi nezištne poskytol veľké množstvo dokladového materiálu. V záverečnej fáze mi svojimi radami veľmi pomohol dr.S.Zrubec, ktorý, ako viem, rukopis redakčne upravoval do konečnej podoby. Rukopis som dokončil v polovici roku 1985 a publikácia bola vydaná v roku 1986.

■ V úvode publikácie dr.S.Zrubec, ktorý bol spolu s I.Tvrďým aj lektorom tejto práce, okrem iného píše: „Práca je v takomto rozsahu i systéme prvou u nás. Nielenže dôkladne informuje o základných otázkach činnosti pošty pri práci s balíkmi, ich prijímaní, preprave a doručovaní, ale veľmi podrobne poukazuje i na poštové doklady, ktoré môžu byť zaujímavými objektmi v zbierkach z poštovej histórie, regionálnych, ale tiež v zbierkach teritoriálnych (osobitne Československa) i námetových. Pre rôznorodosť popisovania účelu a používania dokumentov poštového charakteru (známky výplatné i doplatné, zmiešané frankatúry, denné poštové pečiatky rozličného typu a z rozličných časových úsekov atď.) zaujme práca aj špecialistov.“ Aby si mohol takúto rozsiahlu prácu napísať, musel si prešľudovať a spracovať množstvo zberateľského materiálu. Tých, ktorí sa poštovej histórii nevenujú, možno bude zaujímať, kde a akým spôsobom je možné k takémuto materiálu sa dostať. Prezradíš nám, aké možnosti na to má „obyčajný“ zberateľ?

DUŠAN EVINIC

**BALÍKOVÁ POŠTA NA SLOVENSKU
1918 – 1985**

ZSF BRATISLAVA

Titulná strana publikácie D.Evinica o balíkovej pošte

D.E.: Možnosť získavania poštovo-historických materiálov v podstatnej miere závisí od toho, ktorú konkrétnu oblasť si zberateľ zvolí. Niektoré veci sa dajú nájsť i v bežnej korešpondencii, iné, ako napríklad predznamenkové listy, sa dajú väčšinou získať iba kúpop. V počiatkoch môjho zbierania v oblasti poštovej histórie som sa zaoberal prevažne s materiálmi, ktoré by inak skončili v odpadkovom koši, resp. v niektorých prípadoch aj odtiaľ pochádzali. Neskoršie a ešte aj dodnes mi ako zdroj materiálov slúžia výbery poštovo-historických materiálov, nenahraditeľná je účasť na rôznych výmenných schôdzkach, aukciách a hlavne zberateľská výmena. Niekoľkokrát sa mi stalo, že materiály, ktoré nebolo možné získať bežným spôsobom, dostal som od majiteľov od daru alebo za symbolickú cenu.

■ **Tvoje filatelistické aktivity sú nerozlučne späté aj s výstavnou činnosťou. Tvoj exponát o balíkovej pošte si úspešne vystavoval na mnohých výstavách. Ktoré úspechy si najviac ceníš?**

D.E.: So svojím exponátom Balíková pošta som sa zúčastnil na desiatkach filatelistických výstav doma i v zahraničí. samozrejme, najviac si cením niekoľko pozlátených medailí, vysoko si cením aj dve blahoželaná jury, ale predsa najviac si cením výstavnú plaketu zo Svetovej výstavy poštových známok PRAGA 1988, kde moja publikácia o balíkovej pošte bola súčasťou exponátu ZSF Filatelistických štát.

■ **Tvoja vzájomná spätosť a previazanosť zberateľskej, funkcionárskej, bádateľskej, publikačnej i vysta-**

vovateľskej činnosti je priam ako vystrihnutá z nejakej príručky filatelie. Do jej úplnosti chýba ešte jurymanská činnosť - aj tej si sa istý čas venoval, ale netrvalo to dlho. Ako to bolo s Tvojou jurymanskou činnosťou?

D.E.: V prvej polovici osemdesiatych rokov som začal aspirantské pokračovanie na zväzového jurymana. Pracoval som ako pozorovateľ jury približne na desiatich filatelistických výstavách. Tam som si uvedomil, že mám odlišný pohľad na hodnotenie exponátov a viac ma zaujíma aktívna vystavovateľská činnosť. V neposlednom rade ma k ukončeniu tejto činnosti viedol i poznatok, že som nespĺňal vedomostné kritériá, ktoré pre pokračovanie jurymanského konania vyžadoval predseda jurymanskej sekcie jurymanov ZČSF pre oblasť PHC Dr.V. Palkoska. S odstupom času musím priznať, že oprávnené. Dost ma od jurymanskej práce odradovala skúsenosť rozdielneho prístupu hodnotenia - niektoré výstavné triedy boli hodnotené voľnejšie iné prisnejšie, viacerí členovia výstavných jury nemali vlastné výstavné exponáty a tým ani praktické poznatky o zostavovaní exponátu a neraz sa mi zdalo, že niektoré exponáty sa hodnotili len na základe „umeleckého dojmu“.

■ **Otázky hodnotenia súťažných exponátov sú zrejme ožehavým problémom aj v súčasnosti. Tvoje skúsenosti ani odstupom času určite nič nestratili na aktuálnosti a som presvedčený, že ich plne využívaš vo vzťahu k svojej funkcionárskej práci. Prejdime k otázke, o ktorej sa v súčasnosti často diskutuje - o budúcnosti filatelie. Názory sa rôznia, jedny sú optimistické, iné pesimistické. V tom, že vývoj napreduje veľmi rýchlym tempom, sa asi všetci zhodneme. Aký vplyv má alebo bude mať podľa Tvojho názoru súčasny rýchly vývoj vo filatelii na oblasť poštovej histórie?**

D.E.: Tak, ako napreduje vývoj v rozličných oblastiach života, napreduje aj vývoj v oblasti poštovej prevádzky. Mechanizácia a automatizácia spracovania a triedenia poštových zásielok a poštových úkonov, prináša so sebou i nové úpravy poštových nálepiek, formulárov pre najrozličnejšie označovanie na zásielkach a pod. Zberateľ zatiaľ má pomerne rozsiahle možnosti získania „papierových materiálov“. Nepredpokladám zánik filatelie, ale jej prispôbenie súčasným i budúcim možnostiam.

■ **Ak filateliu, osobitne oblasť poštovej histórie, budeme chápať ako súčasť histórie komunikácie medzi ľuďmi, stojí pred zberateľmi nová aktuálna úloha rozšíriť okruh záujmu o nové atribúty moderných komunikačných prostriedkov. Bude potrebné prehodnotiť aj základné filatelistické pojmy vrátane vymedzenia toho, čo je predmetom filatelistického záujmu? Aký je Tvoj názor na tieto otázky?**

D.E.: Náplň zberateľského odboru Poštová história chápem ako zbieranie a štúdium dokladov, predpisov a nariadení vzniknutých z dôvodu **činnosti poštovej správy pri vykonávaní služieb**, ktoré jej boli a sú zverené. Nové druhy spôsobu prenosu informácií, hlavne v elektronickej podobe mimo pôsobnosti poštovej správy, sú podľa môjho názoru vhodnou náplňou zberateľského záberu námetovej filatelie, ktorá má na ich dokladovanie vhodnejšie kritériá.

■ **Zaujímavý názor, ku ktorému by bolo azda niekedy v budúcnosti vhodné sa vrátiť aj podrobnejšie. Teraz**

S medzinárodnou peňažnou poukážkou bolo zaslaných 50 K z Bratislavy do Amsterdamu v Holandsku. Poukážka bola odoslaná z pošty Bratislava 1 dňa 18.7.1938. Do Amsterdamu prišla 20.7.1938. Adresát podpísal prevzatie 17.1.1939. Následne bol pôvodne oddelený ústrižok pre adresáta pripojený späť k poukážke a tzv. vyplátna pečiatka pošty Amsterdam Z-Waalstraat s dátumom 18.1.1939 bola prečiknutá. Poukážka bola vrátená späť do ČSR, čo potvrdzuje trojradková pečiatka s textom VISA POUR DATE / BUREAU CENTRAL DES MANDATS - POSTES / PRAGUE s ručne dopísaným dátumom 2.2.1939 na adresnej strane poukážky. Následne mala byť vrátená suma vyplátná odosielateľovi, o čom však nie je na poukážke žiadny údaj. Na adresnej strane je v strede odtlakom riadkovej pečiatky s textom „Prechodná“, čo označuje, že poukážka bola podaná v jednom roku a skutočne vyplátna mala byť v druhom roku, t.j. prechádzala z roku do roku. Zatiaľ ojedinelé je podpísanie prevzatia zaslanej sumy a následne vrátenie poukážky do krajiny pôvodu.

by som Ti položil hypotetickú otázku: Ak by si dnes mal znova začínať, Tvoja voľba by opäť padla na zberateľstvo, filateliu a konkrétne na poštovú históriu, alebo by Ťa súčasná ohromná šírka možností zvedli k holdovaniu iným koníčkom?

D.E.: Napriek rôznym svojim vyjadreniam, že keby som začal so zberateľskou činnosťou, tak by som sa zamerlal na zbieranie obalov od syrov alebo zápalkových nálepiek, verím, že hlavným výsledkom môjho zberateľského snaženia by sa pravdepodobne opäť stala filatelia a jej veľmi zaujímavá a rozsiahla oblasť - poštová história. Za iné by som asi nemieni.

■ Rád by som Ti položil otázku, na ktorú neviem, či sa dá veľmi konkrétne odpovedať: Keby som Ťa ako laik v oblasti poštovej histórie, prípadne niekto iný, napríklad začínajúci filatelistu požiadal o radu, ako treba „fst na to“, čo má človek urobiť aby sa mohol stať úspešným zberateľom v tejto oblasti, ako by zneli Tvoje rady a odporúčania?

D.E.: Túto otázku považujem za najťažšiu. Keď sa obzriem do vývoja svojho zberateľského snaženia, vidím množstvo omylov, „slepých cestíček“, ale aj zbytočných investícií. Ťažko dať začínajúcemu zberateľovi univerzálny návod, čo má alebo nemá zbierať. Zo začiatku by som mu však odporučil rozvahy pri získavaní finančne náročných materiálov a nelutovať čas na získavanie informácií z odbornej literatúry i osobnými kontaktmi s ďalšími filatelistami. Časom sa spravidla prejaví zvýšený záujem a vzťah k niektorým z mnohých oblastí filatelie a tú je potom vhodné rozvíjať.

■ O poštovej histórii, jej kráse i úskaliach by si určite mohol ešte dlho rozprávať a nepochybujem, že Tvoje rozprávanie by bolo aj veľmi zaujímavé a poučné. Nechajme však niečo aj na inú príležitosť. Preto vyslovím už záverečnú otázku. Na čom vo filatelii v súčasnosti pracuješ a aké sú Tvoje tvorivé plány v najbližšej budúcnosti?

D.E.: Nadalej sa chcem zaoberať problematikou balíkového pošty na Slovensku a ďalšími poštovo-historickými materiálmi z územia Slovenska ako napríklad výskyt denných pečiatok na rozličných dokladoch poštovej prevádzky, resp. služieb zabezpečovaných poštou. Príbežne pracujem na úprave, obnove a obsahom vylepšovaní svojich exponátov, ktoré by som podľa možnosti chcel i naďalej vystavovať. V publikačnej oblasti by som chcel podrobnejšie spracovať problematiku balíkového sprievodiek Uhorska použitých na Slovensku a pokračovať v publikovaní poznatkov o balíkového pošty hlavne z rokov 1938-1945 a od roku 1993 dodnes. S vďakou kvitujem a vysoko si cením spoluprácu v tejto oblasti s Dr. V. Chmelárom, Ing. J. Marenčíkom, dr. T. Kotekom a ďalšími zberateľmi a verím, že táto dobrá a podnetná spolupráca bude naďalej pokračovať. To sa vzťahuje aj na príspevky do časopisu Zberateľ ako aj na priateľský vzťah a spoluprácu s jeho redakciou.

Ďakujem za rozhovor i za doterajšiu plodnú spoluprácu a menom vydavateľa, redakčnej rady a redakcie Zberateľa i menom svojim želim Ti do ďalších rokov mnoho úspechov vo filatelickej činnosti a šťastie a spokojnosť aj v osobnom živote □ Viliam Kučera

DOKLADY POLNEJ POŠTY O PÔSOBNÍ WERHMACHTU NA SLOVENSKU

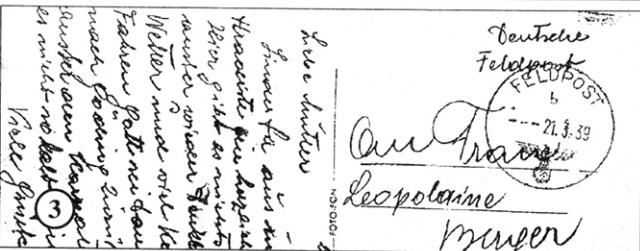
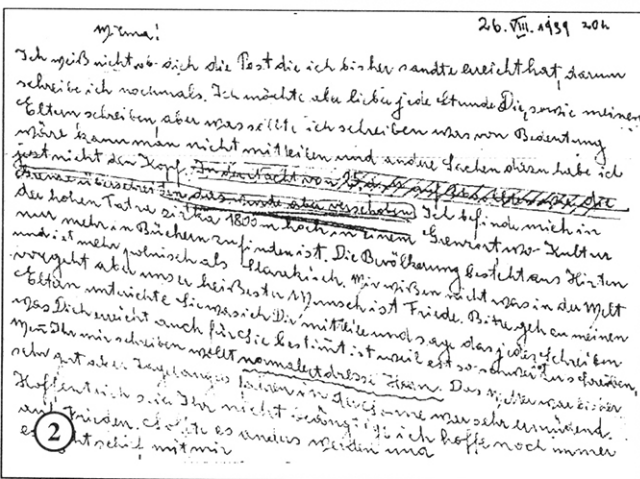
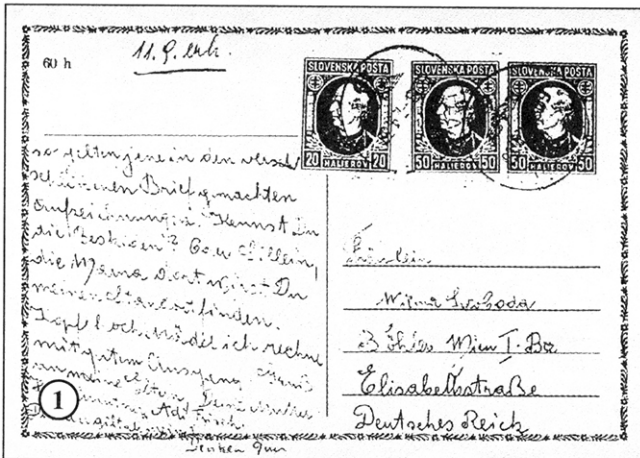
Jozef Korený

Na stránkach rakúskeho spravodajcu pre zberateľov mililitárií ARGE MILITARIA AUSTRIACA boli uverejnené dva články, ktorých obsah sa dotýkal pôsobenia nemeckého Wehrmachtu a jeho poľnej pošty na území Slovenska začiatkom II. svetovej vojny.

Autorom prvého článku, ktorý má názov „Útok cez priesmyk Jablunka v roku 1939“ a bol uverejnený v uvedenom spravodajcovi č.24/1989, je Ing.Gerhard Zeltner. V článku pripomína začiatok II.svetovej vojny útokom Nemecka proti Poľsku 1.septembra 1939. Popisuje prepád nemeckého vysieläča v Gliwiciach vlastnými jednotkami, ktorých príslušníci boli prezečení do uniformy poľskej armády, aby bol daný dôvod na rozpútanie vojny. V strategickom pláne, ktorý vypracovalo OKW (Hlavné veliteľstvo brannej moci a Generálny štáb), bol útok na Poľsko načosovaný na 26.august o 04,15 hod. Nemeckej kontrarozviedke (Abwehru) bola uložená úloha, aby útokom obsadila dôležitú bránu pre vpád do Poľska a to priesmyk Jablunka a aby tento priesmyk udržala až do príchodu prvých nemeckých jednotiek. Keďže priesmyk ležal ešte na Slovenskom území, viedla cesta do Poľského Tešína. Jednotka, ktorá bola pre túto činnosť vybraná, bola v Žiline.

Udalosti sa začali dramtizovať vo večerných hodinách 25.8.1939. V hornatej krajine vypovedali službu všetky rádiové spojenia, takže útočiacia jednotka nebola informovaná o posunutí začiatku vojny a nemohla byť ani privolaná naspäť. Obsadila malú železničnú stanicu, ale čoskoro sa odpútala od protivníka, pretože sa nedostavili žiadne vlastné armádne zväzy. Jednotka sa v poriadku vrátila do Žiliny 28.augusta 1939 a až o tri dni neskôr začal vpád do Poľska.

Autor článku poznamenáva, že do tejto doby (rozumej do roku 1989), bol predložený len jeden poštový doklad, ktorý je datovaný 26.8.1939 pečiatkou nemeckej poľnej pošty č.

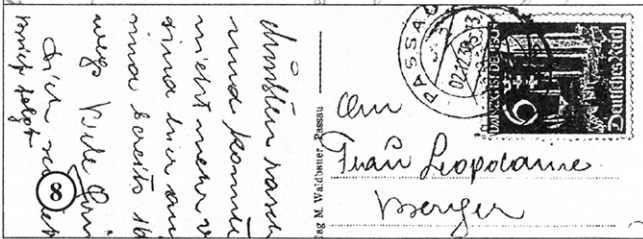
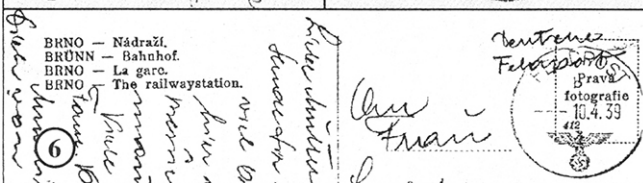
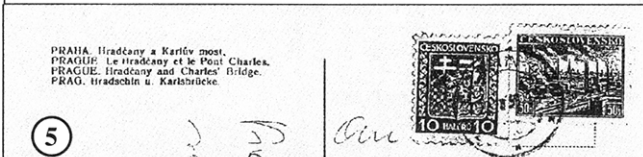
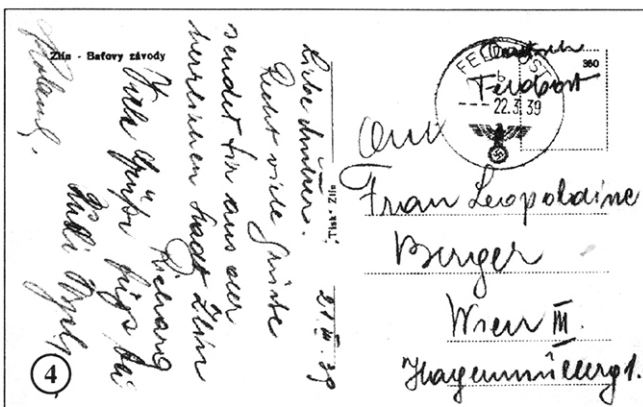

608. Toto číslo úradu poľnej pošty 60 bolo 26.8.1939 pridelené pre 4.lahkú divíziu v Obrannom kruhu XVII. Stockerau. Úrad poľnej pošty bol od septembra do novembra 1939 umiestnený v Poľsku. Je zaujímavé, že poštový lístok A.Hlinka je opatrený slovenskými poštovými známkami A.Hlinka 20 h a 50 h, ale nesie odtlačok nemeckej poľnej pošty (obr.1). Pri pohľade na text na zadnej strane lístka vidíme, že vojenská cenzúra ešte nebola dostatočne prisna, lebo nežiadúci text sice preskrtla, ale tak, že zostal čitateľný (obr.2). Pisateľ tohto poštového lístka poznamenal, že je dosiahnuteľný na svojej normálnej adrese v HORN (N.Ö. - Dolné Rakúsko?).

V druhom článku sa môžeme dočítať o pôsobení 4.lahkej divízie Wehrmachtu na území Slovenska. Zmieňuje sa o tom RgR iR Hans Riedel v článku uverejnenom v spravodajcovi ARGE MILITARIA AUSTRIACA č.189/1999. Táto jednotka bola sformovaná z Rýchlej divízie Rakúskej armády v predvečer II.svetovej vojny. Autor sa pritom vo svojom príspevku opiera o pohľadnice poľnej pošty, ktoré sa našli v pozostalosti R.B., bývalého príslušníka 4.lahkej divízie.

Zosnulý R.B. bol od roku 1935 vojak Rakúskej armády a slúžil v motorizovanom prápore horských strelcov č.4, neskôr v gardovom prápore a po obsadení Rakúska roku 1938 bol ihneď prevelený do Nemeckej armády. So svojou jednotkou sa zúčastnil obsadenia ČSR v čase od 15. marca do 30.apríla 1939. Tieto skutočnosti vyplývajú z miesta a dátumu odoslania pohľadníc z miesta jeho pôsobenia v nasledovných miestach na československom území: UHERSKÉ HRADIŠTĚ - pečiatka nemeckej poľnej pošty FELDPOST / b / 21.3.39 (obr.3), ZLÍN - pečiatka nemeckej poľnej pošty FELDPOST / b / 22.3.39 (obr.4), PRAHA, československá denná poštová pečiatka 27.3.1939 (obr.5) a BRNO - pečiatka nemeckej poľnej pošty FELDPOST / b / 10.4.39 (obr.6).

Po vyhlásení samostatného Slovenska dňa 14.marca1939 (H.Riedel vo svojom článku uvádza dátum 15.3.1939 - pozn. autora), Wehrmacht 4. lahký divíziu presunul z protektorátu Čechy a Morava na Slovensko.

V pozostalosti R. B. táto skutočnosť je doložená pohľadnicou odoslanou zo Žiliny, ktorá bola vyfrankovaná slovenskými známkami a opečiatkovaná dennou pečiatkou pošty Žilina 2 dňa 25.8.1939. Z toho možno usudzovať, že 4.lahká divízia pred vpádom do Poľska bola vo východiskovom postavení na území Slovenska.

Z čias vojenského ťaženia proti Poľsku doteraz neboli známe žiadne doklady poľnej pošty. Viac svetla do tejto problematiky vnesla pohľadnica s nemeckou frankatúrou odoslaná z PASSAU OT zo dňa 2.decembra 1939, kde bol odosielateľ (R.B.) presunutý. Tento presun trval 16 hodín. Z denníka štábu 4. lahkej divízie, neskôr 9.

pancierovej divízie, vyplýva, že štáb tejto divízie bol presunutý 21.augusta 1939 o 2,00 hod. do Dürrkrut an der Marde, kde zotrval 3 dni. Odtiaľ sa štáb premiestnil bez pobytu do (Oravského) PODZÁMKU na Slovensku a odtiaľ po štyroch dňoch do TVRDOŠINA. Dňa 30.augusta 1939 štáb bol rozdelený do troch oddielov - jedno miesto velenia sa nachádzalo 31.augusta 1939 v TRS-TENEJ odkiaľ začal 1.septembra 1939 o 4,30 hod. útok proti Poľsku. Autor uvádza, že sa takýto materiál objavil až po 8 rokoch.

Ako vidíme, zásielky poľnej pošty môžu doložiť aj veľmi zaujímavé súvislosti z našich novodobých dejín ■

NOVÉ SLOVENSKÉ CELINY - OBRAZOVÉ POŠTOVÉ LÍSTKY

Jozef Tekeľ

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky vydalo 18.júla 2001 prvú sériu (9 kusov) obrazových poštových lístkov (OPL) pre vnútroštátny poštový styk. Natlačená známka má nominálnu hodnotu 5,50 Sk, predajná cena poštového lístka je 8,30 Sk. Pretože ide o prvú sériu OPL, zaslužia si tieto celiny väčšiu pozornosť a zhodnotenie.

Natlačená poštová známka je pôvodná, vzor známky s motívom štátnej zástavy Slovenskej republiky zatiaľ nebol použitý. Meno autora návrhu známky na celine nie je uvedené. Grafická úprava známky pôsobí ťažkopádne a

celina, žiaľ, nevystúpať za priemeru slovenskej celinovej produkcie. V sérii boli vydané OPL s leteckou fotografiou hradu alebo zámku v Bečkove, Lietave, Bojniciach, Orave, Smoleniciach, Spišskom hrade (vyobr.na 2. strane obálky), Čachticiach, Starej Lubovni a Krásnej Hôrke.

Celiny medzivojnovej ČSR (1918-1938) a po vojnovej ČSR (1945-1992) venovali relatívne málo pozornosti propagácii kultúrnych a prírodných zaujímavostí Slovenska. Celinová produkcia Slovenskej republiky (1939-1945) primerane propagovala krásy krajiny na obrazových poštových lístkoch pre medzinárodný poštový styk, vydanie A.Hlinka 1939 (36 celin) a vydanie M.Rázus 1944 (18 celin). Tieto celiny po obnove ČSR boli pretlačené strojovou červenou pečiatkou ČESKOSLOVENSKO a určené na spotrebu. Porovnajme, pred ďalšou analýzou, kedy a ako boli v minulosti použité niektoré námety na celinách ČSR alebo SR. Pre ľahšiu orientáciu čitateľa uvádzam katalogové čísla celin podľa katalogu Profil (Československé celiny 1918-1992, I.diel, Praha 1998).

Prehľad v tabuľke 1 ukazuje, že fotografie hradov Bečov, Lietava, Čachtice a Stará Lubovňa neboli použité na československej alebo slovenskej celine. Aby som však bol úplne presný, pripomínam, že ruiny hradu Bečov nájdeme na dvoch uhorských celinách (obrazový poštový lístok 2 kr pre vnútroštátny a 5 kr pre medzinárodný poštový styk), ktoré boli vydané v roku 1896 pri príležitosti

milénia príchodu starých Maďarov do Dunajskej kotliny. Tieto celiny boli vytlačené viacfarebnou litografiou. Bojnický zámok a Oravský hrad sa objavili na siedmich celinách, Smolenický zámok a Spišský hrad sa objavili na troch celinách a hrad Krásna Hôrka sa objavil iba na jednej celine v medzivojnovom období. Analýza naznačuje, že minimálne Bojnice, Orava a Smolenice nie sú optimálne zaradené do série a predstavujú informačný šum.

Tabuľka 1

Prehľad námietov novej série poštových lístkov na celinovej produkcii ČSR a SR (1939-1945)

Obraz celiny	Vydania 1936, 1937, 1939, 1944, 1965 (CDV) alebo 1952 (CPH)
Bečov	
Lietava	
Bojnice	CDV 61/45, 69/201, 81/23, 154/2, CPH 18/5,6
Orava	CDV 61/34, 69/204, 224, CPH 19/9,10,11,12
Smolenice	CDV 69/238, 81/18 a,b, CPH 20/3
Spišský hrad	CDV 69/208, 81/2, CPH 30/16
Čachtice	
Stará Lubovňa	
Krásna Hôrka	CDV 69/223
Vysvetlivky: Celina CDV 61/45 (kód CDV platí pre celinový poštový lístok, nasleduje katalogové číslo celiny a číslo obrazu v sérii) - Celina CPH 18/5 (kód CPH platí pre pohľadnicu s natlačenou známkou, nasleduje katalogové číslo celiny a číslo obrazu v sérii)	

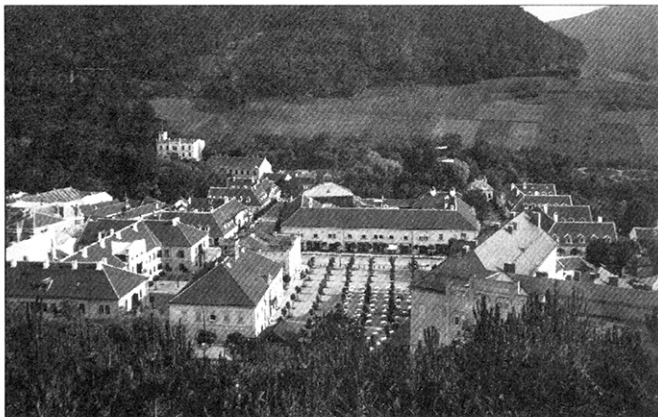
Ak porovnáme umeleckú úroveň väčšiny fotografií opakovane pripomínaných lokalít (Bojnice, Orava, Smolenice alebo Spišský hrad) na poslednej sérii OPL a na celinách vydaných v minulosti, opäť porovnanie dopadne výrazne v neprospech nových lístkov. Letecké fotografie hradu alebo zámku staré 30 (!) rokov nie je možné označiť ako propagáciu krás Slovenska, ale iba ako provizórium so snahou minimalizovať náklady na vydanie OPL. Jediným spoločným motívom série sú fotografie od jedného autora (E.Vasilak), čo je veľmi, veľmi málo na premyslenú a kvalitnú propagáciu našich hradov a zámkov.

Prečo na celine s obrazom Spišského hradu nenájdeme logo Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO? Mimochodom, dobre si viem predstaviť na celine jednu z veľmi sugestívnych scenérií na Slovensku: Pohľad na majestátny Spišský hrad na pozadí Spišskej Kapituly a katedrály sv. Martina. Viem si predstaviť gotický kostolík sv. Ducha v Zehre, travertínové skalné mesto Drevník, románsky palác Spišského hradu, gotickú nástennú maľbu (1317) korunovácie uhorského kráľa Karola Róberta z dynastie Anjou v katedrále sv. Martina, krídlový neskorogotický oltár (1493-1499) Korunovania Panny Márie v katedrále, hodinovú vežu (1739) v areáli Spišskej kapituly, travertínovú kopu Sivá brada a ďalšie zábery, ktoré by mohli propagovať históriu a krásy lokality výnimočného významu. Nepochybne krásnu sériu by vytvorili poštové lístky s námetmi historických banských miest (napríklad Kremnica, Baňská Štiavnica, Dobšiná, Gelnica, Smolník, Staré Hory, Špania Dolina, Štiavnické Bane), gotická Spišská cesta, dielo Majstra Pavla z Levoče, románska (gotická, renesančná, baroková, klasicistická) architektúra na Slovensku, Podunajsko, hrady Matúša Čáka, mestské pamiatkové rezervácie na Slovensku (napríklad Bardejov, Kežmarok, Levoča, Nitra, Spišská Kapitula, Spišská Sobota, Svätý Júr, Trnava), drevené kostolíky na východnom Slovensku, Slovenský raj, Slovenský kras a ďalšie témy.

Prvá séria OPL naznačila, že náhodný výber fotografií bez vnútornej väzby nemožno považovať za dôstojnú a

účinnú propagáciu histórie, kultúry a prírody Slovenskej republiky. Ďalšia séria OPL by mala byť lepšie pripravená a najmä by mala použiť umelecky hodnotné pôvodné fotografie zo súčasnosti. Nenamietať ani proti možnosti citlivého použitia dobovej fotografie. Niektoré čiernobiele fotografie Karola Plicku by nepochybne zařezovali, pri použití kvalitnej jednofarebnej tlače, aj na obrazových poštových lístkoch.

Obrazové poštové lístky (OPL A1/01 až A9/01) boli vydané na priesvitkovom papieri so symbolickou kresbou listovej obálky a poštovej trúbky (časť loga Slovenskej pošty). Táto hárková priesvitka bola prvý raz použitá na obyčajnom poštovom lístku Poštový motív 5,50 Sk, ktorý bol vydaný 14.5.2001. Nesymetrická priesvitka na tejto celine bola známa v jedinej polohe a poloha priesvitky má rovnakú orientáciu ako obraz natlačenej známky na celine. Polohu priesvitky určíme pri pohľade na adresnú stranu celine v polohe, keď natlačenú známku vidíme v pravom hornom rohu celine. Táto poloha priesvitky bola potvrdená na celinách OPL A1/01 až A9/01. Na dvoch celinách (OPL A7/01, A9/01) som objavil novú polohu priesvitky: Priesvitka je v **prevrátenej polohe** (180°) vo vzťahu k obrazu natlačenej známky na celine. Základnú polohu priesvitky na celine odporúčam označiť symbolom **P1** a prevrátenú polohu priesvitky odporúčam označiť symbolom **P2**. Nález celine OPL s priesvitkou P2 je predbežne známy na poštových lístkoch s obrazom hradu Čachtice a hradu Krásna Hôrka

Fotograf Max Stern

Cisársky a kráľovský dvorný fotograf Rakúsko-Uhorskej monarchie **Max Stern** (1836-1901), patrí medzi výrazných predstaviteľov predpreparatovej fotografie na území bývalého Uhorska. Jeho tvorba verne odráža vývoj nového epochálneho objavu od 60-tych rokov po koniec 19. storočia. Majiteľ rodinnej firmy „MAX STERN a SYN“ začínal v Trenčíne. V lete pracoval v Trenčianskych Tepliciach a postupne mu pribudli filiálky v Nitre, Piešťanoch a vo Viedni. Vlastnou usilovnosťou sa vypracoval medzi najlepších profesionálnych fotografov nielen Trenčianskej župy, ale celej monarchie. Svoje fotografické zábery

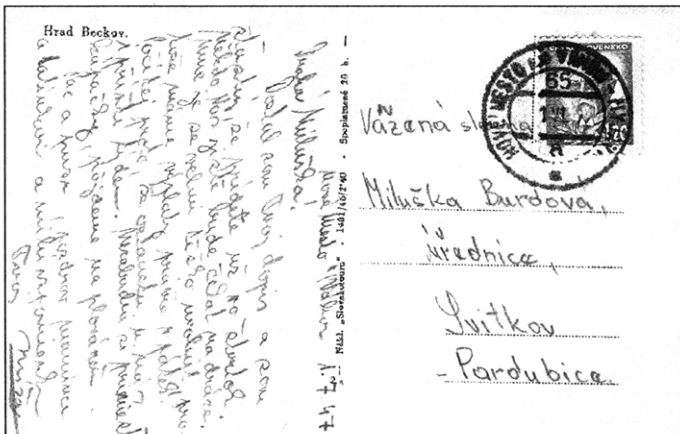
vystavoval na viacerých svetových výstavách (Paríž, Viedeň, Budapešť). Jeho fotografický záber majstra svojho remesla sa zameriaval od prvých vizitkových, neskôr kabinetných ateliérových fotografií, cez krajinkárske zábery až po dokumentárne cenné zábery z výstavby považskej železnice, prvých tovární, výrobní a pod. Vzácné sú však aj pohľady na mesto Trenčín, jeho okolie a stredné Považie, medzi ktoré patria aj Trenčianske Teplice. Fotografie Maxa Sterna nás uvádzajú do čarovného sveta svetla a tieňov, ktoré nám rozprávajú o živote našich predkov a ich rodnom kraji □ **Jožef Korený**

Na obr. vľavo portrét fotografa Maxa Sterna, na obr. vpravo jedna z jeho fotografií s pohľadom na hlavné námestie Trenčianskych Teplic z konca 19. storočia

SLOVENSKÉ VLAKOVÉ POŠTY (1945 - 1947)

Slovenská poštová správa vymenila v roku 1940 denné pečiatky vlakových pôst, ktoré prevzala 14. marca 1939 od čs. poštovej správy po vzniku nového štátneho útvaru na Slovensku. Presný dátum výmeny pečiatok nie je známy, avšak nálezy celistvosti ukazujú, že nové čísla vlakových pôst (od 1 do 75) sa objavili na pečiatkach vlakových pôst asi v júni 1940. Príspevok [1] poskytuje zberateľovi základné podklady pre ich štúdium.

Po obnovení ČSR v roku 1945 pečiatky slovenských vlakových pôst boli dočasne ponechané v inventári vlakových pôst a preto nachádzame ich odtlačky aj na československých celinách a celistvostiach z obdobia 1945 až 1946. Odtlačky denných pečiatok niektorých slovenských vlakových pôst na československých celinách sa nevyskytujú. Dôvody boli rôzne, v niektorých prípadoch československé vlakové pošty používali provizórne gumové pečiatky (napríklad vlakové pošty 967 alebo 968 Košice – Bohumín a späť, 977 Košice - Bardejov a späť, 991 Košice - Biel a späť). Niektoré pečiatky slovenských vlakových pôst boli zničené alebo stratené pri prechode frontu a ich stratu oznámil úradný vestník [2]. Úradne bola oznámená strata denných pečiatok siedmich vlakových pôst (čísla 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38) predstavenstva Zvolen 2 a strata pečiatky jednej vlakovkej pošty (číсло 5) predstavenstva Bratislava 2.

čiatky boli v roku 1945 použité vo funkcii provizória. Napriek informácii v odbornej literatúre [3] osobne nepoznám celistvosť z obdobia do 30. apríla 1945 s odtlačkom pečiatky s legendou VLAKOVÁ POŠTA / BRATISLAVA 2. / a, resp. b. Môže niektorý čitateľ časopisu Zberateľ predložiť takúto celistvosť? ■ Jozef Tekel

Literatúra:

- [1] Tekel, J.: Vlakové poštové spoje na Slovensku a Podkarpatskej Rusi 1938-1945, in: Filatelistické state č. 32, ZSF, Bratislava 1991, s. 71-105
- [2] Poštový vestník SNR, č. 14/1945; č. 18/1945
- [3] Palkoska, V.: Pošta na Slovensku po oslobodení, KF 08-21, Hlohovec 1975

Aká je odpoveď na otázku, ktorá pečiatka bola použitá najdlhšie? Dokladový materiál, ktorý máme k dispozícii ukazuje, že pečiatka s legendou **Nové Mesto nad Váhom - Myjava / 65** bola aktívne použitá ešte 1. júla 1947 (obr. vpravo hore). To je viac ako dva roky od prechodu frontu oblastou stredného Považia, a preto sa obraciam na zberateľskú verejnosť so žiadosťou o pomoc pri hlásení nových nálezov celistvostí z obdobia od 30. apríla 1945 s odtlačkami pečiatok vlakových pôst slovenskej poštovej správy.

Na záver sa vrátim k ďalšej otvorenej otázke. Predstavenstvo Bratislava 2 objednalo pre krízové situácie dve pečiatky s neutrálnou legendou **VLAKOVÁ POŠTA / BRATISLAVA 2. / a, resp. b** (obr. vľavo dole). Obe pe-

Na slávu monackého futbalu

Vo francúzskej futbalej lige reprezentuje Monaco už dlhé roky klub A.S. Monaco. Pravda, ako je to na Západe zvykom, nehrajú zaň len Monacania, ale aj futbalisti-profesionáli z iných krajín. Klub reprezentuje svoju krajinu viac než úspešne. Umiestňuje sa na celých miestach a 7-krát bol i majstrom Francúzska. Stalo sa tak aj v roku 2000. Poštová správa sa preto rozhodla, že po vzore Rakúska a Nemecka aj ona uctí svojich športovcov príležitou známou. Zobrazuje na nej futbalistu vo výskoku pri efektných „nožničkách“. Okolo neho sú uvedené roky v ktorých klub získal majstrovský titul. Známkou nom. hodnoty 4,50 F bola vytlačena mnohofarebnou hlbokotlačou □ C

Poznáte hářček H 189-191 s orezaným ľavým horným rohom?

Koncom júna tohto roku som zašiel v Michalavciach na poštu s úmyslom kúpiť hářčeky H 189-191 Spevavé vtáčkov. Žiaľ, už ich mali vypredané a preto som poprosil pracovníku pošty, aby ich doobjednala. Začiatkom júla som sa bol na poštu informovať ako doplnenie zásob uvedených zásob dopadlo. A čuduj sa svete, objednávka bola vybavená kladne! Na moje veľké prekvapenie všetkých desať hářčekov, ktoré pošta dostala, má ľavý horný roh zrezaný ako vidieť na priloženej reprodukcii. Zaujímalo by ma, či sa niekto s podobným prípadom už stretol, prípadne ako k takémuto zásahu na hářčeku mohlo prísť □ **Ivan Gažovič**

„Zaprášený“ poštár

V rámci filatelie sa okrem bežných poštových známok značnej obľube tešia aj exempláre „postihnuté“ rôznymi odchýlkami a vadami. O ich obľube hovoria aj ceny, za ktorú tú-ktorú známku možno získať (stránky Zberateľa sú v ostatnom čase toho dostatočným dôkazom).

Na stránkach tohoto periodika sa občas stretávame aj s informáciami o rôznych výrobných „nemociach“ našich poštových lístkov. Vzhľadom na že jednotlivé CDV (bez prítláči) z dôvodu množstva vyrobených kusov (vrátane dotlačí) sú - ak to trochu preženiem - používané takmer donekonečna (dokonca ešte aj dnes na niektorých okresných poštách nezoženiete iný ako „bratislavský“ CDV), nájde sa medzi nimi množstvo zberateľsky naozaj zaujímavých exemplárov. CDV „Poštár“ zatiaľ nie je natoľko rozšírený ako jeho predchodca, no i tak už môže potešiť zberateľskými atraktívnymi kusmi. Z hľadiska ich dostupnosti sa opláť všimnúť si, že jestvujú - a nie je ich málo - CDV, na ktorých známka poštára je vytlačená v menej sytých farbách ako by mala byť (porovnané s prvými stovkami kusov, ktoré boli na poštách k dispozícii). Vďaka tomu sa čierna farba stala viac či menej sivou, preto keď sa zadívate na takto vytvoreného poštára, nadobudnete pocit, že ho vidíte v podobe, akoby na bicykli prešiel celým Slovenskom (ak to vo vás, tak, ako aj vo mne, evokovalo spomienku na iného známeho cyklistu, nuž vedzte, že ten bol železničiarom!) - teda poriadne zaprášeného.

A kde a ako objaviť takúto raritku? Nuž, jednoducho. Ako vodiťko môžete použiť prítláč „500 rokov európskej pošty“, pretože „zaprášeného poštára som objavil práve na všetkých poštových lístkoch s označením PL č.61, ktoré sa dali zohnať na pošte v Spišskej Novej Vsi (zaujímavé je, že aj onen známy cyklista je rodákom z blízkej spišskej obce) □ MKR

Poznámka: Kópiu spomenutého lístka nezasielam, pretože rozdiel v sytosti farieb nie je natoľko markantný, aby jeho reprodukcia bola v časopise efektívne publikovateľná.

Ide o výrobnú náhodilosť alebo...?

Vo svojej zbierke mám slovenskú poštovú známku č.1 z roku 1993 s obrazom štátneho znaku nominálnej hodnoty 8 korún. Ako vidno na nakreslenom obrázku, na známke je vynechaná srieborná farba na dolnom ramene križa a to hneď na dvoch miestach: V strede ramena a vpravo na hornom okraji ramena. V žiadnom katalogu som takúto chybu nenašiel, takže neviem, o akú známku sa jedná. Som členom klubu filatelistov v Michalovciach, ale ani tam sa nikto s takou chybou nestretol.

Prosím, napíšte mi, či ide o ojedinelú chybu, alebo známok s takouto chybou sa vyskytuje viac, prípadne ako sa takáto známka hodnotí... □ **Milan Andrejko**

Pozn.redakcie: Pisateľovi sme odpísali, že pravdepodobne ide o náhodilú tlačovú chybu zapríčinenú napríklad drobným kúskom papiera alebo inou nečistotou, ktorá sa dostala na tlačovú formu. Žiaľ, podľa ručne nakresleného obrazu známky priloženého k listu, sa nevieme presnejšie vyjadriť. Možno však, že niekto z čitateľov známku s takouto chybou pozná a M.Andrejovi i čitateľom poskytne podrobnejšiu informáciu.

Ad: Objav nového zúbkovania?

V Zberateľovi č.7/2001, s.29 bol uverejnený príspevok Otta Pisztona s názvom „Objav nového zúbkovania?“, v ktorom čitateľ informoval o výskyte kontrolnej poplatkovej známky na pohľadnici hodnoty 15 h z roku 1940 s odchýlnym zúbkovaním 12½ (katalog ZSF SLOVENSKO 2001 uvádza len zúbkovanie 10½). Výskyt tejto kontrolnej známky so zúbkovaním 12½ potvrdil aj náš čitateľ Pavel Papšo z Čadce. Vo svojom liste nám okrem píše:

„Mám túto kontrolnú známku na pohľadnici Trenčianskych Teplic z roku 1946. Asi to nie je objav, chyba len uvedenie tohto zúbkovania v katalogu...“

Sme radi, že čitatelia nášho časopisu veľmi pohotovo informujú filatelickú verejnosť o svojich zisteniach na zberateľskom materiáli. S nie menším potešením konštatujeme, že tento druh oznámení, správ a správičiek medzi čitateľmi má dobrú odozvu a poznatky z nich využívajú vo svojej zberateľskej praxi. Zdá sa, že tieto, zdánlivé maličkosti sú korením filatelie... □ Redakcia

VDANIA „EUROPA 2001“

Ján Benedikty

Nadväzujúc na príspevok Pavla Ondráška (Zberateľ č.5/2001), v ktorom je spracovaná emisia EUROPA 2000, chcem uviesť už aktuálne vydania EUROPA 2001. Pre rok 2001 PostEurop – *Organizácia európskych poštových operátorov* – navrhla tému *Voda, prírodné bohatstvo*.

Známky s logom EUROPA sú špeciálne známky vydávané poštovými operátormi v Európe, organizovaných v PostEurop (ex - CEPT) s určenou spoločnou témou. Vydané sú jedenkrát do roka, spravidla v máji. Doporučovaný deň vydania je 5. máj - Deň Európy. V roku 2000 emisný rad EUROPA bol výnimočný, pretože bol spoločným vydaním jednotného návrhu Jeana-Paula Cousina, ktorý symbolicky zjednocuje poštové správy integrovanej Európy. Pre úplnosť chcem doplniť prehľad emisií EUROPA 2000 poznámkou k samostatne vydané známky poštovou správou Moldavskej republiky v nominálnej hodnote „A“ ako štvorblok. Katalóg MICHEL uvádza hodnotu 10 MiM za jednu známku. Oficiálnou však pre Moldavsko zostáva známka nominálnej hodnoty 3 L.

Ako sa to vlastne začalo... Myšlienka vznikla v auguste 1949 na Európskom koncile. Neskôr 15. septembra 1956 šesť krajín (štáty Beneluxu, Francúzsko, Západné Nemecko a Taliansko) vydali prvých trinásť známok EUROPA. V roku 1959 európske krajiny zakladajú organizáciu CEPT (Confédération Européenne des Postes et Télécommunication). Logo EUROPA CEPT sa vyskytuje na známkach do roku 1993 a od roku 1993, kedy členstvo tvorí 26 poštových správ, používa sa dnešné logo „EUROPA“ (nedotlačené písmená E, R, P, A) a organizácia nesie názov PostEurop (Association of European Public Postal Operators). So zvyšovaním členov organizácie postupne narastal aj počet každoročne vydávaných známok.

V emisii EUROPA 2001 európske poštové správy zohľadnili špecifiká svojich krajín so zreteľom na dôležitú úlohu vody pre život na Zemi. Prvú známku tejto emisie vydali poštové správy Guernsey a Gibraltar a to už 1. februára 2001. Ešte nie je dokumentovaný Turecký Cyprus. Tak ako minulý rok aj tento rok bude chýbať vydanie Holandska a Nórska, ale je tu navyše vydanie Veľkej Británie, ktorá vydala sériu štyroch známok (27, 36, 45 a 65p) – *Vodné živočích*. Len prvé dve (na známke označené 1st, E) patria k ústrednej téme s natlačeným logom EUROPA. Podobne aj ostrov Man vydal šesť známok, ale len dve (26, 36p) majú logo EUROPA. Tiež Jersey vydalo sériu šiestich známok – *Vodné živočísťvo* a ešte hárček, ale len hodnoty 26 a 37p majú logo EUROPA.

Z informácií o známkach je možné získať veľa poznatkov o súčasnom stave bohatstva vody na Zemi, ale aj z oblasti geografie, geológie, biológie a ďalších. Napríklad podľa popisu známky vydané v Nemecku sa dozvedáme, že len 2,5% objemu vodných plôch na Zemi tvorí sladká voda. Vážne problémy s vodou má už dnes 80 rozvojových krajín, kde žije 40% obyvateľov sveta.

PREHLAD ZNÁMOK A HÁRČEKOV EMSINÉHO RADU EUROPA 2001

	Krajina	počet		Nominálna hodnota	Dátum vyd. č.kat.Mi	Poznámka
		zn	H			
01.	ALBÁNSKO	3		40; 110; 200 L	29.4.	malé vodné zdroje
02.	ANDORRA / FR	1		3 F	16.5.	kvapka vody
03.	ANDORRA / ŠP	1		75 Ptas	16.5.	termálny prameň
04.	ARMÉNSKO	2		50; 500 D	5.6./237-8	jazero, vodná nádrž
05.	AZERBAJDŽAN	2		1000; 3000 M	28.3.	Kaspické more, vodné živočíchy
06.	BELGICKO	1		21 F	23.4.	chlapec pijúci vodu
07.	BIELORUSKO	2		400; 1000 R	4.5./409-10	vodné nádrže
08.	BOSNA+H/CHORV. REP.	2		1,10; 1,80 M	2.5./70-71	voda
09.	BOSNA+H/SRBSKÁ REP.	2		1,0; 2,0 M	2.5./200	voda, 2x PL(8+K),PL(6)
10.	BOSNA + HERCEGOVINA		1	2 M	10.4.bl.12	prameň rieky
11.	BULHARSKO	2		0,22; 0,65 L	18.4.	orol nad jazerom, skalný most
12.	CYPRUS	2		20; 30 c	3.5.	rieka + most, rieka
13.	ČESKÁ REPUBLIKA	1		9 Kč	9.5./89	rybník, PL (8)
14.	DÁNSKO	2		4,50; 9,75 K	9.5.	voda, dievča pod sprchou, 10ZZ
15.	DÁNSKO – FAERSKÉ O.	2		6; 8 K	11.6.	hydroelektrárň
16.	DÁNSKO – GRÓNSKO	1		15 K	9.5	morské živočíchy
17.	ESTÓNSKO	1		6,50 K	9.5./399	vodná nádrž, PL (5x2)
18.	FÍNSKO	1		5,40 M	2.4.	jazero
19.	FÍNSKO-ALANDSKÉ O.	1		3,20 M	9.5.	rybár na mori
20.	FRANCÚZSKO	1		3 F	9.5.	kvapka vody
21.	GIBRALTAR	4		30;40;42;54 p	1.2.	morské živočíchy, 4xPL (2x5)
22.	GRÉCKO	2		180; 650 D	22.5.	kompozícia prírody
23.	GRUZÍNSKO	2		0,20; 0,80 L	5.5.	jazero, minerálna voda
24.	CHORVÁTSKO	2		3,50;5 Kn	9.5.	symb. kresba, vodorovná sútláč
25.	ÍRSKO	2		30, 32 p	16.5.	kúpajúce sa deti,rybár,2xPL (2x5)
	ÍRSKO	1		30 p	16.5.	samolepka
26.	ISLAND	2		55,80 K	17.5.	vodopád PL (10)
27.	JUHOSLÁVIA	2		30; 45 D	4.5.	rieky
28.	LICHTENŠTAJNSKO	1		1,30 F	5.3.	horský prameň
29.	LITVA	2		2 x 1,70 Lt	14.4./756-7	jazero, rieka, sútláč 2x PL (10)
30.	LOTYŠSKO	1		0,60 Ls	14.4./544	vodopád, PL (5x2K)
31.	LUXEMBURSKO	1		21 F	22.5.	vodárenská veža
	LUXEMBURSKO		1	18 F	16.5./227	prameň
32.	MACEDÓNSKO	2		18; 36 Den	9.5.	voda PL (6x2)
33.	MAĎARSKO	2		36; 90 Ft	23.5.	kazeta a dóza s vodou
34.	MALTA	2		16; 46 c	23.5./388	žaba, vážka, PL (10)
35.	MOLDAVSKO	1		3 Lei	7.5.	vodopád, PL (10),PL (6)
36.	MONAKO	2		2 x 3 F	10.5.	vodné kvapky, prádelňa
37.	NEMECKO	1		110 Pf	5.5.	pohár vody
38.	PÓLSKO	1		1,90 Zl	5.5.	zemeguľa v kvapke vody PL (20)
39.	PORTUGALSKO	1		105 E	9.5.	ryby
	PORTUGALSKO		1	3 x 105 E	9.5.	ryby
40.	PORTUGALSKO – AZORY	1		105 E	9.5.	ryby
	PORTUGALSKO – AZORY		1	3 x 105 E	9.5.	ryby
41.	PORTUGALSKO - MADEIRA	1		105 E	9.5.	ryby
	PORTUGALSKO - MADEIRA		1	3 x 105 E	9.5.	ryby
42.	RAKÚSKO	1		15 S	18.5.	list, kvapka vody
43.	RUMUNSKO	1		13 000 L	2.5.	PL (8 + 4K) kvapka vody
44.	RUSKO	1		8,00 R	9.5./910	jazero Bajkal, PL(6)
45.	SAN MARINO	2		800; 1200 L	17.4.	trezor - skala - voda

(pokračovanie tabuľky)

46.	SLOVENSKO	1		18 Sk	5.5.	vodopád, PL (2x5)
47.	SLOVINSKO	1		107 T	23.5 / 356	studňa PL (8+K)
48.	ŠPANIELSKO	1		75 Ptas	9.5.	vodotrisk
49.	ŠVAJČIARSKO	1		0,90 F	9.5.	gejzír
50.	ŠVÉDSKO	4		4 x 7 K	22.3.	kanál, jazero a vodné cesty
51.	TALIANSKO	1		800 L	4.5.	zem-voda-život
52.	TUR. CYPRUS		(1)			
53.	TURECKO	2		450 tis, 500 tis.L	5.5.	vodopády
54.	UKRAJINA	2		1,00; 1,00 H	27.4./ 444-5	rybky a medúzy (sútláč) PL (2x3)
55.	VATIKÁN	2		800; 1200 L	22.5.	zoslanie a prijímanie vody
56.	V.BRITÁNIA – GUERNSEY	2+2		21; 26; 36 ; 65p	1.2.	vodné vtáčstvo, 2x PL (10)
57.	V.BRITÁNIA – JERSEY	2+4		23; 26; 37 ; 41; 46; 66p	22.5.	vodné živočíchy, 2x PL (10)
	V.BRITÁNIA – JERSEY		1	1.50Ł	22.5.	rybárík obyčajný
58.	V.BRITÁNIA – OSTROV MAN	2+4		22; 26; 36 ; 45; 50; 66p	10.8.	„plody mora“ 2x PL (10)
59.	V.BRITÁNIA	2+2		(1st,E 27, 36) 45; 65p	10.7.	vodné živočíchy

Štatistické zhodnotenie nám ukazuje, že na emisii EUROPA 2001 sa podieľalo 59 poštových správ a bolo vydaných vyše 100 známok a hárčekov. Množstvo známok je vydaných v malých priehradkových listoch (PL) formou suvenírov, niektoré s kupónmi alebo ako sútláče. Kde bolo možné, uvádzam aj číslo podľa katalógu MICHEL (Mi). Zberatelia majú možnosť uvedenú tabuľku si ďalej doplniť a prípadné chyby opraviť ■

Alandské veterné mlyny

Veterné mlyny sa už viackrát objavili na poštových známkach severských štátov (ale napríklad aj Nemecka), ako typické zariadenia na mletie obilnín v týchto krajinách.

Dnes sa pri technickom pokroku stávajú historickými, vždy však charakteristickými a atraktívnymi stavbami, najmä pre pobrežné časti uvedených krajín. Stretávame sa s nimi aj ako inštalovanými muzeálnymi stavbami. Najnovšie sa tri z nich objavili na známkach Alandských ostrovov. Vidíme na nich veterné mlyny v Södergårde, Lumparbande a Skallförgese. Tlač je trojfarebný ofset, nominálne hodnoty sú 3, 7 a 20 FIM. □ Zc

MÚZEÁ • GALÉRIE • STAROŽITNOSTI • OCHRANA PAMIAŤOK

VÝSTAVA
ochrana a spoločenské naplnenie kultúrneho dedičstva

NOSTALGIA
EXPO

28.11 - 2.12 *2001

Dom umenia, Námestie SNP, Bratislava

REŠTAUROVANIE • ZBERATEĽSTVO • SLUŽBY • LITERATÚRA

www.nostalgiexpo.sk

ŽILINFILA 2001

REPUBLIKOVÁ VÝSTAVA POŠTOVÝCH ZNÁMOK
S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU

Žilina, 5. až 14. október 2001

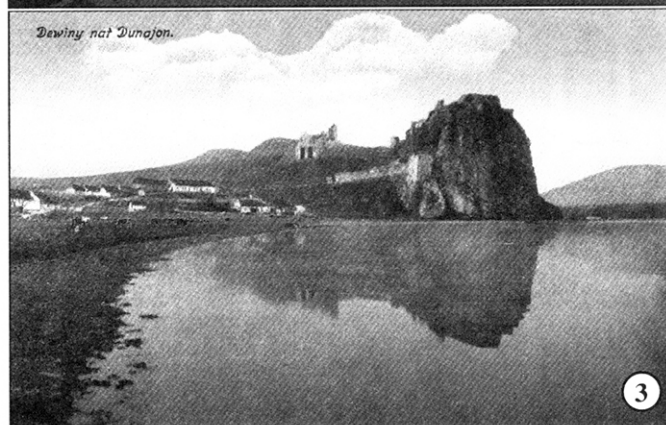
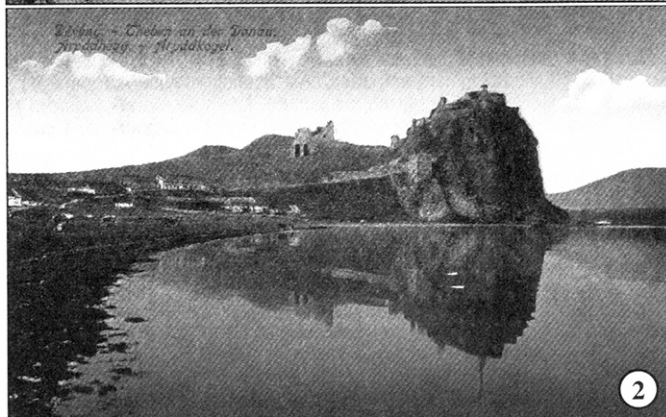
O JEDNEJ FOTOGRAFII A JEJ RETUŠOVANÝCH VARIANTOCH NA POHLADNICIACH

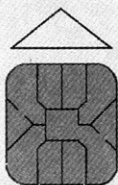
Nielen historici a politici sa občas snažia prispôbiť si dejiny na svoj obraz, ale aj tvorcovia a vydavatelia pohľadníc, ktorí, kráča- júc s dobou (a vari aj v úsilí šetriť finančné prostriedky), na fotogra- fických predlohách pre pohľadnice niekedy čo-to opravujú, doplnia a- lebo vynechajú.

Na prvej pohľadnici s kolorova- nou fotografiou Devína vidíme na devínskej skale Arpádov pomník, symbol Uhorska. Pohľadnica bola paradoxne vydaná už po vzniku Československa českou firmou JARO v Bratislave, ale s nemeckým textom „Theben a. d. Do- nau“. Dôvodom použitia nemčiny na pohľadnici niekedy okolo roku 1920 bola zrejme silná nemecká menšina (?) žijúca v tejto histo- rickej lokalite.

Na druhej pohľadnici, o ktorej s určitou istotou môžeme tvrdiť, že bola vyrobená z toho istého negatívu, na devínskej skale z Arpádovho pomníka zostal už len podstavec. O skutočnosti, že nejde o nový záber, ale o zásah retušéra do pô- vodnej predlohy, môžeme sa pre- svedčiť úplne rovnakým záberom bezstarostne pasúceho sa stáda kráv na ľavej strane pobrežia rieky Moravy. Zásah retušéra prezrá- dza aj odraz devínskej skaly na vodnej hladine, kde pôvodný od- raz Arpádovho pomníka zabudol odstrániť. Maďarsko-nemecký text nie je nahradený slovenči- nou (češtinou). Pohľadnica zrej- me bola tlačená v roku 1919.

Na tretej pohľadnici vidíme tretí variant pôvodného fotografického záberu: Pasúce sa kravičky a devínska skala ostali na svojom mieste, zmizol však podstavec pomníka na skale a retušér tento raz už v odraze na vode správne odstránil aj pomník s podstav- com. Pohľadnicu vydala firma MODERNA niekedy v rozpätí ro- kov 1926 - 1930. Vydavateľovi sa však v úsilí o poslovenčenie textu podarilo vyrobiť neveriteľ- ne sko-molený text „Dewiny nat Dunajon“ □ Michal Zika

MALÉ OKIENKO TELEKARTISTU

/41/

RUBRIKA PRE ZBERATELOV
TELEFÓNNYCH KARIET

Marián Jobek

PUZZLE Z TELEFÓNNYCH KARIET - EURÓPSKE ŠTÁTY, IV. ČASŤ

Nadväzujeme na predchádzajúce prehľady o puzzle zostavené z telefónnych kariet. Dnes budeme hovoriť o takýchto TK v niektorých ďalších európskych krajinách:

Taliansko - a) séria 3 verejných TK postavených pod sebou na výšku, ktoré boli vydané k Vianociam v roku 1995, s platnosťou do 30.6.1997. Majú nominálne hodnoty 5 000, 10 000 a 15 000 lír. Na obrázkoch sú motívy zo XVII. storočia. Náklady všetkých troch kariet sú po 75 000 kusov, čo je už na Taliansko veľmi nízky náklad verejnej TK. Podľa „CATALOGO – Carte Telefoniche Italiane“ (ďalej len katalóg C-CTI), pravdepodobne najznámejšieho talianskeho katalógu TK, majú v rámci verejnej časti katalógové čísla 473 až 475.

b) séria 3 verejných TK postavených pod sebou na šírku, ktoré boli vydané k Veľkej noci v roku 1996, s platnosťou do 30.6.1998. Majú nominálne hodnoty 5 000, 10 000 a 15 000 lír. Na obrázkoch sú motívy pestrofarebných veľkonočných vajčiek. Náklad prvej hodnoty je 18 miliónov kusov, druhej hodnoty je 15 miliónov kusov a poslednej hodnoty 1 milión kusov. Tieto majú podľa katalógu C-CTI v rámci verejnej časti katalógové čísla 495 až 497.

c) séria 3 verejných TK postavených zľava doprava a vedľa seba na výšku, ktoré boli vydané k Vianociam v roku 1996, s platnosťou do 31.12.1998. TK majú nominálne hodnoty 5 000, 10 000 a 15 000 lír. Na obrázkoch je Santa Claus vezúci darčeky na saniach, do ktorých sú zapriahnuté 2 soby. Náklady všetkých troch TK sú po 130 000 kusov, čo je už na Taliansko veľmi solídny náklad verejnej TK. Podľa katalógu C-CTI majú v rámci verejnej časti katalógové čísla 573 až 575.

d) séria 3 verejných TK postavených vedľa seba zľava doprava a na šírku, ktoré boli vydané k Majstrovstvám sveta v lyžovaní v roku 1997, s platnosťou do 31.12.1998. Majú nominálne hodnoty 5 000, 10 000 a 15 000 lír. Na obrázkoch sú motívy postavy lyžiarov-slamárov v pestrofarebnom oblečení. Náklad prvej hodnoty je 2 miliónov kusov, druhej 1,1 miliónov kusov a poslednej hodnoty 500.000 kusov. Podľa katalógu C-CTI majú v rámci verejnej časti katalógové čísla 588 až 590.

e) séria 2 súkromných TK postavených vedľa seba zľava doprava a na šírku, ktoré boli vydané v roku 1994, s platnosťou do 31.12.1995. Obidve TK majú nominálne

hodnoty po 2 000 lír. Na kartách je motív 3. veľkej ceny behu na lyžiach ťahaných koňmi. Náklad každej hodnoty je 11.000 kusov. Podľa katalógu C-CTI majú v rámci privatej časti katalógové čísla 197 a 198.

f) séria 2 súkromných TK postavených vedľa seba zľava doprava a na šírku, ktoré boli vydané v roku 1995, s platnosťou do 30.6.1997. Obidve TK majú nominálne hodnoty po 2 000 lír. Na kartách sú motívy červeného a modrého predvojnového športového pretekárskeho auta (na obr.dole). Náklad každej hodnoty je 13 000 kusov. Podľa katalógu C-CTI majú v rámci privatej časti katalógové čísla 269 a 270.

g) séria 2 verejných TK postavených vedľa seba na výšku, ktoré boli vydané pre oblasť južného Tirolska, prevážne obývanej nemecky hovoriacim obyvateľstvom. Z uvedeného dôvodu je na TK vyznačený nielen taliansky text (Scheda Telefonica), ale aj nemecký text (Telefon-

karte). Na TK je zobrazená scenéria pohoria Dolomity. Ďalšie údaje z internetu zatiaľ nebolo možné zistiť.

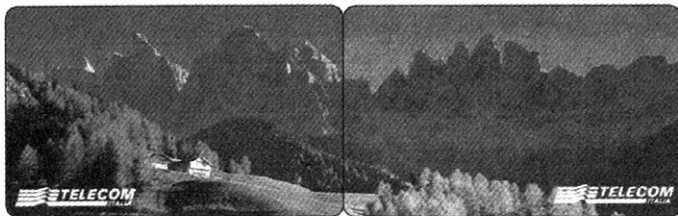
h) séria 2 verejných TK postavených vedľa seba na šírku, ktoré boli vydané pre oblasť južného Tirolska (na obr.). Ako v predchádzajúcom prípade, aj na týchto kartách je okrem talianskeho aj nemecky napísaný text (obr.na nasledujúcej strane). Obidve majú nominálnu hodnotu po 10 000 lír, náklad po 240 000 kusov a platnosť do 31.12.1999. Podľa katalógu C-CTI majú v rámci samostatnej verejnej časti katalógové čísla 64 a 65.

i) v roku 2000 bolo vydané zberateľské puzzle pozostávajúce zo 4 kusov TK (2x2 kusy). TK sú s PIN kódom, v nominálnej hodnote po 1 000 lír a spolu vytvárajú obraz „AREAREA 1892“ od francúzskeho maliara konca 19. storočia Paula Gauguina. TK slúžili ako prezent pri odbere nad 60.000 lír.

j) v roku 2000 bolo vydané ďalšie zberateľské puzzle pozostávajúce zo 4 kusov TK (2x2 kusy). TK sú s PIN kódom v nominálnej hodnote po 1 000 lír a spolu vytvárajú comics hľadania hrobky faraóna. TK slúžili ako prezent pri odbere nad 60.000 lír.

Za zapožičanie prospektu k puzzle uvedenými pod písmi i) a j) touto cestou autor ďakuje Jozefovi Rosiarovi z Pohorelskej Maši.

k) v MOT 40 bolo spomenuté pri TK San Marino, že sa dá považovať za nepriame vydanie puzzle tohto štátu dvojice puzzle s vianočným a valentínskym vydaním. Tieto TK s PIN kódom platné do 31.12.2000 vydala spoločnosť Intelcom (Telecom Italia Group) v San Marinu. Zatiaľ z nich poznáme 8 dvojíc (vyšší počet je možný). Z toho 4 dvojice zobrazujú puzzle s vianočným motívom a 4 dvojice puzzle s valentínskym motívom. Všetky TK zobrazujú kresby od Walt Disneya a jedno puzzle ako dvojica nepoužitých TK bolo ponúkané po 6 US.

Ďalšie údaje nie sú zatiaľ známe. Nie je vylúčená existencia ďalších vydaných puzzle, predovšetkým z kariet s PIN kódom.

Turecko - nie je nám známe žiadne puzzle, jeho existencia tohto času je menej pravdepodobná, ale v budúcnosti sa jeho výskyt nedá vylúčiť.

Ukrajina - nie je nám známe žiadne puzzle, jeho existencia tohto času je menej pravdepodobná, ale v budúcnosti sa jeho výskyt nedá vylúčiť.

Vatikán - nie je nám známe žiadne puzzle, avšak jeho existencia je málo pravdepodobná.

Veľká Británia - zvláštnosťou krajiny je skutočnosť, že niektoré časti Spojeného kráľovstva (Anglicko, Škótsko) alebo niektoré ostrovy (Jersey, Guersney, Man, Škótskly) majú vlastný systém vydávania TK a ich vlastných vydavateľov. Nie je nám známe, či sa toto týka aj iných častí Spojeného kráľovstva ako sú Wales a Severné Írsko. Preto z pohľadu predkladanej tematiky posudzujeme vydanie puzzle z TK samostatne:

Anglicko - privátny vydavateľ vydávajúci TK v systéme GPT, medzi zberateľmi už dlhšiu dobu známe pod názvom „MERCURYCARD“. Zatiaľ poznáme jeho dve vydania dvojíc TK vedľa seba postavených na výšku s tematikou olympionizmu. Keďže obidve dvojice obsahujú námet letných OH z rokov 1956 (Melbourne) a Atény 1896, dá sa dedukovať, že tieto mohli byť (ale aj nemuseli) vydané v rámci okružného výročia v roku 1996. Obidve dvojice na prednej strane obsahujú nemecké (!) texty. Prvá z nich text „XVI.Olympischen Sommerspiele - Melbourne 1956“ pričom tento je doplnený obrázkom zlatej medaily z týchto OH a k týmto hram vydanou austrálskou známku v hodnote 7 1/2 penny. Druhá dvojica obsahuje okrem textu „I. Olympischen Sommerspiele ATHEN 1896“ aj obrázok medaily z týchto hier a grécku známku v hodnote 2 drachmy, vydanú rovnako k týmto hram. Náklad obidvoch dvojíc TK by mal byť po 1.000 puzzle.

Jersey - a) v oblasti puzzle je veľmi neobvyklým výdaním vianočné puzzle, ktoré bolo postupne vydávané v rokoch 1996 až 1998. V každom roku boli vydané spolu 4 TK, ktoré potom v roku 1998 po vydaní spolu 12 kusov vytvorilo veľmi pekné puzzle so symbolickým stromom Zeme (obr. na prvej strane obálky). Na TK sú zobrazené kreslené obrázky viacerých svetových dominant (napr. opera v austrálskom Sydney, Eiffelová veža v Paríži a pod.). Okrem toho každé číslo od 1 do dvanásť má svoje vyjadrenie v obraze (1 tetov, 2 holubice, 3 sliepky, 4 vtáky, 5 olympijských kruhov...). Všetky TK puzzle majú systém GPT a nominálnu hodnotu po 2 £. V roku 1996 boli vydané TK s označením 50JERA, 50JERB, 50JERC a 50JERD + číslo príslušnej TK na ich

zadnej strane. Vydané boli v náklade po 10.000 kusov. V roku 1997 boli vydané TK s označením 51JERA, 51JERB, 51JERC a 51JERD + číslo príslušnej TK na ich zadnej strane. Opäť boli vydané v náklade po 10.000 kusov. V roku 1998 boli vydané TK s označením 52JERA, 52JERB, 52JERC a 52JERD + číslo príslušnej TK na ich zadnej strane. Tieto však boli vydané už v náklade po 20 tisíc kusov. V katalógu na TKJersey, ktorý vydali Taliani v rámci dlhotrvajúcej sériei katalógov telefónnych kariet rôznych štátov (Catalogo Mondiale delle Schede Telefoniche - Jersey-Guersney-Isola di Man; Gran Bretagna: Mercury & altri Oil Rigs-Prigioni), majú TK tohto puzzle katalógové čísla JER158-JER161, JER196-JER199 a JER 228-JER231. Toto puzzle patrí medzi veľmi vyhľadávané.

b) ďalším pomerne známym puzzle z roku 1999 pod menom PUFFINS je 6-kusové puzzle s námetom vtáctva. Karty majú systém GPT, nominálnu hodnotu po 2 £ a náklad po 20.000 kusov. Majú označenie 68JERA, 68JERB, 68JERC, 68JERD, 68JERE a 68JERF + číslo príslušnej TK na ich zadnej strane. Katalógové čísla podľa vyššie uvedeného katalógu sú JER217 až JER222.

c) v roku 2000 bolo vydané ďalšie veľké puzzle pozostávajúce z 12 kusov TK, známe pod názvom „Milénium“. Na TK sú postupne zobrazované významné osobnosti v jednotlivých storočiach majúce vzťah k ostro-vo Jersey. Karty majú systém GPT, nominálnu hodnotu po 2 £ a náklad po 15.000 kusov. TK majú označenie 79JERA, 79JERB, 79JERC, 79JERD, 79JERE, 79JERF, 79JERG, 79JERH, 79JERI, 79JERJ, 79JERK a 79JERL + číslo príslušnej TK na ich zadnej strane. Katalógové číslovanie podľa vyššie uvedeného katalógu je JER257 až JER268.

Guersney - nie je nám známe žiadne puzzle, ich existencia je málo pravdepodobná.

Insel of Man - nie je nám známe žiadne puzzle, ich existencia je málo pravdepodobná.

Škótsko - nie je nám známe žiadne puzzle, ich existencia je však možná □ mj

FALOŠNÉ TK A TRESTNÝ POSTIH

Zákomom č.253 / 2001 Z.z. zo dňa 15.júna 2001 sa zmenil a doplnil zákon č.140 / 1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Pod bodom 57 bol zákonodarcom do zákona vložený nový § 249d) s dvoma odsekmi pod názvom „Neoprávnené vyrobenie a obstaranie telefónnej karty“. Ich text znie:

(1) Kto neoprávnené vyrobí alebo pozmení telefónnu kartu alebo predmet spôsobilý plniť jej funkciu v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech alebo v tomto úmysle si ich obstará, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom, alebo prepadnutím vecí.

(2) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny.

Z obsahu textu novely zákona, účinného od 1. júla 2001, jasne vyplýva, čo je podstatou trestného postihu. Vo viacerých predchádzajúcich číslach časopisu v Malom okienku telekartistu sme sa otázkou falošných alebo tzv. „večných TK“ už zaoberali. Je však nepochopiteľné, že napriek niekoľkoročnej existencii týchto falošných kariet zákonodarca tak urobil až teraz, pričom doteraz vzniknuté škody idú podľa triezvych odhadov odborníkov do mnohomiliónových súm. Alebo aj tu platí, že na Slovensku je to tak?! □ mj

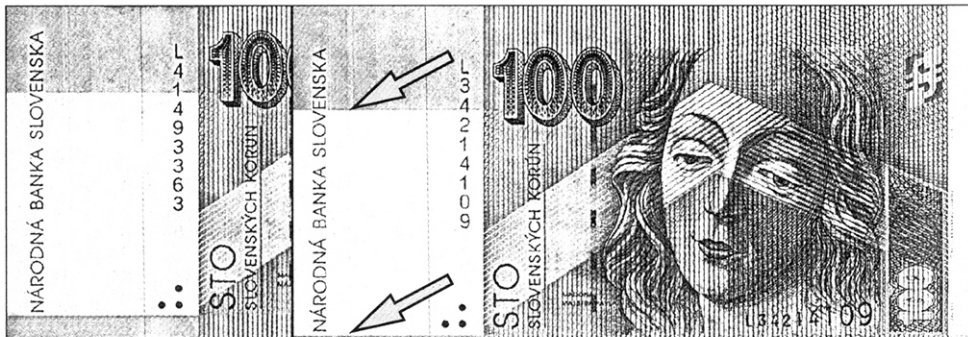
„Lacnejší“ internet - poznámka

V rubrike MOT 39 som popisoval ako si Slovenské telekomunikácie, a.s., v praxi predstavujú „zlačovanie“ svojich služieb. V časti, kde som popisoval dopad na internet došlo tesne pred 1.júloom 2001 zo strany ST k čas-točnej zmene v prospech zákazníka. Táto zmena bola ohlásená len pár dní pred 1.júloom 2001 (až po uzávierke podkladov do MOT 39). Z ohlásenej zmeny vyplýva, že počas víkendov impulz nebude 240 sekundový, ale „až“ 290 sekundový. Nový nočný impulz počas pracovných dní zostáva bezo zmeny, t.zn. účtuje sa za 240 sekundový impulz. V tomto zmysle sa ospravedlňujem za uvedenú zberateľnosť a prosím o úpravu predmetného článku v Zberateľovi číslo 7/2001, s.21-22 □ mj

NOVÝ KATALÓG TELEFÓNNYCH KARIET PĚNKAVA 2001

Tak, ako v roku 2000, aj letné prázdniny tohto roku sú obdobím, kedy sa finišuje so spracovávaním podkladov pre nový katalóg telefónnych kariet Československa,

Českej republiky a Slovenskej republiky. Na rozdiel od roku 1999, kedy sa vydával len doplnok ku katalógu z roku 1998 (táto prax sa neosvedčila), bude opäť pri príležitosti IV. Medzinárodného zberateľského veľtrhu „SBĚRATEL 2001“ v septembri 2001 v Prahe vydaný kompletný katalóg od pražskej firmy Pěnkava, ktorej súčasťou budú aj telefónne karty Slovenskej republiky. Po vzájomnej dohode s vydavateľom tento rok bude slovenská časť navyše obsahovať aj špecializovanú časť, v ktorej budú zaznamenané a popísané doteraz známe výraznejšie vady na slovenských TK, obaloch a pod. Ďalej detailnejšie bude spracovaná časť, ktorá pojednáva o dobijacích kupónoch GSM kariet. Úplnou novinkou bude časť s poznatkami o slovenských folderoch k telefónnym kartám. Po vlnajšej, nie príliš vydarenej časti katalógu *Bohemiká*, v ktorej bolo viacero nepresností (hlavne na úkor *slováci*), boli predložené pripomienky a presné podklady, ktoré by mali zabezpečiť v novom tohtoročnom katalógu presnejšie spracovanie informácií aj tohto druhu. Ďalej v katalógu bude zmienka aj o slovenskej Cíty karte. Nový katalóg po technickej stránke by nemal zaostáť za vlnajším, takže možno očakávať, že bude vytlačený na kvalitnom papieri, s kvalitnými obrazovými reprodukciami a prehľadnou grafickou úpravou tak, aby sa stal praktickou pomockou pre každého zberateľa. Je veľmi pravdepodobné, že tak, ako vlni malú časť nákladu tohto katalógu ihneď po jeho vydaní bude mať v dispozícii vo svojej predajni aj firma Zberateľ. V prípade záujmu objednávku je potrebné adresovať ihneď na adresu firmy Zberateľ. Podľa odhadu cena samotného katalógu (bez poštovného) sa bude pohybovať niekde medzi 400 až 450,- Sk (bude závisieť od konečnej ceny vydavateľa v Kč a bankového kurzu) □ mj

Posun tlačé aj na stokorunáku!

Zdá sa, že výskyt slovenských bankoviek s chybou tlačé nebude až taký ojedinelý, ako by sa spočiatku dalo predpokladať. Po chybotlačí bankoviek 5000 Sk a 50 Sk (Zberateľ 7/2001, s.12) a 1000 Sk (Zberateľ 8/2001, s.13), náš čitateľ Jozef Racec st. nám oznámil výskyt chybotlačé aj na 100-korunovej bankovke (na obr. vpravo). V liste nám o tejto bankovke napísal:

„Po prečítaní článku „Nepравá tisícka?“ v minulom čísle Zberateľa som sa rozhodol redakcii zaslať repro-

dukciu stokorunovej bankovky s podobnou tlačovou chybou. Na oboch stranách bankovky je posunutá tlačé približne o 4 mm a posunutá je aj páska bankovky.

Túto bankovku mi vydala pracovníčka pošty Trnava dňa 21.augusta 2001 o 18.15 hod. Bankovku som si nechal overiť v banke - je pravá!“

Bankovka má výrobné číslo L 34214109 a dátum tlačé má uvedený 1.júl 1999. Poznomenáme, že zo zaslaných reprodukcii sa nedá zistiť, či ide o posun farieb alebo posun orezu. V každom prípade sa na bankovky oplatiť pozrieť pozorých okom zberateľa □ Redakcia

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK JÚL 2001

Jozef Soukup

Poradové číslo, dátum, miesto používania, text pečiatky, autor vytvárného návrhu a farba odtlačku pečiatky

01 ■ 1.7.2001 Poprad 1: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

02 ■ 1.7.2001 Spišské Podhradie: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

03 ■ 2.7.2001 Spišská Nová Ves: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

04 ■ 4.7.2001 Nitra 1: **KOCEĽ** ● F.Horniak ● Čierna

05 ■ 4.7.2001 Nitra 1: **PRIBINA** ● F.Horniak ● Čierna

06 ■ 4.7.2001 Nitra 1: **RASTISLAV** ● F.Horniak ● Čierna

07 ■ 4.7.2001 Nitra 1: **SVÄTOPLUK** ● F.Horniak ● Čierna

08 ■ 5.7.2001 Moravany nad Váhom: **NÁRODNÁ PŮT DUCOVÉ KOSTOLEC** ● K.Felix ● Červená

09 ■ 5.7.2001 Stará Ľubovňa: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

10 ■ 7.7.2001 Krompachy: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

11 ■ 7.7.2001 Žilina 1: **XVIII. DNI FILATELIE SLOVENSKA** ● J.Urda ● Čierna

12 ■ 8.7.2001 Levoča: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

13 ■ 9.7.2001 Gelnica: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

14 ■ 12.7.2001 Spišské Podhradie: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

15 ■ 12.7.2001 Spišská Nová Ves 1: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV / SVT** ● E.Labaj ● Čierna

16 ■ 13.7.2001 Kežmarok 1: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

17 ■ 13.7.2001 Kežmarok 1: **EURÓPSKE ĽUDOVÉ REMESLO** ● Z.Baliga ● Čierna

18 ■ 13.7.2001 Krupina: **150 ROKOV POŠTY** ● Alakša ● Čierna

19 ■ 13.7.2001 Nitrianske Pravno: **600 ROKOV FARNOSTI** ● J.Solava ● Čierna

20 ■ 14.7.2001 Detva 1: **36. FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI POD POLANOU** ● J.Kulich, Š.Piško, J.Figura ● Čierna

21 ■ 14.7.2001 Rudňany: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

22 ■ 14.7.2001 Spišská Nová Ves 1: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

23 ■ 15.7.2001 Spišská Nová Ves 1: **SVETOVÉ STRETNU Tie SPIŠIAKOV** ● E.Labaj ● Čierna

24 ■ 16.7.2001 Martin 1: **150 ROKOV POŠTY / ZSOLNA / ROSENBERG / TH.SZ.MARTON / NOLCSOVA / ZSAMBOKRETH / RUDNO** ● Autor neuvedený ● Čierna

25 ■ 25.7.2001 Močenok: **FILATELISTICKÁ VÝSTAVA / RELIGFILA / SO SV. GORAZDOM - ZA KRISTOM / 20. CELOŠTÁTNE STRETNU Tie SPOLOČENSTVA SV.GABRIEL** ● J. Vallo ● Čierna

14.294 Szállítójegyzék belföldi sommás csomagokhoz.

A csomagok darabszáma: 1 A feladó neve: Tomcsai Károly lakása: Nagybányás

M. kir. Postahivatalnak Orozka

A címzett		A csomag										Jegyzet
név	lakása	tartalom	ártska		súly		utóvizsgáló		bármennyiségű díj		postája	
sz. sz.			P	F	kg	g	P	F	P	F	P	F
1	Tomcsai Károly	Arany 19	húsvéti kenyér	-	1	200	-	-	-	-	-	-

A feladó neve és lakása: 039.255

Szállítójegyzék belföldi csomagokhoz.

M. kir. Postahivatalnak

A címzett		A csomag										Jegyzet
név	lakása	tartalom	ártska		súly		utóvizsgáló		bármennyiségű díj		postája	
sz. sz.			P	F	kg	g	P	F	P	F	P	F
2	Tomcsai Károly	Arany 19	húsvéti kenyér	-	1	200	-	-	-	-	-	-

050.066 Szállítójegyzék belföldi csomagokhoz.

A csomagok darabszáma: 1 A feladó neve és lakása: 050.066

M. kir. Postahivatalnak

A címzett		A csomag										Jegyzet
név	lakása	tartalom	ártska		súly		utóvizsgáló		bármennyiségű díj		postája	
sz. sz.			P	F	kg	g	P	F	P	F	P	F
3	Tomcsai Károly	Arany 19	húsvéti kenyér	-	1	200	-	-	-	-	-	-

SPRIEVODNÉ ZOZNAMY BALÍKOV MAĎARSKEJ POŠTY

Tichomír Kotek, Dušan Evinic

Maďarská poštová správa, ktorá v rokoch 1938-1945 pôsobila i v častiach územia Slovenska, používala ako sprievodné doklady k balikom obvyčajné i dobierkové sprievodky. S týmito sprievodkami bolo možné poslať iba po jednom balíku. Ak jeden odosielateľ zaslal tomu istému adresátovi viacej balíkov, mohol na to použiť sprievodný odklad s názvom *Szállítójegyzék*, ktorý možno voľne preložiť ako *Sprievodný zoznam balíku*. S týmito dokladom bolo možné zasielať až 14 balikov. Sprievodné zoznamy boli vydané k bežným balikom i balikom s dobierkou. Na území Slovenska mohli byť použité Sprievodné zoznamy balikov vydania roku 1936 a 1942.

Vydanie roku 1936

Sprievodné zoznamy balikov sa tlačili v období od decembra 1935 do septembra 1942. Ich platnosť bola od februára 1936 do spotrebovania alebo maximálne do 31. októbra 1945.

Sprievodné zoznamy k obvyčajným balikom

Základná časť má rozmery 245x147 mm. Z ľavej strany je k nej pripojený podací listok, ktorý má rozmery 20x147 mm. Z pravej strany je ústrižok pre príjemcov rozmerov 42x147 mm. Pri vyplňovaní sa podací listok prehol pod hlavnú časť tak, aby nápis na hlavnej časti a podacom listku sa prekrývali. Po vložení prepisovacieho papiera bolo možné dosiahnuť vyplnenie oboch častí súčasne. Roztvorené tlačivo má rozmery 507x147 mm a preložené 287x147 mm. Na základnej časti i podacom listku je predtlač na údaje o balikoch. Na prednej strane je miesto pre údaje na 6 balikov a na zadnej pre 8 balikov. Zoznam k obvyčajným balikom má v tabuľke pre údaje o balikoch 9 stĺpcov.

Údaje v stĺpcoch zľava doprava sú: Poradové číslo balíka na zozname, meno (názov) odosielateľa a miesto jeho sídla, obsah príslušného balíka, cena obsahu, hmot

nost, dobierka, poplatok pri podaní, doplatné a poznámka. Vpravo od týchto údajov je miesto na nalepenie známok alebo odtláčok výplátneho stroja, t.zn. miesta na úhradu podacích poštových poplatkov.

Známka - kolok v hodnote 10 f je vytlačená vpravo hore na základnej časti. Má vyhotovenie obdobné, aké je použité na bežných sprievodkách.

Poradové čísla sú vytlačené v rámečkoch vľavo hore na základnej časti a na ústrižku pre príjemcu nad nápisom *Ustrižok* v rámečku. Podacie čísla majú rozpätie od 000.001 do 99.999 a od roku tlače 1937 od 000.001 do 999.999.

Podacie zoznamy k obyčajným balíkom sú vytlačené na slamovožltom papieri čiernou tlačou. Predajná cena bola 11 f. Táto úprava sprievodných zoznamov k obyčajným balíkom má podľa literatúry nasledujúce údaje rokov tlače: 1935, 1937 (na obr.1), 1939 a 1941 (na obr. 2). V dokladovom materiáli autorov je i sprievodný zoznam s údajom roku tlače 1940.

Sprievodné zoznamy s údajom roku tlače 1937 a pravdepodobne i 1935 majú názov tlačiva umiestnený v jednom riadku vo forme *Szállítójegyzék belföldi sommás csomagokhoz* a iba päťmiestne podacie číslo umiestnené v rámečku na ľavej strane hlavnej časti. Sprievodné zoznamy tohoto vydania, tlačené v iných rokoch, majú nápis tlačiva dvojriadkový a z názvu je vypustené slovo „sommás“.

Papier má hrúbku 0,08 mm a má priesvitku „Žalude“ (obr.4) v štyroch ležatých a v štyroch stojacich polohách. Priesvitky majú odstupy na výšku 283 mm a na šírku 185 mm. Obráz priesvitky je tvorený dvojlistovým konárikom. Ľavý list má vykrajované okraje, pravý list je hladký. Na ľavej strane konárika sú dva žalude na pravej okrúhly výrastok.

Táto priesvitka, ktorá má veľkosť 47x50 mm je vlastne ochrannou známku diósgyőrskej papierenie. Polohy priesvitky určujeme podľa polohy listov a polohy žaludov ku konáriku.

Stojaté priesvitky:

- A1- listy sú vzpriamené, vykrajovaný list je vľavo, žalude sú na ľavej strane konárika.
- A2- listy sú vzpriamené, vykrajovaný list je vpravo, žalude sú na pravej strane konárika.
- A3- listy smerujú dolu, vykrajovaný list je vľavo, žalude sú na ľavej strane konárika.
- A4- listy smerujú dolu, vykrajovaný list je vpravo, žalude sú na pravej strane konárika.

Stojaté priesvitky:

- B1- listy sú obrátené dolava, vykrajovaný list je vľavo, žalude sú na ľavej strane konárika.
- B2- listy sú obrátené dolava, vykrajovaný list je vpravo, žalude sú na pravej strane konárika.
- B3- listy sú obrátené doprava, vykrajovaný list je vľavo, žalude sú na pravej strane konárika.

B4- listy sú obrátené doprava, vykrajovaný list je vpravo, žalude sú na pravej strane konárika.

Sprievodné zoznamy k balíkom s dobierkou

Sú tlačené na modrozelenom papieri čiernou farbou. Natlačený kolok - známka má hodnotu 10 f. Predajná cena bola 11 f. Táto úprava sprievodných zoznamov k balíkom s dobierkou má údaje rokov tlače 1936, 1937, 1940 a 1942. Priesvitka je zhodná s priesvitkou na sprievodných zoznamov obyčajných balíkoch.

Podľa dokladového materiálu bolo pre balíky s dobierkou pomerne rozšírené používanie zoznamov pre obyčajné balíky po dolepení dobierkových nálepiek.

Vydanie roku 1942

Tlač bola vykonaná v období od októbra 1942 do neznámeho termínu. Ich platnosť bola od decembra 1942 do spotrebovania alebo maximálne do 31. októbra 1945.

Sprievodné zoznamy k obyčajným balíkom

Sú vytlačené na slamovožltom papieri čiernou farbou. Natlačený kolok - známka má hodnotu 10 f. Predajná cena bola 16 f. Táto úprava sprievodných zoznamov k obyčajným balíkom má údaj tlače iba rok 1942 (obr.3) alebo sú aj bez tohoto údajá. Základná časť má rozmery 280x150 mm, ústrižok pre príjemcu má rozmery 60x150 mm. Na rozlíšenie vydania 1942 od vydania 1936 na prvý pohľad posluží priestor pre výplátne. Pri vydaní 1936 má šírku 38 mm a pri vydaní 1942 má šírku 72 mm. Ako ďalší rozlišovací znak môže poslužiť evidenčné číslo: Pri vydaní 1936 je to iba 6-miestny číselný údaj a pri vydaní 1942 je pred týmto číslom i trojica písmen „Szj.“

Priesvitku tvorí nápis MAGYAR KIR. POSTA umiestnený medzi vlnkami (obr.5).

Text je zostavený z jednoducho orámovaných písmen malého grotesku vysokých 33 mm. Vzdialenosť medzi slovami je 11 - 12 mm. Celý text má dĺžku 285 mm a opakuje sa pravidelne v riadkoch. Vzdialenosť medzi jednotlivými textami je 9 - 10 mm. Jednotlivé riadky textu oddeľuje vlnovka, ktorej oblúky majú priemer 12 mm. Výška kompletnej priesvitky (text + vlnovka) je 78 mm, pri meraní od spodnej línie textu po spodnú líniu vyššie umiestnenej priesvitky (textu). Začiatky textov v riadku sú voči sebe posunuté o polovičnú dĺžku textu. Pri tejto priesvitke môžeme rozlíšiť 8 polôh.

MAGYAR KIR.POSTA
R KIR.POSTA MAGYAR

5

Stojatá poloha:

- A1- stojací text, ktorý sa dá čítať zľava doprava.
- A2- stojatý zrkadlový obraz textu, ktorý sa dá čítať sprava dolava.
- A3- text obrátený o 180 stupňov, text by sa dal čítať zľava doprava.
- A4- text obrátený o 180 stupňov, text by sa dal čítať sprava dolava.

Ležatá poloha:

- B1- doľava obrátený ležatý text, ktorý by sa dal čítať zdola hore.
B2- zrkadlový obraz doľava obráteného ležateho textu B1, ktorý by sa dal čítať zhora dolu.
B3- doprava obrátený ležatý text, ktorý by sa dal čítať zhora dolu.
B4- zrkadlový obraz doprava obráteného ležateho textu B3, ktorý by sa dal čítať zdola hore.
Zriedkavejší je výskyt priesvitky s ležatým textom.

Pramene: [1] A magyar bélyegek monográfiája I, III, IV., [2] Zbiery autorov

Sprievodné zoznamy k balíkom s dobierkou

Sú vytlačené na modrozelenom papieri čiernou farbou. Natlačený kolok - známka má hodnotu 10 f. Predajná cena bola 16 f. Táto úprava sprievodných zoznamov k balíkom s dobierkou má iba údaj roku tlače 1942. Priesvitka by mala byť zhodná s priesvitkou na zoznamoch pre obyčajné balíky.

So sprievodnými zoznamami bolo možné podľa dokladového materiálu zasielať i krehké balíky.

Vzhľadom na malé výskyt dokladového materiálu autori uvítajú doplnujúce informácie na adresu redakcie ■

Prieskum skorého doručovania zahraničných prioritných listových zásielok

Ivan Kubela

Kontrolná karta	
1. Druh zásielky	Listy ☒ Balíky ☐
2. Krajina pôvodu	Rakúsko
3. Podacia pošta	Bratislava
4. Dodacia pošta	Trenčín
5. Dátum podania	25.06 (deň, mesiac)
6. Dátum príchodu na výmennú poštu Ba 090	25.06 (deň, mesiac)
7. Dátum odoslania z výmennej pošty	25.06 (deň, mesiac)
8. Dátum príchodu na dodacia pošta	<input type="text"/> (deň, mesiac)
9. Dátum doručenia / oznámenia zásielky	<input type="text"/> (deň, mesiac)
10. Podpis zodpovedného pracovníka a denná pečaťka pošty	<input type="text"/>

V ostatnom čase sa často možno stretnúť s obálkami zo zahraničia adresovanými na Slovensko, ktoré nesú na prednej strane výrazné označenie veľkým písmenom „K“. Odtlačky sú urobené gumovou pečiatkou v červenej farbe, písmeno je v úvodzovkách a má výšku 21 mm (na obr. vľavo časť obálky). Obvykle ide o prioritné zásielky. Poštastilo sa mi zachytiť obálku, kde na rube ostala prilepená kontrolná karta formátu poštového lístka (105 x 148 mm), ktorou Slovenská pošta, s.p., odbor medzinárodných poštových vecí, Bratislava, overuje časový údaj o doručení predmetnej zásielky adresátovi. Prieskum pozostáva z desiatich bodov (viď reprodukcia kontrolnej karty na obr.vpravo). Odpovede na prvých sedem bodov vyznačuje na kartu výmenná pošta Bratislava 090, ktorá túto kartu pripája na zadnú stranu obálky po príchode zásielky z cudziny. Odpovede na zvyšné tri body vyznačuje dodávacia pošta. Aj keď si pošta túto povinnosť v našom prípade nespĺnila, odtlačok dennej ručnej kruhovej pečiatky na adresnej strane obálky jednoznačne dokladá, že písomnosť bola prijímanou doručene dňa 26.6.2001. Kontrolnú kartu po odpojení od obálky a vyplnení údajov (bod 8 až 10) vracia dodávacia pošta späť bez vyplátného ako *Vec poštovej služby* na spracovanie. Podobná celistvosť iste bude vítaným prírastkom do zbierky či exponátu každého z nás, ktorí sa zapodieваме zbieraním a štúdiom dokladov z bežnej poštovej prevádzky Slovenskej pošty ■

Nová slovenská poštová známka s nominálnou hodnotou až 111 korún?

Pri prezeraní dennej pošty sa mi dostala do rúk obálka zo zaujímavou, mimoriadne vysokou „frankatúrou“. Na obálke doporučeného listu boli nalepené dve poštové známky v celkovej nominálnej hodnote 222 korún. Pri podrobnejšej prehliadke nalepených známok sa však veľmi rýchlo celá „záhada“ vysvetlila: Zrejme odosielateľ, alebo niekto iný, obe známky poškodil pri oddeľovaní z priehradkového listu a v snahe napraviť svoju chybu nadstavil chýbajúce časti známok. Neurobil to však dostatočne precízne a takto vznikla táto zaujímavá frankatúra. List bol podaný na pošte Stará Ľubovňa, kde pracovník pošty zásielku s touto vysokou „frankatúrou“ pustil do obehu. Alebo nebudaj túto zaujímavú frankatúru na obálke „vyrobil“ samotný pracovník pošty pre potešenie nás, filatelistov? □ J.D.

Polské slovaciká na lístkoch okresných poštových správ

Pavol Hallon

V Poľsku je veľa akcií, ku ktorým poštová správa nevydáva známky ani celinové poštové lístky, ale dáva možnosť jednotlivým riaditeľstvám i okresným (rejonovým) poštovým úradom vydávať rôzne príležitostné lístky bez natlačenej známky. Legalita vydaných lístkov je signovaná logom a niekedy aj názvom Poľskej pošty, názvom poštového úradu, ktorý ju vydal, spravidla aj mesiac a rok vydania, ako i náklad vydaných lístkov, príp. iné údaje (napríklad evidenčné číslo lístka). Grafická úprava lístku je veľmi podobná ako celinových príležitostných lístkov, pravda s tým rozdielom, že na týchto nie sú natlačené poštové známky, ale sa dolepujú vo výške sadzieb za poštové lístky. Táto skutočnosť síce tieto lístky začleňuje medzi „necelinové“, ale na druhej strane zase umožňuje použitie poštových zná-mok, ktoré sa tematicky hodia k danej príležitosti.

Nakoľko tieto príležitostné lístky sú vydávané poštou napriek tomu, že nemajú charakter celín, sú plnohodnotnými filatelistickými materiálmi a patria i do námetových zbierok. V Poľsku sú veľmi zbierané a dopĺňujú zbierky poľských celín. Prezентujem dva takéto poľské (necelinové) lístky, ktoré patria medzi *slovaciká*.

Prvý bol vydaný k I. medzinárodnej poľsko-slovenskej filatelickej výstave v Nowom Sączu v roku 1997 (na obr. hore). Je na ňom zobrazené logo Slovenskej pošty i ZSF a jeho prítomnosť k slovacikám vyplýva aj z natlačeného textu, že sa jedná o poľsko-slovenskú výstavu. Tento text je aj na príležitostnej pečiatke, ktorou je na lístku opečiatkovaná známka. Na pečiatke je zobrazená aj mapa Slovenska a štátny znak našej republiky. Lístok, ako je uvedený priamo na lístku, vydal „Rejonowy Urząd Poczty w Nowym Sączu“ v apríli 1997 v náklade 70 tisíc kusov.

Druhý lístok bol vydaný začiatkom tohto roku k Národnej filatelickej výstave usporiadanej v rámci jubilejnej 20. zimnej univerziády v Zakopane (na obr. dole). Na výstave sa okrem poľských vystavovateľov zúčastnili svojimi exponátmi aj zberatelia z Čiech a Slovenska. Táto skutočnosť je na lístku vyjadrená pod emblémom podujatia zástavami Českej republiky, Slovenskej republiky a Poľskej republiky. Slovenská zástava zaraďuje tento lístok medzi slovaciká. Vydal ho ten istý poštový úrad v Nowom Sączu v náklade 3000 kusov začiatkom februára 2001. Lístok môžeme vhodne zaradiť do zbierok so

športovými námetmi alebo námetu univerzity. Navyše, lístok je tematicky veľmi vhodne frankovaný príležitostnou poštovou známkou vydanou k Univerziáde.

Poznamenávam, že s podobnými lístkami sa môžeme stretnúť aj v Estónsku, kde ich tamojšia poštová správa tiež vydáva k rôznym príležitostiam spolu s patričnými príležitostnými pečiatkami.

Zatiaľ nám chýba iba jedno - ich správne pomenovanie vo filatelickej nomenklatúre. Mohli by sme ich nazvať ako „Príležitostné poštové lístky vydané poštovou správou“. Možno ich vydávajú aj v iných krajinách, možno nie, ale názov im treba vymyslieť.

Vážení čitatelia, pokiaľ máte návrh na pomenovanie tohto druhu poštových lístkov, napíšte nám. My sa do diskusie prihlasujeme názvom „Príležitostný poštový lístok bez natlačenej známky“. Redakcia

Spomienka na slovenskú známku spred 60 rokov

Severín Zrubec

Špecializovaný katalóg slovenských poštových známok 2001 je vynikajúcou publikáciou. Jeho autori a všetci, ktorí sa na jeho spracovaní a vydaní zaslúžili, vykonal mimoriadne svedomitú prácu, skvelým spôsobom obohatili slovenskú filatelistickú literatúru a zasluhujú si vysoké ocenenie i uznanie. Medzi filatelistickou verejnosťou sa stretol s veľkým záujmom, má a bude mať veľký podiel pri rozvoji zbierania a osvojovaní si znalostí z odboru slovenských poštových známok oboch období. Možno len ľutovať, že väzbe katalógu nebola venovaná väčšia starostlivosť. Okrem náplne katalógu oceňujem i vhodné zaradenie informácií o súčasných filatelistických obchodoch na Slovensku. Je to vítané doplnenie informácií pre zberateľov najmä mimo väčších miest, kde takéto obchody nie sú.

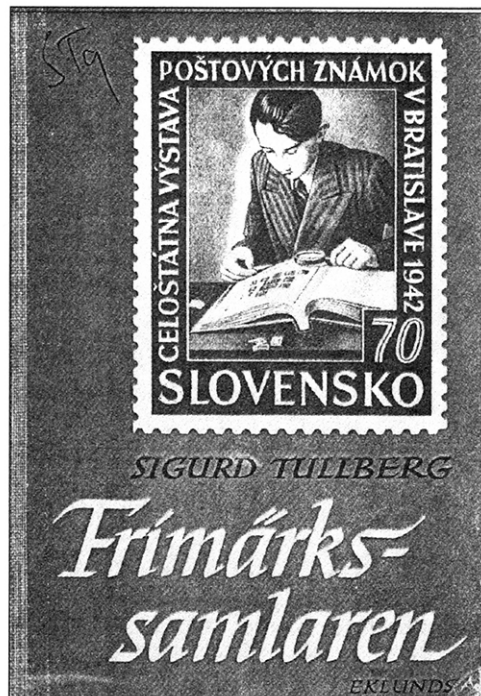
Osobitne pritom treba oceniť i polygrafické a technické zaradenie týchto informácií do katalógového textu. Zaujala ma aj ich grafická úroveň. Tu je na prvom mieste vkusný inzerát firmy ZBERATEL na druhej vnútornej strane obálky. Vynikajúcim spôsobom tu grafik využil poštové známky s filatelistickým motívom na kultúrnu propagáciu zbierania poštových známok. Pravda, obchodné inzercie sa v katalógoch využívali aj v minulosti a aj dnes ich na stránkach zahraničných publikácií a časopisov nachádzame veľké množstvo, veď napríklad mnohé časopisy z nich vlastne žijú. Najčastejšie sa v nich vyzdvihujú unikátne zberateľské materiály a ich ocenenie. Propagácia zbierania poštových známok ako kultúrnej zberateľskej záľuby je tu však minimálna. V tomto smere uvedený slovenský inzerát plní dobre aj toto poslanie.

Prečo o tom vlastne píšem? Z jednoduchej, pre mňa však veľmi milej spomienke na úlohu, ktorú pre filateliu už dávnejšie nenápadne zohrala jedna slovenská poštová známka. I keď to nebolo u nás.

Začalo to jedným priateľským pozdravom na pohľadnici od môjho švédskeho priateľa. Poslal mi ho pri príležitosti 40. výročia sprístupnenia filatelistickej bibliotéky v Štokholme v roku 1983. Zaujala ma obrazová strana pohľadnice. Je na nej štýlizovane usporiadaná knižničná priehradka a stôl s vybranými filatelistickými knihami z uvedenej knižnice. Bolo pre mňa veľkým prekvapením, keď som na polici zbadal knihu, ktorá na obálke mala vyobrazenú slovenskú poštovú známku vydanú v Bratislave v roku 1942 k celoštátnej výstave poštových známok. Poprosil som svojho priateľa o zaslanie tejto knihy. Napriek značnému úsiliu môjho priateľa nebolo ľahké splniť moju prosbu. Kniha významného švédskeho zbe-

Svédska pohľadnica s romantickým zátiším s filatelistickou literatúrou. Kniha so slovenskou známkou na obálke je na hornej polici druhá zľava

Reprodukciju prednej strany obálky knihy S. Tullberga

ratela a publicistu Sigurda Tullberga „Frimärkenssamla- ren“ (Zbieranie poštových známok) vyšla po prvýkrát vo vydavateľstve Oskar Eklunds v Štokholme v roku 1947. Stala sa veľmi obľúbenou „filatelistickou učebnicou“ pre začiatočníkov i pokročilých. V priebehu ďalších 5 rokov nasledovali 4 doplnené vydania. Po dlhšom čase sa môjmu priateľovi podarilo získať exemplár 3.vydania z roku 1950. Obálka sa na knihe nezmenila. Potešil som sa jej. Kniha veľmi podrobne rozoberá a populárnym štýlom vysvetľuje všetky základné otázky filatelie. Jej koncepcia je nezvyklá a zriedkavá: Na dvadsať otázok, ktoré si autor na základe svojich bohatých zberateľských skúseností sám vybral, odpovedá všetko, čo je o filatelii a o zbieraní poštových známok potrebné vedieť. Možno aj táto koncepcia prispela k popularite publikácie. Má 240 strán a reprodukuje vyše 400 obrázkov známok i filatelistických pomôcok.

Okrem slovenskej poštovej známky na obálke ma publikácia zaujala v stati o námetoch poštových známok vyobrazenie všetkých štyroch príležitostných známok slovenskej výstavnej série z roku 1942 a pod nimi text tohto znenia: „Najkrajšie poštové známky s filatelistickým motívom vydalo Slovensko“! Pochvala pre slovenskú poštovú správu i jej autora (J.Zelinka). Pravda, je to mienka autora knihy spred takmer 60 rokov.

Je príjemné konštatovať, že slovenská poštová známka, ktorá dnes zdobí obchodný inzerát na druhej strane obálky katalógu z roku 2001, svojim obrazom vynikajúco propaguje filateliu i vo svojej vlasti, keď to dobre robila už pred vyše polstoročím v zahraničí ■

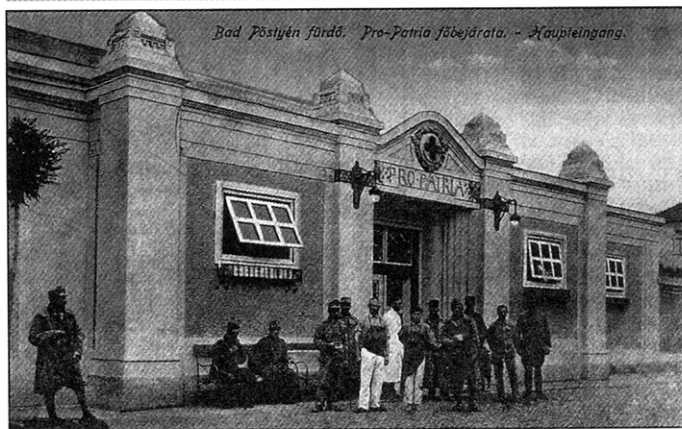
tals miljoner frimärken, fast i en del olika utföranden. På de senaste tomtom ären har utgivits en stor mängd vackra minnesmärken med Ericeta, geografiska, tekniska o a. motiv. Flygare, skulptörer, polarforskares rängas där med tredd och fruktbarhetsgudinnor; järnvägsstg och oceanjättar omväxla med fotbollsspelare och löpare och mycket annat. I stort sett äro de franska märkena billiga.

Även de italienska och ryska märkena äro senare tid äro både vackra och billiga. Båge länderna ha de senaste årtiondena gett ut stora och mycket dekorativa serier.

De första frimärkensamla- rilla äro ha skrivna på Svenska!

61

Počítače a pohľadnice

Začiatkom tohto roku bola vo Vojenskom kúpeľnom ústave prezentovaná reedícia knihy *Horiče pramene a kúpele Piestan* od MUDr.F.E.Scherera, zakladateľa a prvého riaditeľa tejto vojenskej kúpeľnej nemocnice v 19.storočí. Kniha vyšla v Lipsku v roku 1837 v nemčine. Prezentovaná reedícia je v slovenskom aj nemeckom jazyku, pričom po slovensky je vydaná prvýkrát. Už pozvánka na prezentáciu avizovala spojenie novej techniky s históriou pod titulom *Počítačom do histórie Piestan*. Miestna fir-

ma dFlex prezentovala prostredníctvom počítačovej techniky historické pohľadnice zo zbierky Alexandra Urminského, ktoré boli nasnímané na CD disk. Prezentácia bola robená programom slo-te, takže pohľadnice sa na obrazovke v nastavenom časovom intervale postupne obmieňali. Výber bol zostavený so zameraním na samotný objekt, v ktorom sa prezentácia konala a v ktorom autor knihy kedysi pracoval. Takto prezentované pohľadnice vzbudili u prítomných živý záujem. Záujem o prezentáciu mesta a kúpeľov takýmto spôsobom prejavili záujem aj predstavitelia radnice a SLK. A čo to prinesie

naším zberateľským záľubám? Možno v blízkej budúcnosti budeme mať k dispozícii katalóg pohľadníc, známok, mincí, bankoviek a iných predmetov zberateľského záujmu práve na „cédečkach“. Pri súčasných cenách v polygrafickom priemysle to bude pravdepodobne aj lacnejšie a jednoduchšie sa budú dať robiť aj zásahy spojené s aktualizáciou takýchto katalógov. Alebo ten čas už je tu, iba sa s tým ešte nevieme stotožniť? □ A.U.

Na obr. Dobová kolorovaná fotografická pohľadnica Piestan s vojenským lazaretom PRO PATRIA

75. výročie transpolárneho letu vzducholode NORGE

Talianska vzducholod N 1 NORGE vyobrazená na poštových známkach Nórska, KĽDR a ZSSR

Začiatkom dvadsiateho storočia ľudia so zatajeným dychom a neobyčajným obdivom sledovali objaviteľské výpravy do neprebádaných polárnych oblastí, pri ktorých popri nesmiernej odvahe, mimoriadnych schopnostiach i potrebných fyzických dispozíciách účastníkov začali čoraz významnejšiu rolu hrať aj nové technické vynálezy vrátane moderných dopravných prostriedkov. S takým nadšením sa vo svete stretla aj expedícia na výskum Severného pólu z paluby vzducholode. Prvý transpolárny let uskutočnila talianska vzducholod NORGE v roku 1926.

Konštruktérom vzducholode bol generál Umberto Nobile. Konceptia vzducholode vychádzala z poznatkov, ktoré tento inžinier-dôstojník získal počas I. svetovej vojny pri výrobe viacerých typov vzducholodí. Nobile pri konštrukcii polovysušených vzducholodí presadzoval výrazný trojuholníkový vonkajší kýl pod celou spodnou časťou telesa, ktorý preberal aj časť pevnostného zariadenia vzducholode, boli na ňom zavesené motory a zároveň poskytoval pracovný priestor aj pre posádku. Túto konštruktívnu koncepciu uplatnil pri stavbe moderných vzducholodí rady „N“ v dvadsiatich rokoch. Prvá z nich bola N 1 postavená v roku 1924, ktorá neskoršia dostala meno NORGE.

Mala objem 19 000 m³ a bola poháňaná tromi motormi (Maybach Mb.IVa s výkonom 250 k). Dva motory boli na bokoch, tretí bol pod kýlom v zadnej časti. V dlhjej zasklenej kabine bolo miesto pre 20 cestujúcich. Nobileho vzducholod N 1 dosahovala rýchlosť 100 km/h a uniesla 8-tonový náklad. O vzducholodi rozhodovalo talianske vojenské letectvo, ale praktické využitie pre N 1 nemalo. Skvelá príležitosť sa pre ňu naskytla v roku 1926.

V tom roku sa na podnet svetoznámeho polárneho bádateľa Roalda Amundsen vzducholodou použila na expedíciu cez Severný pól. Tento polárny prieskum a výskum bol dohodnutý medzi talianskou vládou a Nórskym aeroklubom. Vedúcimi osobnosťami okrem Nóra Amundsen boli ďalší polárny bádateľ Američan Lincoln Ellsworth a konštruktér vzducholode Umberto Nobile, ktorý bol poverený riadením vzducholode. Expedícia dostala názov „Transpolárny let AMUNDSEN - ELLSWORTH - NOBILE“. Vzducholod N 1 bola upravená a vyzbrojená pre bádanie v polárnych oblastiach a na počesť Amundsenovej vlasti bola pokrstená na NORGE.

Let vzducholode začal odletom z Ríma (14.4.1926) do Pulhamu vo Veľkej Británii (15.4.1926). Odtiaľ odletela 13.4.1926 do Oslo (14.4.1926). Z hlavného mesta Nórska

vzducholod odletela 15.4.1926 do Ganičina pri Leningrade a tu sa zdržala až do 5.5.1926 a potom pokračovala v lete do Vadsö v Nórsku (6.5.1926) a do Kings Bay na Svalbardských ostrovoch (7.5.1926). Odtiaľ NORGE letela už priamo k Severnému pólu, ktorý dosiahla 12.5.1926 a kde posádka robila výskumy v trvaní 2,5 hodín. Nad pólom posádka zhodila námsku, americkú a taliansku zástavu a let pokračoval smerom do USA, kde v Point Barrow na Aljaške šťastne pristala. Posledná etapa úspešnej expedície, prelet z Kings Bay do Point Barrow, trval 71 hodín a meral vzdialenosť 5300 km. Z Aljašky bola vzducholod späť dopravená lodou.

Nálepka vyhotovená pre zásielky na prepravu vzducholodou NORGE

Ak prvý prelet cez Severný pól skončil s naprostým úspechom, nemožno tak konštatovať o jeho poštovej dokumentácii. Expedícia mala mať čisto bádateľský charakter a preto nemala byť spájaná so žiadnou prepravou zásielok - ani oficiálnou poštovou, ani súkromnou. Toto rozhodnutie, na dodržávaní ktorého veliteľ vzducholode naliehal, bolo urobené po skúsenostiach z podobných podujatí, v záujme zabránenia prípadného nevhodného propagačného využitia podobných materiálov. Rozhodnutie bolo dodržiavané a skutočne žiadna oficiálna doprava leteckých poštových zásielok nebola uskutočnená. Žiaľ, ani v tomto prípade dobre mienený zámer sa celkom nevydaril, lebo niektorí členovia bez vedomia veliteľa listové zásielky vyhotovovali a posielali.

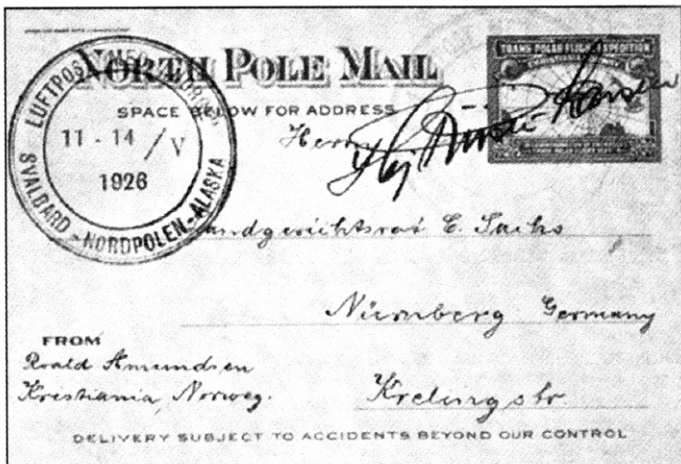
Zrejme popularita expedície bola príliš veľká na to, aby dokázala odolať pokušeniu na vyhotovenie atraktívnych, zberateľsky žiadaných a po komerčnej stránke vysoký zisk slubujúcich zásielok. Pre zásielky prepravené vzducholodou NORGE boli vyhotovené nálepky a pamätná pečiatka (kašet). Na trojfarebnej nálepke (šedá, modrá, čierna) je vyobrazená vzducholod nad časťou zemegule s vyznačenou plánovanou trasou letu a text VOLO TRANSPOLARE 1926 / AMUNDSEN / NOBILE / ELLSWORTH / POSTA AEREA (v preklade Transpolárny let 1926 / Amundsen / Nobile / Ellsworth / Letecká pošta).

Nálepky boli vyhotovené v mnohých variantoch, ktoré mali uspokojiť aj špecializovaných zberateľov týchto materiálov: Na rôznej hrúbke papiera, s lepom i bez lepu, neperforované i perforované (so zvislými i vodorovnými pármí s prostriedku s vynechaným zúbkovaním), farebným variantom (hnedá), s obráteným stredom a iné „speciality“. Náklad nálepiek a ich variantov výrobcom nebol zverejnený. Pamätná pečiatka mala oválny tvar s textom: VOLO TRASPOLARE 1926 / EQUIPAGGIO ITALIANO / DIRIGIBILE NORGE / AMUNDSEN / ELLSWORTH / NOBILE (v preklade Transpolárny let 1926 / Talianska posádka / Vzducholod Norve / Amundsen / Ellsworth / Nobile). Na zásielkach bola pečiatka odtlačaná vo fialovej farbe.

O použití nálepiek a pamätnej pečiatky na zásielkach existujú rôzne informácie vrátane prehlásení členov posádky. Podľa jednej verzie zásielky mali byť prepravených z Ríma do Cuers-Pierrefeu (51 listov), do Pulhamu (51), do Oslo (51), do Leningradu (40), do Vadsö (51) a do Kings Bay (51). Pečiatky príchodu zásielky mali obdržať v Kings Bay (alebo iba zásielky adresované do Kings Bay?). Najavo vyšli aj iné zásielky, niekedy aj so značným oneskorením ako napríklad 51 zásielok, o ktorých pplk. Alfredo Preceruti prehlásil, že ich našiel v máji 1935 (adresované do Kings Bay). Hodnovernosť podobných zásielok je veľmi nízka napriek tomu, že niektoré nálepky sú na zásielkach opečiatkované poštovými podaciami alebo príchodzimi pečiatkami. Katalóg leteckej pošty SANABRIA napríklad nálepky registruje i oceňuje, ale naprotá väčšina svetových katalógov ich odmieta v každej podobe. Rozdielny postoj k nim zaujímajú aj obchodníci a samotní zberatelia - aerofilatelisti.

V súvislosti s poštovým a filatelistickým odrazom poznamenávam, že azda by bolo predsa len vhodnejšie vhodným spôsobom traspolárny let vzducholode NORGE oficiálne dokumentovať a tak predisti alebo aspoň zmierniť nežiaduci dopad súkromnej produkcie zberateľských materiálov nežiaduceho pôvodu.

Hodnovernosť a dokumentačná hodnota podobných zásielok - ako je tomu aj v tomto prípade - zostáva značne dlhá povesti kvalitného aerofilatelistického materiálu. Z histórie leteckej pošty okrem oficiálnych dokladov

Príležitostný lístok s pamätnou pečiatkou letu na Severný pól zo Svalbardu na Aljašku 11. - 14.5.1926 signovaný Riisen-Larsenom

Generál Umberto bol čestným hosťom Svetovej výstavy poštových známok PRAHA 1968, kde bol štartérom balónu PRAGA 68 (na zásielke podpísaný spolu s akademikom Františkom Běhouнком, ktorý s niekoľkými ďalšími účastníkmi prežil katastrofu vzducholode ITALIA

však poznáme aj mnohé polooficiálne i súkromné materiály, ktoré, i keď sú často veľmi diskutabilné, sa nedajú po zberateľskej stránke úplne ignorovať. Tu je vždy žiaduce, aby sa zberateľská eufória podrobovala triezvej vecnosti a v každom prípade možno odporúčať, aby sa nebrali na ľahkú váhu výzvy a upozornenia odborníkov z opatrnosti. Lebo k podobným prípadom... „musíme z hľadiska filatelickej zberateľskej etiky pristupovať dost skepticky a kriticky a vymedziť im aspoň teoreticky také miesto, ktoré im v hierarchii určitých morálnych zberateľských hodnôt patrí. Samozrejme, tiež by nás nemali pomýliť a ovplyvniť značné finančné sumy, ktoré podobné materiály dosahujú na národných alebo medzinárodných aukciách“ [1]. Problematika posudzovania aerofilatelistických materiálov je veľmi zložitá a mnohotvárna,

ktorú sa pravdepodobne nikdy nebude dať vymedziť do jasných a presne ohraničených koridorov, lebo tieto materiály... „*bohužiaľ, pri najlepšej vôli zrejme asi vždy zostanú prevážne subjektívnou záležitosťou*“ [tamtiež].

V súvislosti so vzducholodou Norga ešte poznamenajme, že po N 1 v tejto typovej rade boli postavené ešte ďalšie: V roku 1925 vzducholod N 2 (používala ho talianske letectvo na výcvik), potom v roku 1926 N 3 (pre japonské námorné letectvo) a v roku 1927 N 4, ktorá vošla do dejín pod názvom ITALIA. Po úspechoch letu vzducholode N 1 Norga Mussolinovo fašistická vláda získala sebedomie a z prestížnych a propagačných cieľov poverila generála Nobileho zorganizovaním čisto talianskej výpravy na Severný pól vzducholodou ITALIA. Ako je známe, táto expedícia skončila tragicky. K letu na Severný pól vzducholod odštartovala 23.mája 1928 z King's Bay, na druhý deň vzducholod dosiahla pól, nad pólom krúžila 2 hodiny, ale nepriaznivé počasie neumožnilo spustiť vedeckých pracovníkov na ľadovú plochu. Námrazou preťažená vzducholod napokon klesla a pri náraze sa z nej odtrhla predná časť konštrukcie s kabinou. Časť posádky zostala na kryhe, časť sa s poškodnou vzducholodou vzniesla a odletela neznámo kam. Stroskotancom sa šťastnou náhodou podarilo rádiom privolať pomoc a nakoniec boli zachránení (o záchranu sa vtedy osobitne zaslúžil so-

Vzducholod ITALIA na rumunskej poštovej známke (Mi.)

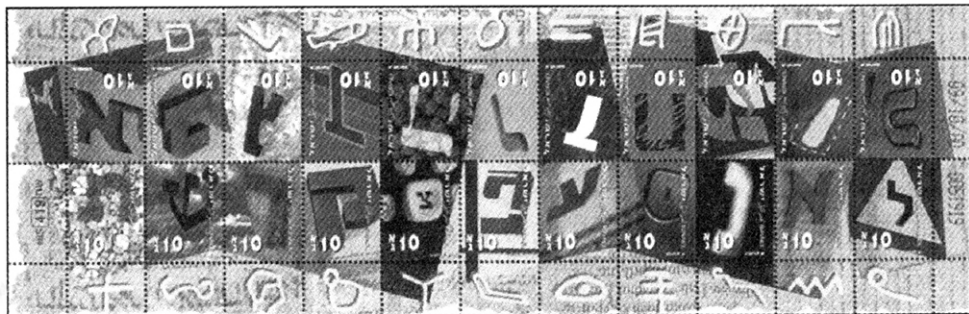
vietsky ľadoborec KRASIN). Ako prvý bol zachránený generál Nobile, z čoho vo svete vznikol nebyválny škandal a legendárny konštruktér vzducholodí na dlhé roky upadol do nemilosti.

Neúspech výpravy generála Nobileho znamenal praktický koniec konštruovaniu a letom talianskych vzducholodí. Samotný Nobile bol v Taliansku vystavený neustálemu škandalizovaniu až nakoniec svoju vlasť opustil a odišiel do Sovietskeho zväzu, kde sa podieľal na vývoji sovietskych vzducholodí.

Uplne na záver ešte pripomeňme, že prelet Severného pólu vzducholodou NORGE (ale i tragédia vzducholode ITALIA) a mnohé okolnosti spojené s touto expedíciou, môžeme nájsť na známkach, pečiatkach i ďalších zberateľských materiáloch mnohých krajín vydaných pri rôznych príležitostiach (jubileá letu, emisie zamerané na zemepisné objaviteľské výpravy alebo na históriu letectva). Pravda, až v neskoršom období a nie v takej pritažlivej a autentickej podobe, akým sú pre „skutočných“ aerofilatelistov zásielky letecky prepravené. Pre aerofilatelistu, pre ktorého hybnou silou zberateľského záujmu je hľadanie a odhaľovanie jednotlivých stránok z histórie letectva a leteckej pošty, otázka dostatku či nedostatku zberateľského materiálu dnes však už nie je jediným a rozhodujúcim kritériom □ V.K.Németh

Literatúra:

- [1] Dr. Jiří Bísek: Letecká pošta z talianskej vzducholode NORGE z roku 1926, Filatelie 20/1970, s. 620-621
- [2] Václav Němeček: Vojenské lietadlá medzi dvoma svetovými válkami, časť 2, Naše vojsko, 4.vydanie, Praha 1990
- [3] Orjan Lünig: Luftpostens historia i Norden / The Fistory Of Airmail in Scandinavia, Sveriges Filatelist-Förbund, Stockholm 1978

K histórii hebrejského písma

So začiatkom tretieho tisícročia nášho letopočtu sa v štáte Izrael zamýšľajú nad počiatkami hebrejského písma a literatúry. Ich začiatok ako jedného z najstarších semitských písiem, je známy od 14.storóčia pred našim letopočtom. Prežilo teda štyri tisícročia a ako jediné pretrvalo v aktivite a používaní až do našich čias. K pôvodným 22 znakom pribudlo v priebehu posledného tisícročia ďalších 5 litier pre nové pojmy. Hebrejské písmo patrí k významným kultúrnym hodnotám.

K významnému výročiu svetového významu vydala izraelská poštová správa najprv 1 známku s dvoma literami starovekého písma a potom podlhovastý háčček so všetkými 22 literami (v dvoch radoch) a konečne ďalší osobitný háčček s novšími literami, ktoré doplnili starobylú abecedu o vyjadrenie nových pojmov v hebrejskom jazyku. Každá litera je vyobrazená na osobitnej známke. Všetky tri emisie sú vytlačené mnohofarebným ofsetom. Nominálna hodnota prvej známky je 1 NIS, všetkých ďalších 0,10 NIS. Známky v háččekoch sú usporiadané protichodne a tak tvoria zaujímavý zberateľský objekt □ Zc

JULIO POPPER

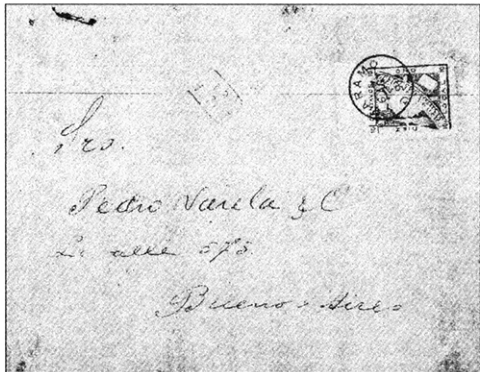
- legenda a skutočnosť

Meno Julia Poppera nie je starším filatelistom neznáme. Väčšina ho však pozná iba ako neúspešného zlatokopa alebo podomového obchodníka medzi zlatokopmi v ďalekej Ohňovej zemi, ktorý si privyrábala sprostredkovaním prepravy poštových zásielok medzi tábormi zlatokopov a najbližšou argentínskou alebo chilskou poštou. Za svoje služby vyberal okrem normálneho poštovného ešte „poplatok“ - almužnu, ktorý potvrdzoval vlastnými známkami (na obr.). Tieto známky nalepoval na listy a pečiatkoval rôznymi pečiatkami ako El Parano, Carmen Sylva, Rio Grande, San Sebastian, Colonia Popper.

Legenda, ktorú vytvoril český spisovateľ František Langer v poviedke *Colonia Popper* (FILATELISTICKÉ PÓVÍDKY, vydal Český spisovateľ Praha v roku 1964), nám ho totiž predstavuje ako neúspešného, chudobného židovského mládenca, živiaceho sa žobraním u bohatých príslušníkov pražskej židovskej obce. Keď sa im

stal nepohodným, vyšli ho do Južnej Ameriky, kde sa neúspešne pokúša uplatniť, až skončí ako potulný predavač, ktorý ponúkal klince, pomády na fúzy, sviečky, šnúry do topánok, opasky, dynamitové patróny a iné veci. Pri jeho potulkách ho často jeho zákazníci - zlatokopovia žiadali, aby im vzal listy a niekde v prístave ich odovzdal k ďalšej preprave. Keď sa mu ani tento podnik nevydaril, bol na zárok rakúskeho konzula v Buenos Aires vyhostený a „odoslaný“ do Prahy. Tu dožil svoj dobrodružný život v chudobinci. F. Langer ho však vykresluje aj ako obdivovateľa rumunskej kráľovnej a básničky Carmen Sylvy a legendu umocňuje povzdychom:

Jediný známy list prepravený bez argentínskej známky za ďalšie doručenie

Jedna z ilustrácií Adolfa Hoffmeistera k poviedke Františka Langra: *Colonia Popper*

„... uvidíte, že jednou históriou, ktorá neví nic o jeho lásce, bude ho pro jeho přichylnost ke královně prohlašovat za vlasteneckého Rumuna a uloupí ho našemu národu a Praze“ (str. 122).

Bližšie k pravde je však Ing. Jiří Nováček vo svojich *Filatelistických povídkách, pohádkách a pravdách* (vydalo NADAS Praha 1972), kde v stati *História jedné soukromé pošty* formou literatúry faktu opisuje život J. Poppera a jeho činnosť v Ohňovej zemi. Aká je však skutočná pravda? Rumunská pošta síce v roku 1986 vydala známku v hodnote 50 bani s portrétom Julia Poppera, na ktorej okrem portrétu je vyobrazená aj povestná popperová známka Tierra del Fuego (Ohňová zem), obrisy ostrova a letopočty 1886-1893 (vyobrazená na 2. strane obálky). Ale znamená to, že sa splnili Langerove obavy a Rumuni si skutočne „prisvojili“ Poppera alebo legenda je len legendou? Aby sme sa dopátrali pravdy, musíme siahnuť do historickej minulosti.

Ohňovú zem objavil pri svojej plavbe západnou cestou okolo Južnej Ameriky do Indie v rokoch 1519-1521 portugalský moreplavec Fernão de Magalhães. Po viac ako 300 rokoch, v roku 1843 začali sa o túto odľahlú časť Južnej Ameriky zaujímať Argentína a Chile. Inžinier a geológ Julio Popper, rodom Rumun židovského pôvodu, uskutočnil v rokoch 1881-1886 prieskum v južnej časti

Patagónie. V septembri 1886 viedol z poverenia argentínskej vlády expedíciu do Ohňovej zeme a objavil tam zlato. Po návrate uskutočnil 5. marca 1887 v Geografickom inštitúte v Buenos Aires konferenciu a založil zlato-kopecckú spoločnosť „Compania Lavaderos de Oro del Sud“. Za účelom ďalšej kolonizácie a ťažby zlata podriadila mu argentínska vláda v zátoke San Sebastian územie v rozlohe 80 tisíc hektárov. Využívajúc spory medzi Argentínou a Chile o územie Ohňovej zeme, uskutočňoval Popper svoje čtižiadostivé zámery a v roku 1889 nechal raziť svoje vlastné mince a následne v roku 1891 vydal vlastné poštové známky. Tieto súkromné známky však neuznala ani Argentína, ani Chile. Našli však použitie na Ohňovej zemi a slúžili aj ako poplatok za doručenie na pevninu. K ďalšej preprave museli byť zásielky vyplatené buď argentínskymi alebo chilskými známkami. Táto politická a územnoprávna „vojna“ skončila v júni 1893, kedy Popper zomrel.

Popper žil, razil vlastné mince, vydal poštové známky... Poznáme však skutočnú pravdu? □ šjp

Z dejín Írska

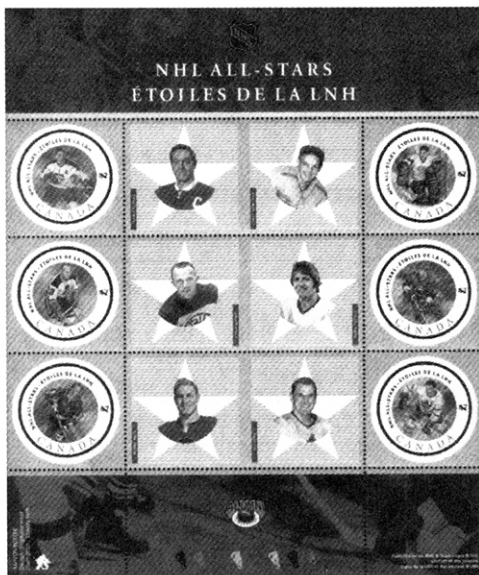

Írska pošta predstavila v 3. tohtoročnom čísle svojho periodika Collector News novú štvorznamkovú emisiu venovanú Deväťročnej vojne, ktorej rozhodujúca bitka pri meste Kinsale sa odohrala práve pred 400 rokmi. Táto vojna sa začala vzburou ulsterskej šľachty roku 1594 proti anglickej kráľovnej Alžbete I. V bitke pri Yellow Ford roku 1598 dosiahli Ulsterčania veľké víťazstvo a povstanie sa rozšírilo po celom Írsku. Roku 1601 Angličania zvýšili tlak na Ulster. V septembri toho roku sa tu vylodili Španieli a obsadili mesto Kinsale, kde čakali na príchod svojich ulsterských spojencov. V decembri 1601 táborili spojené írské sily iba niekoľko míľ severne od Kinsale, kde Španieli úspešne odrazili útoky Angličanov. Na Vianoce pochodovalo vyše 5 000 írskych bojovníkov v troch veľkých divíziách na Kinsale. Bitka začala útokom anglickej jazdy 1,5 míle západne od mesta. Angličania rozprá-

šili írsku jazdu, ktorá sa zmiešala s pešákmi. V írskych radoch zavládla panika a dali sa na útek. Za niekoľko hodín bola írská armáda porazená. Španieli v meste však o bitke ani nevedeli a neúčastnili sa jej.

Známky s nominálnymi hodnotami 30, 30, 32 a 45 p zobrazujú írskych, anglických a španielskych bojovníkov a stredoveké opevnené mesto Kinsale. Boli vydané 10. júla 2001 v náklade 1 mil. (hodnoty 30 p) a 500 tisíc kusov (32 a 45 p). Tlačové listy so 16 známkami vyhotovila viacfarebnou litografiou Irish tlačiareň Security Stamp Printing Ltd. □ Ivan Lužák

Nielen v hokejovej Sieni slávy

Koruna najúspešnejšieho kanadského športu, ľadový hokej, má už niekoľko rokov zriadenú Sieň slávy v Montreale pre hviezdy tohto kanadského športu. Ale už začala mať svoje oslavné miesto i na poštových známkach. V januári tohto roku vyšla prvá emisia „Sláva hviezd kanadského hokeja“. Emisia, ktorá bude mať v budúcnosti pokračovanie, prináša na slávnostne upravenom hárčeku šesť znáмок s postavami slávnych kanadských hokejistov. Známky sú usporiadané tak, že na pravom i ľavom okraji sú v kruhu postavy hrájúcich hráčov a v strede sú kupóny s portrétmi týchto hráčov.

Na prvom hárčeku sa tejto pocty dostalo jednému brankárovi (T. Sawshuk), dvom obrancom (D. Potvin a E. Shore) a trom útočníkom (S. Apps, J. Bellowe a B. Hull). Všetky známky majú nominálnu hodnotu 47 c. Poštová správa očakáva veľký úspech tejto emisie dúfajúc, že sa budú kupovať ako upomienkové objekty. Hárček sa totiž okrem normálnych poštových úradov predáva aj v poštových stánkoch na hokejových štadiónoch v dňoch, keď sa tam hrajú zápasy NHL. Hárček vyšiel v náklade 3 milióny kusov □ Zc

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Redakcia neručí za obsah
a znenie informácií o jednotlivých
podujatiach.

Kalendár podujatí s uvedením miesta, termínu konania
a ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov,
ktoré pre redakciu poskytli ich usporiadatelia.

CELOŠTÁTNE A REGIONÁLNE PODUJATIA

→ 22. september 2001 KRAKOVANY

HOBBY STRETNUTIE • Kultúrne stredisko od 7.00 hod.
• Ďalšie stretnutia: 20.10., 17.11. a 15.12. 2001 • Kontakt:
Peter Kvasnica ☎ 0905 267519

→ 23. september 2001 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA •
Mestské kultúrne stredisko DLHÉ HONY • Ďalšia celoslo-
venská burza sa uskutoční 11. novembra 2001

KLUB FILATELISTOV 53-05 MARTIN usporiada

VÝMENNÚ SCHÔDZKU FILATELISTOV

v nedeľu 30. septembra 2001 od 8 do 12 hod.
vo vestibule kina v DOME ODBOROV STROJÁR s.r.o.
Martin, Vajanského nám.2.
Občerstvenie možné v miestnom bufete.

→ 30. september 2001 LUČENEC

BURZA-HOBBY STRETNUTIE • Hotel PELIKÁN, Adyho
ulica (pri tržnici) od 8.00 hod. • Ďalšie stretnutia: 28.10. a
25.11.2001. Informácie: ☎ 047 / 432 9266

→ 30. september 2001 ŠALA

BURZA ZBERATELOV (FILATELIA, NUMIZMATIKA,
STAROŽITNOSTI a iné) usporiada Kultúrno-spoločens-
ká organizácia a Klub filatelistov v Estrádnej sále DK v
Šali od 7.00 do 12.00 hod. Kontakt: Stanislav Mešťan,
Pionierska 47, 927 01 Šala ☎ 031 / 7712 840

→ 6. október 2001 BRATISLAVA

BURZA ODZNAKOV, MEDAILÍ, MINCÍ a VYZNAMENANÍ •
Spoločenská sála Strediska kultúry Bratislava - Nové Mes-
to, Vajnorská ulica č.21 od 8.00 do 12.00 hod. • Ďalšie bur-
zy 3. novembra a 1. decembra 2001

→ 7. október 2001 ŽILINA

CELOŠTÁTNA VÝMENNÁ SCHÔDZKA - BURZA + MINI-
AUKCIA POHLADNÍC (súčasť výstavy ŽILINFILA 2001) •
ZK Slovena Rosea (vedľa futbalového štadióna, 300 m od
železničnej stanice) od 7.30 do 12.30 hod. • Ďalšia burza
spojená s miniaukciou pohľadníc bude 18. novembra •
Kontakt: TEMAFILA, Hviezdoslavova 16, 010 01 Žilina, ☎
041 / 5 624 958

→ 7. október 2001 ŽILINA - RADOĽA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE ZBERATELOV •
Galéria MLYN-ANTIK, Radola č.133 (oproti čerpacej sta-
nici BENZINOL, 10 km od Žiliny) • Možnosť predaja
vlastného tovaru z automobilu v areáli galérie. Ďalšie
stretnutia sa konajú každú prvú nedeľu v mesiaci: 4.11. a
2.12.2001 • Dňa 4. novembra - jesenná aukcia starožit-
ností • Kontakt: Galéria MLYN-ANTIK, 023 36 Radola
133, ☎ 041-4214026, mobil 0903-175076, e-mail: sa-
mo@za.psg.sk

→ 13. október 2001 TRSTÍN

BURZA - FILATELIA, NUMIZMATIKA, polovníctvo, rybár-
stvo, starožitnosti, kuriozity • Kultúrny dom od 7 do 12
hod. • Kontakt na ☎ 085 / 5579 409 • Ďalšie burzy 10.
novembra a 1. decembra 2001

→ 14. október 2001 NITRA

HOBBY STRETNUTIE • Nitra, Párovská ulica č.1 od 7.00
do 13.00 hod.

→ 21. október 2001 BANSKÁ BYSTRICA

CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA • Dom slo-
venského misijného hnutia, Skuteckého ul. 4. od 8 do 12
hod. • Kontakt: Dušan Gubík, Rudohorská ul. 21, 974 11
Banská Bystrica, ☎ 048 / 411 66 92

→ 27. október 2001 POPRAD

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÔDZKA •
AJ TELEKARTY, POHLADNICE - SOU stavebné, Okružná
ulica, od 8.00 do 12.00 hod. Kontaktná adresa: Ing.
Rančák, Štúrova 126 / 5, 058 01 Poprad ☎ 052 / 772
8426 • Ďalšia schôdзка bude 16.3.2002

→ 1. december 2001 BRNO

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÔDZKA •
MK BRNO, Vlhká ul.21. od 8 do 12 hod. • Kontakt: L.Skou-
pý, Húskova 10, 618 00 Brno, ČR, ☎ 05 / 4853 2219

*Zväz slovenských filatelistov a
Združenie klubov filatelistov v Bratislave
usporiadajú*

8. decembra 2001 od 8,00 do 12,00 hod.

CELOŠTÁTNE STRETNUTIE FILATELISTOV

Dom lodníkov, Pribinova ul.

*Spojenie z hlavnej stanice: autobus č. 82
Obj. stolov: Ing. L. Böhm ☎ 02 / 4329 5360*

→ 8. december 2001 ZVOLEN

BURZA ZBERATELOV - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FI-
LOKARTIA a iné • Posádkový klub armády Zvolen, miest-
na časť Podhorová od 8.00 hod. • Informácie: p.Hala-
mová (PKA) ☎ 045 / 5320 183, 5320 184, 5320 487 kl.
463 930

PRAVIDELNÉ KLUBOVÉ BURZY a STRETNUTIA

■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ul. 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - NUMIZMATIKA • Výmenné schôdzky bratislavskej pobočky SNS • Dobrovičova ul. 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. • Vstupné 10 Sk ■ **BRATISLAVA** - TELEFÓNNE KARTY • Bulharská predajňa VITOSA, Špitálska ul., 1.poschodie, každú stredu od 16.00 do 18.00 hod. (provizórium) ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Budova Elektroprojektu, Partizánska cesta • Každú druhú a poslednú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Dom detí a mládeže, Starý trh č. 25 • Každú prvú nedelu v mesiaci od 10.00 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA • Posádkový klub armády, Masarykova 17 • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedelu od 9 do 12 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA • CK Junior, Sládkovičova ulica • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA • Bufet Malá ryba, L.Štúra 6 (pri Lekárni) • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MARTIN** - FILATELIA • Pravidelné výmenné schôdzky s odbornými prednáškami • Dom kultúry Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - TELEFÓNNE KARTY • TELECARD CLUB pri Posádkovom klube armády, Šoltésovej 3 • Každú druhú stredu (párny týždeň) okrem sviatkov od 16.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko, malá zasaďačka (I.posch.) • Vždy druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. ■ **NITRA** - FILATELIA, FILOKARTIA • Centrum voľného času Domino, Štefánikova trieda • Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Kaviareň hotela Korzo, Hlavné námestie • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9 do 12 hod. ■ **PIEŠTANY** - FILATELIA, FILOKARTIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času „Ahoj“, Teplická 83 (pri Vojenskom kúpeľnom ústave), Piešťany • Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Zasaďačka Pošty POPRAD 2 • Každú prvú a tretiu stredu v mesiaci od 17.00 hod. ■ **POPRAD** - NUMIZMATIKA, FILATELIA • Podtatranské múzeum Poprad • Každú prvú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Čierny orol (PKO), Hlavná ulica č.50/a (I.poschodie, miestnosť nad vchodom) • Každú nedelu (okrem sviatkov a prázdnin) od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Kaviareň hotela Magura • Každú nedelu (okrem sviatkov) od 8.00 do 10.30 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • schôdzky pobočky SNS • Hornonitrianske múzeum • Každý prvý štvrtok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **RUZOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **RUZOMBEROK** - NUMIZMATIKA • Liptovské múzeum • Každý štvrtý štvrtok (okrem júla) od 17.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VEŠ** • FILATELIA • Centrum voľného

času, Levočská 14 • Každý párny týždeň vo štvrtok od 16.00 hod. ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko, Dlhé hony • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Dom armády • Každú druhú sobotu v mesiaci od 7.00 do 12.00 hod. ■ **TRNAVA** - KALOKAGATIA • Centrum voľného času, Strelecká 1 • Každý štvrtok od 16.00 do 18.00 hod. (TIRNAVKA) ■ **VRANOV n/Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Mestský dom kultúry, M. R. Štefánika 875 / 200 • Každú prvú nedelu po 15-tom v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov ■ **ZILINA** - FILATELIA • Budova Maticе slovenskej, Hollého ulica • Každú stredu od 16.30 do 19 hod. a v nedelu od 9.30 hod. □ (R)

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 8 / 2001

Druhú prázdninovú časť prináša okrem pokračovania seriálu o frankatúrach čs.listových zásielok v rokoch 1918-1939 - tento raz známok Znak a TGM 1930 v piatom a šiestom tarifnom období, aj článok B. Syneka o falzifikátoch známky 1 K A.Hlinka, ktorý bol publikovaný aj v našom časopise. M. Langhammer sa zaoberá nad otázkou: Aké známky (ne)chceme, V.Zedník pokračuje v zozname doskových chýb na známkach Českej republiky z I. polroku 2000, P. Aksamit si zase všima zaujímavosti zo súčasnej poštovej prevádzky, P. Pittermann očami jurymana radí, ako na teritoriálny exponát. Medzi poznatky o poštovej histórii prispel inak námetár J. Horák fundovaným článkom o vojenskej pošte spojencov v II. svetovej vojne □ ik

■ PERFIN (SR) ■ Jún 2001

Neperiodický spravodajca zberateľov perfinov na úvod informuje o stretnutí perfinárov v Trutnove (J.Marenčík), a vzápätí uverejňuje popis a vyobrazenia perfinov, najmä identifikačných celistvostí (IC). O nových poznatkoch a katalogových upresneniach píše M.Bachratý, problematikou predchodcov perfinov sa zaoberajú príspevky P.Hauznera a J.Kuběnku. Nad ďalším rozmerom perfinov sa zamýšľa T.Kotek v príspevku pod názvom „Majú perfiny príbuzných?“. Druhý článok z pera toho istého autora „Oficiálne perfiny (na periférii záujmu?)“ otvára diskusiu na túto tému. V spravodajci nechýba ani článok z oblasti multiperfinov - J.Marenčík píše o maďarskom multiperfinte A.- M. V spravodajci čitateľ nájde článok aj o oficiálnych perfinoch Nórska a rad ďalších zaujímavých príspevkov a informácií. V záverečnej časti sa potom čitateľ môže stretnúť s ponukou 86 položiek 5. písomnej akcie perfinárskeho materiálu □ vkn

RECENZIE

XVIII. DNI FILATELIE SLOVENSKA / ZBORNÍK PREDNÁŠOK

Vydal Organizačný výbor 18. Dní filatelie Slovenska
v Ziline 31. mája 2001 v náklade 70 kusov

Písomný prejav stále zostáva základnou studnicou poznania v každej oblasti ľudskej činnosti aj v čase, keď sa stále viac do popredia dostávajú modernejšie komuni-

kačné prostriedky. V plnej miere platí to aj v takej oblasti akou je filatelia - navyše, keď ide o publikáciu s vysokou odbornou úrovňou v rovine teoretického poznania i pre praktickú zberateľskú činnosť, s veľkou dokumentačnou hodnotou a s mnohými obrazovými prílohami. Zborník čitateľom prináša, ako v úvode poznamenáva jej zostavovateľka Táňa Rapčanová, osem prednesených i neprednesených prednášok z 18. Dní filatelie Slovenska

Zborník obsahuje nasledovné prednášky: Otto Gáta: Július Tatár - nestor organizovanej filatelie z Žiliny, Michal Kiššimon: Pečiatkárské rébusy - zaujímavosti bádania, časť: Žilinský kraj, Ivan Trvdý: R-nálepky Žiliny, Jozef Koreny: História pošty na Kysuciach, Vojtech Jankovič: Známká a jej obraz v námetovom exponáte (Preukázanie filatelistických znalostí), Vladimír Mrva: Vlakové a autobusové pošty na Slovensku od roku 1993, Jozef Máj: Prvý poštový lístok vydaný v Uhorsku v roku 1871,

Mirko Bachratý: Celiny používané v telegrafnej prevádzke na Slovensku 1873-1945. Publikácia bola vydaná za finančnej podpory Organizačného výboru Republikovej filatelistickej výstavy s medzinárodnou účasťou ŽILINFILA 2001 a Slovenského filatelistického vedeckého spoločenstva so sídlom v Košiciach ☐ vkn

OPRAVA

V príspevku BALÍKOVÉ SPRIEVODKY MAĎARSKEJ POŠTY POUŽITÉ NA SLOVENSKU v časopise Zberateľ č.8/2001 prosíme o urobiť nasledovné opravy:

Na str.17 popis prísievky Plachetnica poloha A2 má znieť: Plachetnica pláva **doprava**... (nie doľava, ako bolo omylom uvedené). Pod vyobrazením prísievky mali byť označenia **A1, A2, A3 a A4** (namiesto A, B, C a D ako bolo uvedené). Na str.18 Pod vyobrazením prísievky Vták Turul tiež mali byť označenia **A1, A2, A3 a A4** (namiesto A, B, C a D ako bolo uvedené). Za porozumenie ďakujeme

INZERCIA

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok v rubrike INZERCIA je 20 Sk. Za inzerát zvýraznený rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Uverejnené sú v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí. Komerčné inzeráty resp. reklamy vrátane ich grafickej úpravy účtujeme na základe osobitného sadzovníka, ktorý na požiadanie zašleme, alebo dohodou.

■ **PREDÁM 10 KG SKARTU USA, RAKÚSKA, ŠVAJČIARSKA.** USA 2200 Sk, Rakúsko 2400 Sk, Švajčiarsko 3000 Sk. Slovensko malý formát na študijné účely 150 kg - 10000 Sk. Róbert KOPAJ, SNP 46, 940 01 Nové Zámky, ☎ 0817 6421416 večer. Z 089

■ **PONÚKAM SKART Z CELÉHO SVETA** v balíkoch 1 kg až 10 kg - ponukový zoznam pošlem zdarma. Róbert KOPAJ, SNP 46, 940 01 Nové Zámky, ☎ 0817 6421416 večer. Z 090

■ **KÚPIM STARÉ POHLADNICE A FOTOGRAFIE HANUŠOVIEC NAD TOPLOU.** Adr.: Štefan SOCHA, Štúrova 3, 094 31 Hanušovce nad Topľou. Z 091

■ **ZA BALÍKOVÉ SPRIEVODKY (veľký skart)** i jednotlivé kusy z územia Slovenska do roku 1947 dám obdobný materiál z neskorších rokov, prípadne aj iný filatelistický materiál. Požadované aj kúpim. Dušan EVINIC, Poľská 4, 040 01 Košice Z 092

■ Predám zlatý odražok 1 Sk, strieborný odražok 10 Sk a iné limitované vydania. ☎ 0903 / 795 775 Z 093

■ **ZASIELAM KF I JEDNOTLIVCOM** po predchádzajúcej dohode hodnotné výbery ★★ i ☉ známok Československa, SR, ČR, SS, Č+M, Európy i zámorja, FDC, celín, celistvosti, bankoviek, mincí, RN, ZN a pod. Doplním vaše chybné, predám katalógy, literatúru, alb. listy, zborníky, filat. pomôcky a pod. Ohodnotím zbierky i jednotlivé kusy známok, mincí, bankoviek, starozlatošnosť a pod. Prevezmem do komisionálneho predaja hodnotné zbierky, známky, mince a iný zberateľský materiál. Odkúpim väčšie i menšie zbierky z pozostalosti, likvidované zbierky a pod. Odpoviem na každý list s priloženou známkou na odpoveď. Miroslav SÚKOPČÁK, Čáčov 294, 905 01 Senica, ☎ 0905 358 707, 034 / 651 3964 Z 094

■ **MENÍM ☉ ZNÁMKY NEMECKA, ANGLICKA, ŠVÉDSKA, USA, AUSTRÁLIE, NEW ZEALANDU** za ★ známky Slovenska - vyššie hodnoty. Ivan ROUNSKÝ, poste restante, 062 01 Starý Smokovec. Z 095

■ **PREDÁM CDV 2 F - FALZUM** neopiečiatkované. Cena dohodou. Volat: Po-Pia 6.00-14.00 hod. ☎ 02 / 5950 2156 J.Biskupič, Bratislava Z 095

■ **KÚPIM MEDENÉ BANSKÉ MINCE**, na ktorých sú skrížené kladivá. Prípadne vymením. Ing.R.DRÁB, Prachatická 6, 960 01 Zvolen Z 096

NOVOOTVORENÁ ZBERATEĽSKÁ PREDAJŇA

Predaj (aj komisionálny) a výkup: ZNÁMOK, MINCÍ, POHLADNÍC, TELEFONNÝCH KARIET a VYZNAMENANÍ

Bratislava, Medená ulica 18
☎ 0905 599 990

Otvorené: Po-Pia 9.³⁰-18.³⁰, So 9-13

■ **KÚPIM OBÁLKY SLOV.ŠTÁTU** s pečiatkou Boleráz, predanú v letnej písomnej aukcii ako položku č.330. Marián KOVÁČ, 919 08 Boleráz 375, ☎ 033 / 5579191 Z 097

■ **HLADÁM PARTNERA** na výmenu ★★ i ☉ známok SR, ČR i ČR za známka Poľska alebo Litvy, Estónska, Lotyška príp.Bulharska. Korespondovať môžem aj anglicky. Tomasz WOJAS, ul.Proszowska 3, PL 32700 Bochnia, Poľsko Z 098

Barasa
filatelia

Predaj známok
a filatelistických potrieb
Abonencia z celého sveta

Numizmatika
Predaj výrobkov
Kremnickej mincovne

Predajňa: Májkova 2 (Avion)
81117 Bratislava 1
Tel./fax 07-55 42 46 47

ČO JE ČO.

Bratislava Pozsony Pressburg

FIRMA FILATELIA ALBUM

vydala novú publikáciu encyklopedického charakteru. Publikácia s názvom **ČO JE ČO** na 134 stranách obsahuje vyše 12000 názvov obcí celého bývalého Uhorska (zostavené v abecednom poradí podľa pôvodných maďarských názvov, s označením do ktorého štátu patrí v súčasnosti, s uvedením súčasného slovenského názvu obcí ležiacich na území SR). Publikácia je ilustrovaná farebnými reprodukciami vyše 400 pohľadníc (litografie a koláže) z územia Slovenska. Cena publikácie je 600,- Sk. Objednať si ju možno na adrese: **FILATELIA ALBUM, Lazaretská ulica 11, 811 08 BRATISLAVA**, telefón / fax: + 421- 7- 5296 7411

ALBUM ZIKA

NEHLADAJTE MA DOMA, NÁJDETE MA NA INTERNETE
www.albumik.sk

MZIKAHOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

FIRMA ZBERATEĽ

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ KUSY
ZNÁMOK, MINCÍ A POHLADNÍC**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

831 02 Bratislava, Račianska 17

☎ 02 / 44 250 149

e- mail: zberatel@nextra.sk

**Otvorené pondelok až piatok
od 10.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.**

**ERVO
ŠPORT**

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16

821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prítlache, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympia a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore majú **10% -nú zľavu** pri materiáloch firmy ERVO.

Firma

Námestie SNP č.37, ☎ 045 / 54 29 814

**Predávame a vykupujeme materiál z oblasti
filatelie, numizmatiky, notafílie,
filokartie, telefónnych kariet**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

FIRMA ZBERATEĽ PONÚKA

V tejto rubrike ponúkany materiál je možné zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 02 / 44250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod. Ponúkany materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky, k cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu *Zberateľ*.

PRE ABONENTOV ČASOPISU POSKYTUJEME NA VŠETKY PONUKANÉ POLOŽKY 5 % ZLAVU!

Nálepné listy vydané SP (pokračovanie)

NL 119	Folklórny festival Východná	28,-
NL 123	Svetový rok Slovákov	30,-
NL 131	6.MS v polmaratóne Košice	20,-
NLa 140	5 rokov SR, 1 pečiatica	30,-
NLb 140	detto, 10 pečiatok	45,-
NL 141	ZOH NAGANO 1998	35,-
NL 148	Krásy našej vlasti - Nitra	35,-
NL 154-56	150 rokov železníc na Slovensku	45,-
NL 169	Svetová zimná univerziáda a 4.EYOD	35,-
NL173-75	Krásy našej vlasti - Kroje	65,-
NL177-78	Tatranský národný park	35,-
NL 183	1.slovenský kozmonaut I.Bella	95,-
NL 185	125.výročie SPU (UPU)	38,-
NLa 199-200	Prielom Dunaja a Váhu, 2 čierne ☉	35,-
NLb 199-200	detto, erby krajských miest, 2 čierne + 8 červených pečiatok	45,-
NL 211	Prezident SR R.Schuster	150,-
NL 212	LOH SYDNEY 2000	35,-
NL 220	Pošt.dohoda so Zv.rád.malt.rytierov	25,-
NL 225	Historické hodiny	24,-
NL 227	ME v krasokorčuľovaní Bratislava	32,-
NL231-32	Krásy našej vlasti - Arch.lokality	45,-

Pamätné mince SR strieborné

1993	Vznik Slovenskej republiky, nom.100 Sk	150,-
1993	Štúrovci, nom.200 Sk	300,-
1993	J.Kollár, nom.200 Sk	280,-
1994	Medzinárodný olymp.výbor, nom.200 Sk	280,-
1994	J.Alexy, nom.200 Sk	250,-
1994	Vylodenie spojencov, D-DAY, nom.200 Sk	300,-
1994	Slovenský raj, nom.500 Sk	650,-
1995	M.Galanda, nom.200 Sk	250,-
1995	Výročie prvej elektricky, nom.200 Sk	300,-
1996	S.Jurkovič, nom.200 Sk	280,-
1996	J.C.Hronský, nom.200 Sk	250,-
1996	LOH ATLANTA 1996, nom.200	250,-
1997	S.H.Vajanský, nom.200 Sk	250,-
1997	Banská Štiavnica, nom.200 Sk	280,-
1997	Pieninský národný park, nom.500 Sk	650,-
1998	Slovenská národná galéria, nom.200 Sk	350,-
1998	1.parný vlak na Slovensku, nom.200 Sk	280,-
1999	TANAP, nom.500 Sk	650,-
2000	S.Mikoviči, nom.500 Sk	650,-
2001	Malá Fatra, nom.500 Sk	650,-

Kompletné ročníky FDC SR

1993	• 1250,-	1994	• 700,-	1995	• 658,-	1996	• 574,-
1997	• 587,-	1998	• 597,-	1999	• 917,-	2000	• 795,-

Ročníky FDC SR odoslané ako R-zásielky

Ročník 1995	(chýba č.53, 60, 65, 74 a 81)	480,-
Ročník 1996	(chýba č.84, 89, 93, 104 a 109)	420,-
Ročník 1997	(chýba č.113 a 116)	679,-
Ročník 1998	(kompletný)	750,-

Kompletné ročníky odtlačkov príležitostných pečiatok SR

Ročník 1994	na CDV 2 (93 ks)	375,-
Ročník 1995	na CDV 7A (101 ks)	300,-
Ročník 1996	na CDV 7B (118 ks)	356,-
Ročník 1997	na CDV 7B (133 ks)	399,-

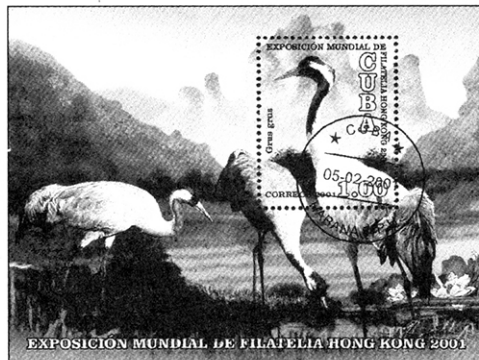
NÁMETY ☉

(kompletné série známok, hárčky, bloky)

Afganistan 1998	Huby (6+H)	29,-
Afganistan 1998	Historické lokomotívy (6+H)	29,-
Afganistan 1999	Lokomotívy (6+H)	29,-
Afganistan 1999	Slimáky (6+H)	29,-
Afganistan 1999	Papagáje (6+H)	29,-
Afganistan 1999	Orchidey (6+H)	29,-
Afganistan 1999	Kaktusy (6-H)	29,-
Afganistan 2000	Vtáčtvo 1 (9-blok)	35,-
Afganistan 2000	Vtáčtvo 2 (9-blok)	35,-
Afganistan 2000	Brodivé vtáky, bociány (6+H)	33,-
Afganistan 2000	Mačky (6+H)	33,-
Angola 1999	Africká fauna (4)	12,-
Angola 1999	Vtáky (4)	12,-
Angola 1999	Huby (4)	12,-
Angola 2000	Labute (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Orly - ROTARY INT.(6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Papagáje (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Huby (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Motýle (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Mačky, malby (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Gorily (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Korytnačky (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Psi, obrazy (6-sútláč)	22,-
Angola 2000	Levy, obrazy (6-sútláč)	22,-
Benin 1996	MS vo futbale vo Francúzsku (6+H)	29,-
Benin 1998	Pravek 9 (BI)	35,-
Benin 2000	Chrobáky (6+H)	33,-
Bulharsko 2000	Horská zver (4)	18,-
Bulharsko 2001	100 r.mestskej elektr.dorpavy (4)	15,-
Bulharsko 2001	Rôzne vinárske kraje (4)	12,-
Cambodge 1998	Mačky (6+H)	29,-
Cambodge 1999	Hady (6+H)	29,-
Cambodge 1999	Dravé vtáky (6+H)	29,-
Cambodge 2000	Ryby (6)	22,-

Cambodge 2000, Orchidey (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Vodné vtáctvo (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Huby (6+H)	33,-
Combodge 2000, Požiarne autá (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Korytnačky a predmety vyrobené z ich krunierov (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Chrobáky (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Rozprávky (6+H)	33,-
Cambodge 2000, Spevavce (6+H)	33,-
Cambodge 2001, Hviezdy strieborného neba (6+H)	33,-
Cambodge 2001, Motýle (6+H)	33,-
Cambodge 2001, Osobnosti milénia (6+H)	33,-
Cuba 2000, Vzducholode, WIPA (5+H)	30,-
Cuba 2000, Folklor (4)	12,-
Cuba 2000, Motýle (5)	18,-
Cuba 2000, Výstava ESPAÑA 2000 (H)	15,-
Cuba 2000, LOH Sydney (4+H)	30,-
Cuba 2000, Morské ryby (4 známky)	12,-
Cuba 2001, Historické lokomotívy (5)	15,-
Cuba 2001, Mačky a psi (5)	18,-

Cuba 2001, Vtáky (5+H)	33,-
Cuba 2001, Japonské vlakové súpravy (5+H)	33,-
Fujeira 1970, Križová cesta (15)	75,-
Guinea Rep. 1998, Vtáky PL (9)	35,-
Korea 1984, Ladoborec „Lenin“ (H)	10,-
Korea 1988, Vtáky Austrálie (3x Bl)	35,-
Korea 1990, Psi 4 (Bl)	15,-
Niger 1998, Fauna (šelmy, vtáctvo, gazely), emblém Rotary International (9-blok)	39,-
Niger 1998, Mačkovité šelmy 1, emblém Lions International (9-blok)	39,-
Niger 1998, Mačkovité šelmy 2, emblém skautov a 19.svetového Jamboree (9-blok)	39,-
Saharai 1997, Kone (6+H)	29,-
Somali Rep. 1997, Lokomotívy (6+H)	29,-

Saharai 1999, Mačky (6+H)	33,-
Somali Rep. 1997, Pravek (6+H)	29,-
Somali Rep. 1999, Slimáky (6+H)	29,-
Somali Rep. 1999, Pravek (6+H)	29,-
Somali Rep. 1999, Papagáje (6+H)	29,-
Somali Rep. 1999, Rôzna fauna (6+H)	29,-
Tadžikistan 1994, Praveké zvieratá (8)	27,-
Tchad 1999, Minerály (6+H)	29,-
Tchad 2000, Znamená draka (6+H)	33,-
Togo 1999, Spevavce (6+H)	29,-
Togo 1999, Orchidey (6+H)	33,-
Togo 2000, Huby (6+H)	33,-
Turkmenistan 2000, Psi (Bl.6)	32,-
Vietnam 1990, Mačky (7+H)	29,-

Časopis Zberateľ - ponuka starších čísiel

Ponúkame na doplnenie staršie ročníky resp. jednotlivé čísla časopisu Zberateľ:

Kompletné ročníky:	
Ročník 1995	150,-
Ročník 1996	150,-
Ročník 1998	150,-
Ročník 1999	250,-
Ročník 2000	350,-

Jednotlivé čísla:	
Ročník 1995 (okrem čísla 11)	á 15,-
Ročník 1996	á 15,-
Ročník 1997 (okrem dvojčísla 7-8)	á 15,-
Ročník 1998	á 15,-
Ročník 1999 (okrem čísla 11)	á 20,-
Ročník 2000 (okrem dvojčísla 7-8)	á 25,-
Ročník 2001	á 44,-

Obehové mince SR

Ponúkame sady mincí SR nasledovných ročníkov (ceny v zátvorke):

1993 (160,-),	1994 (180,-),
1995 (395,-),	1996 (230,-),
1997 (180,-),	1998 (260,-),
1999 (350,-),	2001 (230,-).

Albumové listy fy Zberateľ SLOVENSKO				
Rok	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1993	19,-	75,-	32,-	120,-
1994	19,-	75,-	48,-	185,-
1995	22,-	75,-	48,-	175,-
1996	22,-	75,-	54,-	195,-
1997	22,-	75,-	53,-	220,-
1998	22,-	75,-	53,-	220,-
1999	21,-	75,-	54,-	220,-
2000	17,-	65,-	48,-	185,-

I.časť obsahuje albumové listy pre základné známky a hářčeky, II.časť listy pre PL, varianty kupónov a známky z hářčekov. Sú v prevedení bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z) a to formátu POFIS a formátu A 4. Ceny oboch formátov sú rovnaké.

Pri objednávkach vždy uveďte, ročník, požadovaný formát a prevedenie!

Albumové listy ČR		
Rok	BZ	Z
1993 až 1996	á 48,-	á 180,-
1997	50,-	200,-
1998	115,-	365,-
1999	125,-	455,-
2000 - súbor		
a) základný	125,-	455,-
b) rozšírený	190,-	495,-

Albumové listy na známky ČR sú formátu POFIS, pre ročník 2000 aj formátu A 4 (cena rovnaká).

Ďalej ponúkame albumové listy s nápisom **SLOVENSKO** á 5,- s nápisom **ČESKÁ REPUBLIKA** á 5,- bez nápisu á 4,-
Obaly na listy formátu A 4 (tzv. EUROOBAL) - 10 ks 15,-

UV lampy, pinzety, lupy...

UV lampa, ručná (4 ceruzkové batérie)	540,-
UV lampa, stolová (220V)	820,-
Pinzeta Prinz-Solingen (špicaté, lopatkovité alebo okrúhle)	85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá	155,-
Lupa Ø 60 mm, zväčš. 2x + šošovka 5x	95,-
Lupy Magnifier, de luxe (China):	
Ø 50 mm, zväčš. 2,5x	155,-
Ø 50 mm, zväčš. 5x	85,-
Ø 90 mm, zväčš. 2,5x	245,-
Ø 90 mm, detto s osvetlením (4x ceruz.batérie)	325,-
Lupa Ø 30 mm, Germany, zväčš.6x, s osvetlením (2 ceruz.batérie)	695,-
Lupa Ø 20 mm v kovovom púzdre, zásuvacia, zväčš.10x	395,-
Nálepky PRINZ (1000 ks) - balíček	64,-

Hawidky

Hawidky na poštové známky ponúkame v balíčkoch za 60,- Sk v prevedení biele a čierne a to v nasledujúcich šírkach:

Hawidky biele šírky
 32, 38, 40, 50 a 85 mm so zvarom na stojato (na hářčeky).

Hawidky čierne šírky
 31, 35, 48, 52, 59, 70 a 90 mm.

Hawidky čierne na PL:
 ležaté - ks 12,-
 ležaté, veľkosť 200x175mm - ks 20,-

Balíčky © známok SR 1993-2000

Balíček s 15 ks známok 20,-
 Balíček s 25 ks známok 30,-

Zásobníky na známky

Zn.Lindner, A 5, 6-listový 165,-
 detto 8-listový 195,-
 Zn.Lindner, A 4, 16-listový, čierne listy 560,-
 detto 30-listový 870,-

Zn.Schaubek, 16-listový, A 4, biele listy 490,-
 detto 32-listový 820,-

Zásobníky na mince

10-listový, možnosť doplnenia o náhradné listy 325,-

Katalógy, odborná literatúra

Špecializovaný katalóg 2001 SLOVENSKO 1939-1945 a 1993-2000, farebný 340,-
 detto špec.katalóg SLOVENSKO s vloženou čiernotlačou (126 PT „Vodný kolový mlyn“, prílač logo ZSF) 395,-
 Monografie čs. známok:
 3.diel-Výplat.1923-29, celiny 350,-
 13.diel-České peč.do r.1918 150,-
 14.diel-České peč.do r.1918 150,-
 16.diel I+II-Čs.popravratové pečiatky 1918-1920 175,-
 SČF: Ocfotlač s plochých dosiek, pošt.zn. a hářčeky, I.diel - 1945-1953, príloha PT zn.ČSR L 36, hnedá, číslovaná 655,-

Ferchenbauer: RAKÚSKO 1850-1998, vyd.r.2000 6200,-

Stanley Gibbons, kat. zn.vtákov -celý svet, index angl.+zoo názvov, A4, 4.vyd.1996, 276 strán, nový 1200,-

Novotný-Moullis: MINCE ČR - 1918-1993, ČR a SR-2001 185,-

Novotný-Moullis: PAPIEROVÉ PLATIDLA ČR, ČR a SR 1918-1998, farebný 275,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II.dopl. vydanie 2001) 235,-

WORLD COINS, Krause Mishler: Mince celého sveta 19.stor., A4, 1152 strán, používaný 1850,-

ZBERATEĽ • MESAČNÍK O FILATELII, NUMIZMATIKE, FILOKARTII A ZBIERANÍ TELEFÓNNYCH KARIET

Vydáva: Firma Zberateľ, Bratislava. Reg.č.časopisu MK 1188 / 95 zo dňa 1.2.1995 • Redakčná rada: Dr. Severín Zrubec (predseda), RNDr. Milan Antala, Ing. Miroslav Gerec, Ing. Marián Jobek, PhDr. Elena Minarovičová a RNDr. Michal Zika

Redakcia: Viliam Kučera, šéfredaktor, Anton Kuhlňek ml., redaktor, RNDr. Milan Antala, jazyková úprava, Mgr.Pavol Ondráška, preklad do angličtiny

Adresa redakcie: ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava • 02 / 44 250 149, e-mail: zberateľ@nextra.sk • Cena a predplatné: Cena za jeden výtlačok 44,- Sk. Pri odobratí viac ako 10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 20%-nú zľavu. Celoročné predplatné vrátane poštovného na rok 2000 - pre abonentov zo SR 444,- Sk, pre abonentov z ČR 695,- Sk (570,- Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 980,- Sk (44,- DEM), pre abonentov zo zámoria 1300,- Sk (43,- USD, 71,- DEM) • Zasielanie príspevkov: Články napísané strojom alebo čitateľným písmom, príp. na počítačových disketách (WORD) alebo elektronickou poštou (e-mail: zberateľ@nextra.sk). Nevyžadované rukopisy redakcia nevracia. Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s obsahom ktorých sa nestotožňuje.

Redakčná uzávierka 6.9/2001 - 28.8.2001, do tlačie zadané - 10.9.2001, predpokladaný dátum vydania - 15.9.2001

VÝSLEDKOVÁ LISTINA

LETNEJ (11.) PÍ SOMNEJ AUKCIE FIRMY ZBERATEL

(V prvom stĺpci je uvedené číslo aukčnej položky, v druhom dosiahnutá cena)

001	1600,-	091	260,-	207	900,-	311	300,-	418	300,-	513	100,-
002	3900,-	092	1700,-	209	350,-	314	320,-	421	220,-	517	110,-
003	2400,-	095	700,-	210	370,-	315	320,-	423	250,-	521	350,-
004	1400,-	096	800,-	212	300,-	325	550,-	429	120,-	523	300,-
005	400,-	099	900,-	214	270,-	326	360,-	433	120,-	526	310,-
011	270,-	100	220,-	216	220,-	327	550,-	434	120,-	531	650,-
012	1500,-	101	420,-	217	250,-	328	450,-	440	200,-	538	1300,-
013	450,-	103	220,-	218	350,-	329	450,-	442	600,-	541	1000,-
015	13000,-	105	1200,-	219	370,-	330	470,-	443	650,-	542	1400,-
016	600,-	107	2000,-	220	370,-	335	350,-	445	450,-	543	320,-
021	320,-	108	2200,-	225	270,-	336	440,-	447	350,-	544	180,-
022	1200,-	111	2800,-	227	370,-	337	460,-	450	250,-	556	400,-
026	900,-	114	1300,-	229	550,-	338	480,-	456	170,-	559	800,-
028	400,-	117	110,-	232	550,-	339	650,-	459	1100,-	560	540,-
030	150,-	119	120,-	233	650,-	341	290,-	460	3500,-	568	170,-
031	300,-	122	800,-	234	600,-	342	100,-	463	4000,-	570	160,-
032	3000,-	123	4200,-	235	250,-	343	360,-	464	270,-	571	600,-
036	450,-	124	66000,-	239	320,-	344	140,-	465	200,-	572	340,-
038	220,-	125	17000,-	240	320,-	345	160,-	466	160,-	573	140,-
040	250,-	126	150,-	242	250,-	346	150,-	467	300,-	576	600,-
042	280,-	127	100,-	244	600,-	347	220,-	468	270,-	577	200,-
043	490,-	129	1800,-	245	250,-	348	350,-	470	850,-	586	620,-
044	320,-	133	2500,-	246	250,-	349	270,-	471	110,-	587	260,-
045	220,-	134	13000,-	247	500,-	354	230,-	472	290,-	590	950,-
047	150,-	135	1600,-	248	350,-	356	120,-	474	160,-	593	450,-
049	850,-	136	4700,-	249	220,-	358	240,-	475	110,-	594	5200,-
050	950,-	138	2200,-	250	500,-	361	370,-	476	110,-	598	1050,-
051	1700,-	140	6000,-	253	300,-	362	500,-	478	3000,-	599	150,-
052	550,-	141	260,-	254	3500,-	366	450,-	479	260,-	600	190,-
053	320,-	142	7000,-	257	11000,-	367	410,-	480	420,-	604	1400,-
054	420,-	144	1100,-	259	100,-	369	100,-	481	240,-	610	1950,-
060	100,-	145	1400,-	262	6000,-	369a	700,-	483	140,-	613	950,-
061	260,-	146	6000,-	263	300,-	371	300,-	484	130,-	615	450,-
062	200,-	147	2000,-	267	300,-	372	550,-	485	800,-	618	500,-
063	270,-	149	200,-	269	320,-	373	100,-	486	280,-	619	380,-
064	370,-	150	1100,-	270	300,-	376	380,-	487	120,-	620	400,-
065	320,-	151	730,-	272	400,-	377	1100,-	488	900,-	622	370,-
066	150,-	154	800,-	273	360,-	380	140,-	489	260,-	623	350,-
067	220,-	154a	15500,-	274	420,-	381	300,-	490	120,-	626	1850,-
068	200,-	155	220,-	275	380,-	382	650,-	491	900,-	628	180,-
070	150,-	156	210,-	279	340,-	386	370,-	492	1100,-	629	220,-
072	190,-	159	85000,-	280	240,-	387	150,-	493	700,-	630	220,-
073	200,-	164	800,-	282	550,-	389	650,-	496	1700,-	631	100,-
074	160,-	165	2400,-	284	950,-	394	220,-	497	550,-	631a	130,-
075	4500,-	167	1800,-	287	5500,-	395	150,-	501	140,-	638	18500,-
078	280,-	168	160,-	289	700,-	396	170,-	502	250,-	639	1300,-
079	500,-	183	23000,-	294	1300,-	397	1250,-	503	750,-	640	1100,-
080	320,-	187	3000,-	295	200,-	400	550,-	504	700,-	641	16500,-
082	1000,-	194	480,-	296	320,-	402	450,-	506	400,-	642	1600,-
085	200,-	199	60000,-	299	370,-	406	470,-	507	100,-	643	700,-
086	170,-	200	3300,-	305	280,-	409	900,-	510	240,-		
087	120,-	201	240,-	306	340,-	415	200,-	512	480,-		
090	120,-	202	3500,-	309	340,-	417	220,-	514	220,-		

ST. ANTHONY

ZÁSIELKOVÁ SLUŽBA

Filatelistický materiál, ktorý Vám firma SAINT ANTHONY na týchto stránkach každý mesiac ponúka, si môžete písomne objednať na adrese: **Vladimír Adásek, P.O.BOX 292, 810 00 Bratislava 1** alebo e-mailom: **adyno-a@post.sk**

V septembri sme pre Vás pripravili nasledovné **darčeky**:

I. Za každú Vašu objednávku nad 500 Sk od nás dostávate zdarma zostavu ★★ známok ČSSR II v katalógovej hodnote cca 250 Sk.

II. Pri objednávke nad 1.000 Sk dostávate zostavu ★★ známok ČSSR II v hodnote 500 sk a neplatíte poštovné a balné. Navše budete zaradený do zberania s hlavnou výhrou, ktorou je generálna zbierka známok a háččiek ČSSR II v katalógovej hodnote cca 50.000 Sk !!! Do koncoročného zberania môžete byť zaradený aj niekoľkokrát do roka - vždy, keď si objednáte materiál v hodnote nad 1.000 Sk. Výsledky zberania uverejníme v časopise ZBERATEL č.12/2001. Takisto radi privítame Vaše návrhy, o aký filatelistický materiál máte záujem.

DCH, DO, VCH a typy si môžete objednať aj vo Vami zvolených celkoch. Ich predajnú hodnotu si ľahko vyčítate tak, že k cene známky z ponuky prirátate nominálnu hodnotu ďalších známok v páske alebo bloku.

OKREM DNESNEJ NOVEJ PONUKY ZOSTÁVA V PLATNOSTI AJ PONUKA ZO ZBERATELA Č.5 - 8.

Zabezpečíme overenie pravosti Vášho filatelistického materiálu zväzovým znalcom Dr.S.Sablätúrom.

SLOVENSKO 1993-2001 ★★

Známka č.25 (Bratislava 50 Sk)

I.typ - Oranžovo sfarbené pozadie:

Veľké perforačné otvory (obr.)

Malé perforačné otvory (obr.)

Známka č.40 (SNP 8 Sk)

DCH 1/56 prerušená červená čiara na kupóne

VCH Posun šedej farby cez rámk

Známka č.160 (Trnava 5 Sk)

DCH 1/13 Čiarka pod ľavým rámečkom

DCH 1/16 Čiarka vpravo dole od „Sk“ v hodn.údaji

DCH 1/58 Čiarka vľavo od 1.„0“ v SLOVENSKO

DCH 1/61, 71, 81, 91 Nerovný horný okraj erbu

Ľavá zvislá rohová 4-páska

DCH 2/59 Čiarka nad „VA“ v TRNAVA

DCH 2/88 Čiarka v pravom dolnom rohu známky

v perforácii (nutná 2-páska)

DCH 2/71, 81, 91 Nerovný horný okraj erbu (obr.)

Ľavá zvislá rohová 3-páska

DCH 2/97 Čiarka vpravo od erbu

Známka č.163 (Drogy nie ! 3 Sk)

DCH 1/28 Modrý bod v ľavom dolnom rohu

DCH 1/31 Čiarka pod chvostom motýľa

DCH 2/1 Červený bod nad „D“ v DROGY

DCH 2/3 Čiarka v pravom hornom kridle

DCH 2/19 Červ.bod v modrom pozadí vľavo hore

Známka č.173 (Ženský čepiec z Čajkova 4 Sk)

VCH posun farieb - tzv. „slzy v očiach“

Hárček č.183 (Kozmonaut I.Bella 12 Sk)

VCH Posun orezu - hviezdička na pravom okraji hárčku, zostava hárčekových polí, 8 ks (obr.)

VCH Nedotlač kozmickej stanice - zostava hárčekových polí, 8 ks (obr.)

VCH Hárček s posunom orezu a nedotlačou kozmickej stanice

Známka č.203 (Bardejov 0,50 Sk)

DCH 1/50, 56, 71, 78, DCH 2/1, 48, 83 a 90

Čiarka na streche nad vchodom do kostola

VCH ZP 1-20 v horných 2 radoch zoslabená tlač

tmavomodr.farby na 50% (obr.)

zvislá 3-páska (2 x známka s VCH)

detto 6-blok (4 x známka s VCH)

detto TL s dátumom tlače (20 x VCH)

Známka č.209 (150.výročie prvej známky platnej na našom území 10 Sk)

DCH 1/5 Modrá škvrna vpravo od „Sk“

DCH 1/8 Čiarka v pečiatke pod 1.„S“ v PRESSBURG

DCH 1/23 Šikmá oranžová čiarka pod „Sk“

DCH 1/35 Oranžová škvrna pri nožičke písma

„L“ v nápis SLOVENSKO

DCH 2/15 Čiarka vpravo od „Sk“

DCH 2/17 Čiarka v pravom dolnom rohu známky

DCH 2/24 Oranžová čiarka pod pravým dolným

rohom rakúskej známky

DCH 2/32 Žltá škvrna naľavo od písma „S“ v Sk

DCH 2/44 Čiarka vybiehajúca z ľavej topánky

postilióna a vpravo od „UŽEMI“

Známka č.210 (Detská známka - UNICEF 5,50 Sk)

DCH 1/4 Čierna čiarka z chrbta mačky

DCH 1/8 Dve oblúkovité biele čiary v červených

mrakoch vpravo od vtáčika

DCH 1/17 Zelená škvrna vpravo od nôh motýľa

DCH 1/35 Červený bod nad červ.krídľom vtáčika

DCH 2/32 Dve biele čiary v červených mrakoch

vpravo od vtáčika

VCH Šter ružovej farby na ľavom dátumovom okraji

PL - zvislý 10-pás s dátumom a č.listu

Známka č.211 (Prezident Rudolf Schuster 5,50 Sk)

VCH ZP 1-10 dve veľké biele škvryny vo vlasoch (obr.)

zvislá 2-páska (1 x známka s VCH)

detto 4-blok (2 x známka s VCH)

detto 10-blok (5 x známka s VCH)

detto horný 20-blok (10 x známka s VCH)

Známka č.220 (Rád Maltézskeho rytierov 10 Sk)

VCH Nedotlač v názve štátu na ZP 11-20 (obr.)

2-páska zvislá

20-blok horný s dátumom a číslom PL

Známka č.221 (Narodenie vo Sp.Starej Vsi 18 Sk)

2 x priehradkový list, výrazne tmavý a svetlý lep

Známka č.222 (Snímanie z križa 20 Sk)

2 x priehradkový list, výrazne tmavý a svetlý lep

VCH PL so sterom červenej farby na ZP 1 a 3 (obr.)

Známka č.225 (Historické hodiny 13 Sk)

DCH 1/37-38 Čiarka medzi zn. pri názve štátu, ZP 38

čiarka cez „SLO“ v SLOVENSKO (2-páska)

DCH 1/45 Modrozelená čiarka pod hodinami nad malým nápisom SLOVENSKO

Zlva doprava: Známky 25 s veľkým PO a malým PO, zn. 160 DCH 2/71, hárček H 183 VCH posun orezu – hviezdička na pravom okraji a VCH nedotlač kozmickej stanice, zn. 203 VCH ZP 1-20

Známka 211 VCH ZP 1-10, zn. 220 VCH ZP 11-20, zn. 222 VCH ZP 3, zn. 226 DO 2/50, zn. 230 DCH 1/34 a 2/39

VCH Ster tehlovej farby na hornom okraji PL homý 10-pás s farebnými test. stupnicami 280,-
Známka č. 226 (Janko Blaho 5,50 Sk)
 DCH 1/20 Oranžový bod na pravom okraji vpravo od budov, čiarka vo väčšej „5“ hodn. údaj a dve čiarky v „K“ v SLOVENSKO 30,-
 DCH 1/25 Oranžový bod na ľavom okraji pri mene autora I. PIAČKA (je nutná 2-páska) 45,-
 DCH 1/39 Svetlá oranžová škvrna vľavo od I. PIAČKA 40,-
 DCH 2/1 Svetlá oranžová čiarka nad BLAHO 40,-
 DCH 2/9 Oranžová čiarka vpravo od „5,50 Sk“ 40,-
 DO 2/50 Výrazná nedotlač nápisu SLOVENSKO (obr.) 50,-
Známka č. 227 (ME v krasokorčuľovaní 16 Sk)
 DCH 1/8 Bledá škvrna pod 2. „O“ v SLOVENSKO 50,-
 DCH 1/11 Modrá škvrna pri pravom rámečku nad korčuľou, dve svetlé škvrny nad hlavou (obr.) 65,-
 DCH 1/20 Modrá čiarka nad BRATISLAVA (obr.) 60,-
 DCH 1/25 Čiarka vpravo od mena ŠNEJDER (obr.) 60,-
 DCH 2/39 Červený bod medzi „RA“ v BRATISLAVA 55,-
 DCH 2/44 Modrá škvrna pod ľavou nohou (obr.) 65,-
Známka č. 228 (Detviňanský mužský kroj 5,50 Sk)
 DCH 1/45 Červený krúžok na hrudi muža, červený bod vo väčšej päťke v hodn. údaj (obr.) 45,-
 DCH 2/23 Červený bod vľavo od „K“ v SLOVENSKO 45,-
 DCH 2/46 Čierna škvrna na ľavom rameni muža (obr.) 50,-
Známka č. 229 (Detviňanský ženský kroj 6 Sk)
 DCH 1/16 Červený bod pri oku (obr.) 30,-
 DCH 2/20 Čiarka a bod pri „NS“ v SLOVENSKO (obr.) 30,-

DCH 2/26 Dve svetlé modré čiarky nad DETVA (obr.) 30,-
 VCH ZP 6 a 9 Ster tmavomodrej farby v sukni (obr.) 30,-
Známka č. 230 (Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky 12 Sk)
 DCH 1/34 Belasá čiarka vpravo od rozkrojeného jablka (obr.) 50,-
 DCH 2/39 Čiarka cez bradu a pravé obočie ženy (obr.) 50,-
Hárček č. 240-242 (Ochrana prírody 14, 15, 16 Sk)
 VCH ZP 2 (zn. č. 241) Biela škvrna v pozadí nad menom rytyca HORNIÁK (obr.) 150,-
 VCH ZP 2 (zn. č. 241) Biely krúžok nad pravým uchom (obr.) 200,-
Známka č. 243 (Gitara DOBRO 19 Sk)
 DCH 1/44 Biela škvrna medzi mapou a gitarou (obr.) 55,-
 VCH Posun tyrkysovej farby (obr.) 55,-

Známka 243
 DCH 1/44
 a VCH –
 posun
 tyrkysovej
 farby

■ Celinové služobné obálky:

CSO 1 (1.200,-)	CSO 2a (1.600,-)	CSO 2b (1.500,-)
CSO 3a (1.200,-)	CSO 3b (1.100,-)	CSO 4a (1.100,-)
CSO 4b (1.100,-)	CSO 5 (1.200,-)	CSO 6 (1.200,-)

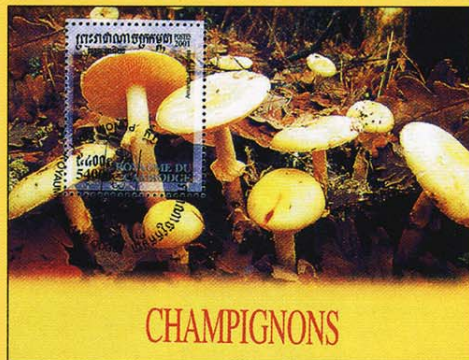
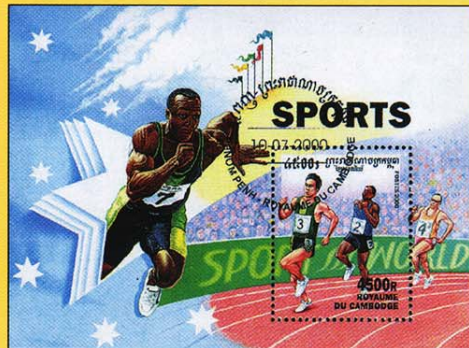

Známka 227 DCH 1/11, 1/20, 1/25 a DCH 2/44, zn. 228 DCH 1/45 a 2/46

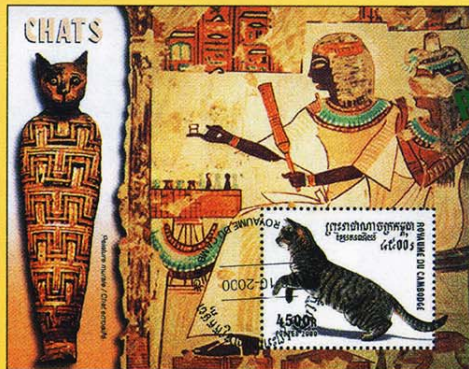

Známka 229 DCH 1/16, 2/20, 2/26 a VCH ZP 6, hárček 240-242, biele škvrny na ZP (zn. č. 241)

ZBERATEĽ PONÚKA 9 2001

Z dnešnej ponuky poštových známok Cambodge
 Cambodge 2000, Sport © (6+H) 33,-
 Cambodge 2001, Huby © (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Mačky a ich mýtus © (6+H) 33,-

Pre
 abonentov
 časopisy
 5 %-ná
 zľava!

Cambodge 2001, Moderné automobily © (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Automobiloví veteráni © (6+H) 33,-
 Cambodge 2001, Poziame autá © (6+H) 33,-
 Cambodge 2000, Pravek © (6+H) 33,-